

cijena 1.5 EUR

petak, 8. februar 2013.

MONITOR

CRNOGORSKI NEZAVISNI

BROJ 1164 godina XXIV

**vlast u srbiji
tresu veze sa šarićem**

NAŠI DAČIĆI

**moćni crnogorski
supružnici**

NA PAROVE RAZBROJS

**tužilaštvo bježi
od afere telekom**

RANKA AMERIKANKA

FOKUS	Gdje je čvorište klana Darka Šarića: NAŠI DAČIĆI (Milena Perović-Korać)	8
DANAS, SJUTRA	UZALUD JE ČEKATI ŠARIĆA (Miodrag Perović)	13
MONITORING	Najmoćniji bračni parovi u Crnoj Gori: NA PAROVE RAZBROJS (Marko Milačić)	15
	Tužilaštvo bježi od afere <i>Telekom</i> : RANKA AMERIKANKA (Zoran Radulović)	18
INTERVJU	Andrija Mandić, predsjednik Nove srpske demokratije: PREKINUTI SVAĐU SRBA I CRNOGORACA (Veseljko Koprivica)	20
	Familija Milošević i galerija likova: CRNOGORSKI EPILOG (Vladimir Jovanović)	23
PROFIL	Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova: U REPU VJETRA (Miloš Bakić)	26
OKO NAS	Otpor betonizaciji Budve: NOVI VJETROVI IZ GRADSKE UPRAVE (Branka Plamenac)	32
	Planovi gradonačelnika Miomira Mugoše o uređenju Podgorice: PARA MALO, AMBICIJA I OBEĆANJA PREMNOGO (Predrag Nikolić)	34
	Šta će biti s Rudnikom uglja u Beranama: RESTIS DIŽE SIDRO (Tufik Softić)	36
	Hanka Paldum na nišanu srpskih nacionalista: KURIR JAŠE CRNOG KONJA (Tamara Kaliterna)	38
DUHANKESA	KANTOV TESTAMENT (Ferid Muhić)	41
KULTURA	INTERVJU: Marko Šelić – Marčelo RIJEČ KAO ARTILJERIJA (Đorđije Njunjić)	42
ŽIVOT	Ulcinjski fenomen: KULT VODE (Mustafa Canka)	44
SPORT	Iz Crne Gore u NBA: U NAJBOLJOJ LIGI SVIJETA (Željko Milović)	46

FOKUS

Braća Đukanović i njihova banka, Filip Vujanović i njegova vlada, Maja Čatović i Filip Vuković i njihove opštine, Branimir Gvozdenović i njegovo ministarstvo... Svi su oni imali konkretne poslovne aranžmane sa jednim od najopasnijih narko klanova u Evropi

INTERVJU: ANDRIJA MANDIĆ PREKINUTI SVAĐU SRBA I CRNOGORACA

Demokratski front je dokaz da se možemo pomiriti i raditi zajedno za dobro svih građana Crne Gore. U prvom redu, neophodno je prevazići nelogičan spor između Srba i Crnogoraca, a tu podjelu produbljuje i koristi režim

STRANA 20

CRNOGORSKI EPILOG

Koje su sve kadrove iz Crne Gore, Srbije i Rusije povezivala braća Milošević, Slobodan i Borislav

STRANA 23

PROFIL – RAŠKO KONJEVIĆ U REPU VJETRA

Uvijek spreman na braniku domovine i partije, odlučan u borbi protiv unutrašnjih neprijatelja, efikasan u lijepljenju etiketa, ispravan prilikom glasanja. Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova sada treba da se dokaže predlaganjem ispravnog kandidata za direktora Uprave policije

STRANA 26

Izdavač:
"MONITOR" d.o.o.
Podgorica

Nedjeljnik MONITOR
Podgorica, Ul. Vuka Karadžića br.11.
<http://www.monitor.co.me>
E-mail: monitor@t-com.me
Prvi broj crnogorskog nezavisnog nedjeljnika "Monitor" izašao je u Titogradu, 19. oktobra 1990.
Utemeljivači nedjeljnika: dr Miodrag Perović i Stanislav Čano Koprivica

Predsjednik Odbora direktora:
dr Miodrag Perović

Izvršna direktorica:
Milka Tadić-Mijović

Glavni i odgovorni urednik:
Esad Kočan

Zamjenik glavnog i odgovornog urednika:
Veseljko Koprivica

Redakcija:

Zoran Radulović (ekonomija),
Marijana Bojanić, Mustafa Canka, Marija Čolpa, Tamara Kaliterna, Petar Komnenić, Dragan Lučić (dizajn i web), Milka Tadić-Mijović, Predrag Nikolić, Milena Perović-Korać, Branka Plamenac, Nastasja Radović, Radmila Stojanović,
Miodrag Vukmanović

Pomoćnik direktora:
mr Miodrag Rašović

Grafički urednik:
Saša Matović

Organizacija i distribucija:
Slobodan Dedić i Hazbija I. Skenderović

Telefon/Fax:
020/231-944, 231-955

Rukopise ne vraćamo
List izlazi petkom
List je registrovan kod Republičkog sekretarijata za informisanje Crne Gore pod brojem 64.

Pretplata za Crnu Goru:
šest mjeseci 39 €, godina 78 €.
Sva obavještenja o pretplati možete dobiti na telefone 231-944, 231-955.

Pretplata na račun broj:
510-2839-59 kod CKB Podgorica u korist nedjeljnika: "Monitor", Podgorica

Pretplata za inostranstvo na šest mjeseci
SAD USD 138
AUSTRALIJA AUD 230
EVROPA EUR 95
ŠVAJCARSKA SHF 161

Detaljnije informacije o pretplati na strani 64

Priprema:
Studio "MOUSE" - Podgorica

Štampa:
"Daily press" - Podgorica

Distribucija:
"S PRESS!"-Podgorica

Erste gotovinski krediti

Mali krediti za velike stvari.

A koja je Vaša banka?

ERSTE **BANK**
Jer ste Vi na prvom mjestu.

- Maksimalan iznos kredita 25.000 €!
- Rok otplate do 120 mjeseci!

Gospodin Slučaj

(Netačno i nepotpuno, Monitor, br. 1163)

Gospodin **Blažo Jovanić** je hoda-jući pravni kuriozitet. Pamtiće se: presudom od maja prošle godine tuženom je nametnuo obavezu koju u tužbi nije tražio ni tužilac, ni njegov advokat!

Tužilac **Stanko Subotić Cane**, premijerov prijatelj po raznim osnovama, pokrenuo je tužbu protiv nedjeljnika *Monitor* i novinarki našeg lista zbog duševnih bolova. Jovanić je odbio tužbeni zahtjev. Ipak donosi presudu u kojoj piše da je neobjavljivanjem reagovanja na zakonom propisan način prekršen član 28 Zakona o medijima... Zakon je jasan - obavezuje sud da u parničnom postupku odlučuje isključivo u granicama zahtjeva koji su postavljeni u postupku. Tu je Blažo na Hegela - time gore po zakon..

Jovanićevu nabačenu loptu znali su da iskoriste, za to i služe, mediji Canetovog (Đukanovićevog) ukusa u Crnoj Gori - *Pobjeda*, *Analitika* i slični. Zakačili su volej: *Monitor* izgubio spor sa Subotićem, Fanzin *Monitor* izgubio spor... Zarad istine: narečeno reagovanje u cjelosti je objavljeno u našem listu, s tim što je, zbog politike nedjeljnika koja korespondira sa politikom većine sedmičnika

u svijetu, štampano u odjeljku za to rezervisanom.

Po istoj logici Jovanić nas je mogao osuditi i za - nepropisno parkiranje. Tek za podsjećanje - sudija Jovanić nije dozvolio saslušanje tužioca putem video-linka. Da ga ne uznemiravamo, dok je u bjekstvu od zakona.

Gospodine Jovaniću, Vi ste hodajući magnet za slučajnosti.

Slučajno je protiv Vas podignuta krivična prijava, kasnije odbačena usljed nedostatka dokaza u postupku koji se vodio protiv troje službenika Vrhovnog suda zbog pronevjere više od 200.000 eura. Slučajno je na četiri godine zatvora osuđena blagajnica **Dijana Vulević** u toku postupka kazala da ste bili u stalnom kontaktu sa tadašnjim predsjednikom Vrhovnog suda **Ratkom Vukotićem**, te da je ona morala ispunjavati sve njegove zahtjeve. Slučajno je Vukotić, direktno odgovoran za finansije, kazao da ste tada bili njegov šef kabineta, da ste uspješno obavljali poslove, te da je zato odlučio da Vi potpisuje naloge prema Trezoru za isplatu novca, putem čega se vrši i kontrola rada. Slučajno je donijeta presuda čija je posljedica - blagajnica iza

rešetaka, a šefovi na slobodi.

Gospodine Jovaniću, Vi ste hodajuća žrtva nemile sudbine.

Vaš brat, carinik **Boro** pravosnažno je osuđen na godinu zatvora za fiktivno carinjenje automobila na graničnom prelazu Šćepan Polje. Zbog primanja mita. Vašeg brata pomilovao je predsjednik **Filip Vujanović** na predlog ministra **Duška Markovića** time mu skrativši kaznu na pola. Protiv Vašeg brata u Upravi carina obustavljen je disciplinski postupak (Ko je obustavio? Sa tim slučajem sada ping-pong igraju sadašnji i bivši direktori Carina **Vladan Joković** i **Božidar Vuksanović**). Vaš brat je vraćen na posao iako to zakon zabranjuje. Nije na odmet reći: Vaš brat je bio vozač **Aca Đukanovića** brata crnogorskog premijera. Vaša supruga radi u *Prvoj banci* osnovanoj 1901. godine.

Jovanić u odgovoru na tekst *Sudije advokati* režima kaže da napadam na njegovu čast, dostojanstvo i ugled, te da u javnosti stvaram percepciju kako je on nepodobnom da obavlja svoj posao.

Sudijo, ne branite se od nas. Sačuvajte se od sebe.

Marko Milačić

MONTENEGRO AIRLINES

MISLI NA BUDUĆE LJETO REZERVISI RANIJE I UŠTEDI

EARLY BOOKING

Prodaja: do 20. februara 2013.
Putovanja: od 31. marta 2013. do 26. oktobra 2013.
Broj karata ograničen.

www.montenegroairlines.com

Zašto ćuti Ranka Čarapić

Državna tužiteljica **Ranka Čarapić** duže od pola godine ćuti povodom prijave koju su VDT-u podnijeli **Milan Popović**, profesor Pravnog fakulteta u Podgorici **Esad Kočan**, glavni i odgovorni urednik *Monitora* i **Koča Pavlović**, poslanik Pokreta za promjene.

Oni su 3. maja prošle godine tužilaštvu podnijeli krivičnu prijavu protiv premijera **Mila Đukanovića** zbog zločina deportacije bosanskih izbjeglica u proljeće 1992. Osim protiv Đukanovića, Popović, Kočan i Pavlović podnijeli su prijavu i protiv **Ranke Čarapić** i njenih saradnika u tužilaštvu, za saučesništvo i pomaganje počinocima da izbjegnu pravdu.

Đukanović je i u vrijeme deportacija, koje su obavljene po nalogu vlade, bio premijer Crne Gore.

Popović, Kočan i Pavlović su u prijavi kao neposredni dokaz predali izvještaj o svjedočenju bivšeg crnogorskog predsjednika **Momira Bulatovića** pred Višim sudom u Podgorici 2010. godine. Bulatović je tada faktički priznao da je u pitanju državni zločin. „U pitanju je bila greška, ali stvarno državna greška. Za nju svi snosimo ogromnu odgovornost“, kazao je Bulatović tada.

Popović, Kočan i Pavlović navode da je ta izjava „dokaz najveće dokazne snage“ i da je na osnovu te optužujuće i samooptužujuće izjave Bulatovića, državno tužilaštvo moglo da optužnicu proširi na njega i Đukanovića. Oni su podsjetili da ratni zločini ne zastarijevaju i da ne mogu biti predmet nikakve tajne međunarodne diplomatije, realpolitike i abolicije.

Potpisnici prijave takođe su naveli da je crnogorska država tek sa zakašnjenjem od punih 17 godina pokrenula tužbe protiv nekoliko policijskih funkcionera te da je taj slučaj okončan farsom. Svih devetoro osumnjičenih je oslobođeno optužbi zbog – nedostatka dokaza

Oni su napomenuli da je pokretanje ovih prijava zapravo test za tužilaštvo i čitavo crnogorsko društvo kako ono definitivno ne bi utonulo u samozaborav, selektivno pamćenje i zatrpavanje zločina.

Tužiteljica je na tom testu – pala.

P. NIKOLIĆ

SPORT

Visoka podložnost korupciji

Podložnost korupciji u sportu je visoka, naročito u pogledu sufinansiranja sportskih organizacija, izgradnje objekata i namještanja mečeva, iako nije poznato da je u Crnoj Gori procesuiran ijedan slučaj, pokazalo je istraživanje NVO *Instituta Alternativa*.

„Netransparentnost sufinansiranja sportskih organizacija na lokalnom nivou je naročito zabrinjavajuća“, kaže se u saopštenju Instituta.

Podaci Instituta pokazuju da je Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma od 2008. godine provjeravala četiri slučaja sumnjivih transakcija u vezi sa poslovanjem priređivača igara na sreću. Iako nije poznato da je ijedan slučaj procesuiran, to ne treba tumačiti kao pokazatelj odsustva tih krivičnih djela. Naprotiv.

Dok namještanje mečeva uzima maha i u razvijenijim zemljama, o čemu svjedoči aktuelna istraga EUROPOL-a, opasnost od ove pojave u Crnoj Gori je zanemarena.

HYPO ALPE ADRIA
SA VAMA. UZ VAS. ZA VAS.

BANKARSKI POJMOVNIK

VISA PREPAID KARTICE

VISA prepaid kartice su platne kartice koje se ne vezuju za račun i predstavljaju najbolji izbor poklona. Iznos na kartici birate sami, upotrebljava se za plaćanja u zemlji i inostranstvu sa označenim znakom Visa, vrlo je praktična za kupovinu putem Interneta. Hypo Alpe-Adria-Bank AD Podgorica ponudila je nešto potpuno novo građanima – tri prepaid Visa kartice – i to: poklon karticu, karticu želja i internet karticu.

Hypo poklon kartica i dopunjiva Kartica želja

Razlika između poklon kartice i kartice želja je u tome što poklon kartica nije dopunjiva, dok kartica želja jeste, i možete je dopunjavati prema željama i mogućnostima. A obije vrlo jednostavno možete kupiti, na šalterima neke od ekspozitura Hypo Alpe-Adria-Banke, i „dopuniti“ po želji, bez obzira da li ste klijent Banke! Dakle, treba ispuniti priloženu čestitku i zaželjeti nešto lijepo osobi kojoj se poklanja kartica – i savršen poklon je spreman za darivanje! Riječ je poklonima koji poklanjate kome želite i koliko želite – karticama za sigurno i brzo plaćanje robe i usluga!

Osnovne pogodnosti su u tome što imate na dohvat ruke pravi poklon za sve prilike, za jednostavnu i brzu kupovinu robe i usluga, uz veću fleksibilnost korišćenja a uz maksimalnu kontrolu potrošnje!

Kada je o potrošnji riječ, kartice se mogu „popuniti“ iznosima od 20 do 2000 eura.

Internet prepaid kartica

Ukoliko vam je prioritet sigurna kupovina putem Interneta ili imate potrebu da odvojite trgovinu na internetu sa vašeg tekućeg računa, tada je Visa prepaid Internet kartica pravi izbor – i popunjavanjem pristupnice, te uplatom željenog iznosa (takođe u rasponu od 20 do 2000 eura) dobija se mogućnost da se postane vlasnik ove kartice, koja je takođe dopunjiva. Internet kartica, međutim, glasi na ime, i ona nije poklon, već „karta“ za sigurnu trgovinu putem interneta.

MINIMALNO SKRAĆENJE KAZNE:
Slobodan Đurović

Konačna presuda za ubistvo Pukanića

Vrhovni sud Hrvatske donio je pravosnažnu presudu za četvoricu optuženih za ubistvo novinara i suvlasnika nedjeljnika *Nacional* Iva Pukanića i njegovog saradnika Nike Franjića 23. oktobra 2008. u centru Zagreba.

Ivo Pukanić i Niko Franjić ubijeni su u podmetnutoj eksploziji u dvorištu zgrade *Nacionala*. Sud je već ranije potvrdio kazne dugotrajnog zatvora optuženima, ali su imali pravo žalbe jer se radilo o kaznama većim od 20 godina.

Vrhovni sud je odučivao o žalbama Roberta Matanića, Željka Milovanovića, Bojana Gudurića i Slobodana Đurovića, iz Crne Gore, na presudu istoga suda od 8. februara 2012. za ubistvo Pukanića i Franjića.

Na pravosnažnu odluku Vrhovnog suda, donesena u srijedu, više nema prava žalbe pa će ona biti konačna. Presudom je djelimično uvažena žalba Đurovića i zatvorska kazna mu je smanjena za dvije godine. Tako je umjesto na 25, koliko je iznosila ranija presuda, osuđen na jedinstvenu kaznu od 23 godine zatvora.

Željko Milovanović osuđen je na maksimalnih 40 godina zatvora, kao direktni počinilac koji je aktivirao eksplozivnu napravu koja je raznijela Pukanića, Robert Matanić na 35, a Bojan Gudurić na 33 godine zatvora.

Do kraja pravosnažne presude na sudu u Zagrebu nije otkriven motiv ni naručilac tog zločina.

E. B.

Info: 020 415 500

RESPEKT KREDIT ZA PENZIONERE

— UŽIVAJTE U PENZIONERSKIM DANIMA —
UZ PODRŠKU SOCIETE GENERALE MONTENEGRO

BEZ ŽIRANATA / DO 10.000 EURA /
/ DO 75 GODINA STAROSTI / ODOBRENJE ZA 1 DAN /

VIŠE RUKU, VEĆA JE I SNAGA

**SOCIETE GENERALE
MONTENEGRO**

Najbolja banka
u Crnoj Gori

MENSUR DŽANKOVIĆ iz Pljevalja prepješačio je stotinu kilometara da bi od premijera **Mila Đukanovića** zatražio posao za sebe i stanovnike na sjeveru Crne Gore. Ovaj biciklista iz Pljevalja pješačio je do Podgorice tri dana i u glavni grad Crne Gore stigao 4. februara.

Džanković je morao da proda svoj bicikl da bi prehranio porodicu.

U pismu premijeru Džanković je napisao: „Iz godine u godinu nam prava oduzimaju tvoji saradnici. Pošto ih ti lično biraš, isključivo tebe krivim, jer si glasovima i mojih Pljevljaka prije 23 godine došao na poziciju koja i te kako gordo zvuči. Glasali su i drugi i vjerovali u tvoju viziju da bolje živimo. Nažalost, ta vizija je bila političke prirode i bolji život je misaona imenica mnogih socijalno ugroženih građana, ne samo

sjevera već i čitave države”.

Naglasio je da ne traži milostinju.

LAZAR ŽIVKOVIĆ I VUKO ANTOVIĆ, crnogorski skijaši, osvojili su zlatne medalje u slalomu na Svjetskim zimskim igrama Specijalne olimpijade u južnokorejskom Pjongčengu.

Živković je na Igrama u Južnoj Koriji bio zlatni i u superveleslalomu, dok je Antović osvojio srebro u veleslalomu.

„Posljednjeg takmičarskog dana naši sportisti su briljirali u završnim trkama, besprekorno odvozili obje vožnje i osigurali prvu poziciju i zlatne medalje. To je izvanredan uspjeh, osvojili smo ukupno tri zlatne i jednu srebrnu medalju”, kazao je nacionalni direktor Specijalne Olimpijade Crne Gore Dejan Pančić.

Svjetske zimske igre Specijalne olimpijade za osobe sa smetnjama i teškoćama u intelektualnom razvoju okupile su oko 15 hiljada učesnika iz 113 država.

PLUS

MIOMIR MUGOŠA, kako tvrdi više neimenovanih sagovornika *Vijesti*, izdao je ferman kojim je zaposlenima naloženo da prilože potpis za predsjedničku kandidaturu Filipa Vujanovića. U opoziciji tvrde da državni direktori masovno upućuju radnike da se potpišu đe treba.

Nevjerovatan zakon po kojem se podrška za predsjedničku kandidaturu mora dati na licu mjesta, u opštinskoj izbornoj komisiji, direktan je napad na ustavnu odredbu po kojoj je glasanje tajno, ali slučajan nije. Kreiran je tako upravo da bi se utjerao strah.

Nemoj potpisati za kandidata vlasti - ako smiješ. Potpiši za drugog – ako ti basta.

MINUS

VLADINE službe, na različitim nivoima, stavljene su u stanje maksimalne angažovanosti u proizvodnji predizbornih obećanja.

Uprava Podgorice će ozbiljnom partneru u gradnji prečišćivača otpadnih voda sa kanalizacionom mrežom dugom 40 km, ponuditi sto hiljada kvadrata zemlje kod Krivog mosta, a da za njenu vrijednost

umanji kreditno opterećenje za projekat „težak” oko 50 miliona eura, izjavio je **Filip Makrid**, tehnički direktor JP Vodovod i kanalizacija.

Usput se saznalo da je samo 32 posto površine Glavnog grada povezano na kanalizacionu mrežu.

Ministarka nauke **Sanja Vlahović** obradovala nas je vijestima o radu na uspostavljanju prvog naučnotehnološkog parka u Crnoj Gori.

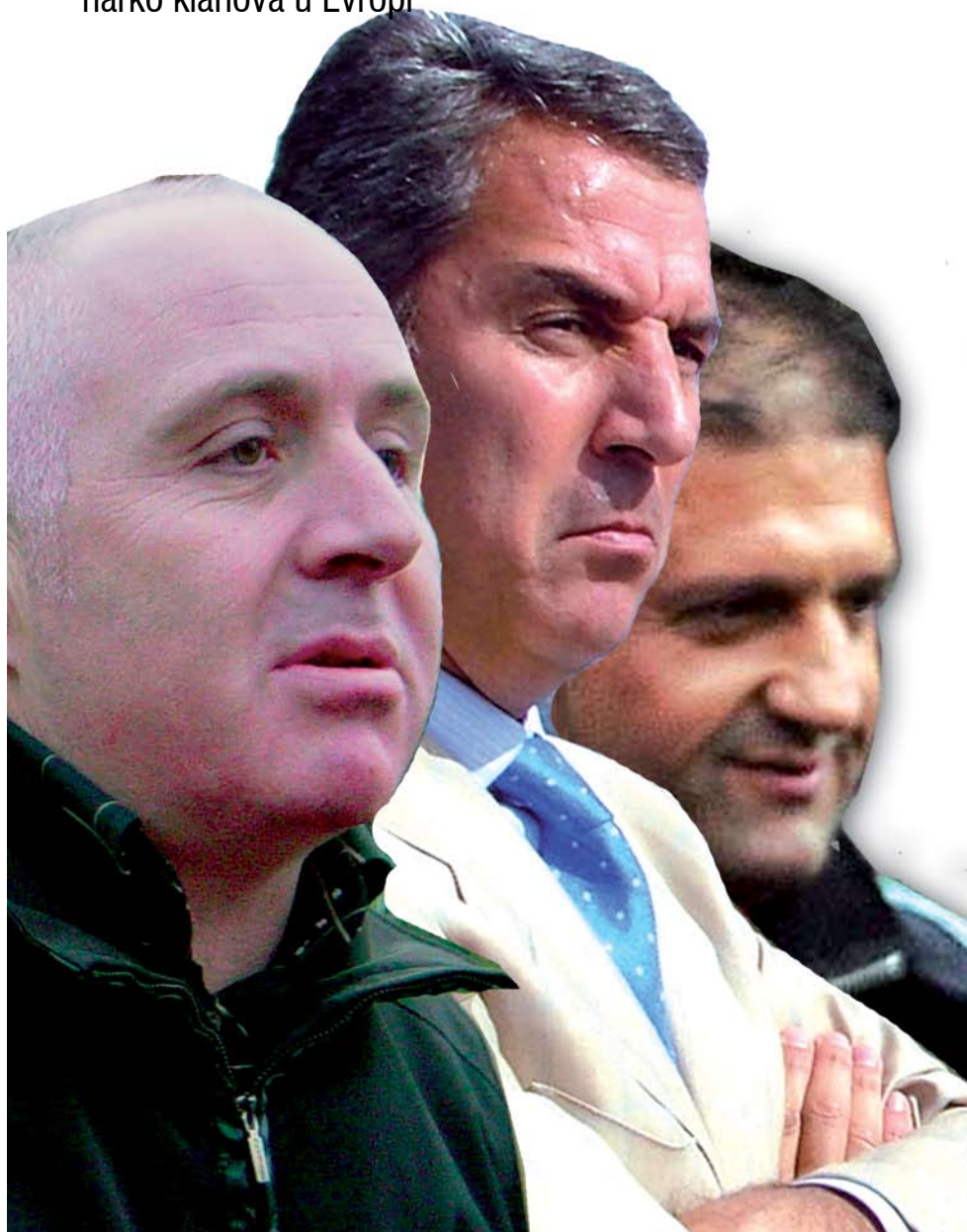
Zanimljivo, prvo je planirana realizacija impulsnog centra u Nikšiću, pod nazivom *Tehnopolis*. Fali samo istureno odjeljenje u Andrijevići.

GDJE JE ČVORIŠTE KLANA DARKA ŠARIĆA

Naši Dačići

Braća Đukanović i njihova banka, Filip Vujanović i njegova vlada, Maja Čatović i Filip Vuković i njihove opštine, Branimir Gvozdenović i njegovo ministarstvo... Svi su oni imali konkretne poslovne aranžmane sa jednim od najopasnijih narko klanova u Evropi

Dok Srbiju trese groznica što se premijer **Ivica Dačić** sretao sa **Rodoljubom Radulovićem**, biznismenom za koga se sumnja da je rukovodio operacijom narko kartela čiji je glavni eksponent bio **Darko Šarić**, u Crnoj Gori – ništa. A najjače figure – od predsjednika do opštinskih vlasti, bile su povezane sa kartelom.

Ključno pitanje za Crnu Goru je – gdje je stvarno bilo glavno čvorište ove grupe. U Srbiji, u kojoj se sve jasnije vidi dokle je dosežala hobotnica? Ili, u Crnoj Gori čije se pravosudne vlasti prave kao da su Šarić i njegovi ovuda samo protrečali.

Kada se slože podaci o Raduloviću, Šariću i društvu, jasno je da je ovdje bilo moćno uporište klana, da su imali podršku u političkim i bezbjednosnim strukturama. Ko su naši Dačići? Ko je narko grupi ovdje držao leđa?

MARIJA ČATOVIĆ I KOTORSKE VLASTI: Rodoljub Radulović ovdje ulazi u poslove prije više od dvije decenije. Još tada se udaraju temelji za velike operacije koje će postati i svjetski poznate zbog šverca tona i tona kokaina iz Latinske Amerike u Evropu. Radulović, za kog kažu da je pri vrhu piramide, značajniji od Darka Šarića, u rodnom Kotoru 1990. godine dobija prvi privilegovani ugovor u Crnoj Gori, iz koje je otišao još sedamdesetih radi studija u Beogradu.

Rodoljubova kompanija *Trecom*, osnovana samo godinu ranije, dobija u zakup od opštine sedam lokala u srcu Starog grada, u palatama koje su baština UNESCO, sa mogućnošću produženja zakupa na čak 99 godina. Tokom devedesetih opštinske vlasti su *Trecom* jedno vrijeme čak oslobodile plaćanja kirije, a to je preduzeće 1999.

Samo preko *Prve banke* braće Đukanović klan je dobio desetine miliona kredita, a sam premijer se javno zalagao za poštovanje ljudskih prava Darka Šarića i izdavanje pasoša

pokrenulo sudski spor za utvrđivanje prava vlasništva nad Citadelom, kulturno historijskim spomenikom, čiji su kasnije postali vlasnici. Crnogorsko tužilaštvo nikada nije ispitivalo ove sumnjive ugovore.

Možda zato što već tada neka moćna ruka pomaže Raduloviću. On je nesmetano u Crnoj Gori poslovao do 2006. godine, iako je imao problema sa vlastima nekih drugih zemalja. Američke vlasti gonile su ga zbog mešetarenja na berzi, a naftne kompanije tužile zbog ogromnih dugovanja. Radulović je poslovao od Floride, do Moskve, od Italije do Ujedinjenih Arapskih Emirata, u kojima se čak povezao sa kraljevskom porodicom.

Radulović *Trecom* 2006. godine predaje u ruke pokojnom **Draganu Dudiću**, sa kojim je nekada radio u *Jugooceaniji*, preduzeću koje je propalo zbog sankcija, ostavljajući brojne moreplovce bez posla. Prema izvorima *Monitora*, ljudi oko Dudića i Radulovića regrutuju u Kotoru moreplovce za strane brodove. Prema istom izvoru, neki od njih bili su primorani da se bave i prenosom opasnih roba. Tako Kotor postaje regrutni centar za stvaranje mreže koja će služiti klanu.

Dudić, koji je ubijen u Starom gradu nakon otvaranja slučaja Šarić, sa opštinom Kotor 2008. obnavlja aranžman o zakupu Radulovićevih prostora. Uz podršku **Marije Čatović**, dugogodišnje gradonačelnice Kotora i višestruke kume porodice Đukanović, tačnije premijerove sestre **Ane Kolarević**, dobija ugovor, bez tendera, na 35 godina, za samo 1,8 miliona eura. Taj novac je Dudić odmah uplatio, pred izbore.

Kotorske socijaldemokrate protivile su se tome, tvrdeći da je riječ o nezakonitom poslu. Tadašnji predsjednik kotorskog SDP **Zvonimir Rajhel** optužio je *Trecom* da nekoliko posljednjih godina nije ni izmirivao obaveze na osnovu ugovora o zakupu u Starom gradu, što je Dudić demantovao, tvrdeći da Opština njegovom preduzeću duguje više miliona. Rajhel je tvrdio i da su mu Dudićevi radnici prijetili, a

Kako su **Rodoljub Radulović** i Dragan Dudić došli u Kotoru do imovine vrijedne desetine miliona eura i pod zaštitom UNESCO-a nikada nije ispitivalo naše tužilaštvo. Gradonačelnica Kotora **Marija Čatović** lično je bila uključena u sklapanje poslova sa Dudićem

automobil mu je izgorio. SDP je uputio zahtjev kotorskom tužilaštvu da ispita čitav posao, ali od toga ništa.

Sporni aranžman nije jedina veza Marije Čatović sa Dudićem. Predstavnici PC *Rivijere* podnijeli su zahtjev za sprovođenje istrage tvrdeći da je gradonačelnica Kotora omogućila Dudićevoj firmi *Interdepo* da preuzme AD *Rivijeru* i stekne pravo na ogromnu imovinu, nekretnine koje su nekada pripadala ovom velikom

preduzeću. Čatovićeva je uzvratila tužbom. Zanimljivo, u tom je sporu zastupala advokatska kancelarija Ane Kolarević.

Nikada nije istraživano otkud nekadašnjem skromnom mornaru Draganu Dudiću prava imperija u Kotoru. Prema katastarskim knjigama njegova porodica i on posjeduju desetine miliona eura vrijednosti.

FILIP VUJANOVIĆ: Posao sa nekretninama bio je tek jedna stepenica ka legalizaciji novaca i širenju operacija klana. Početkom 2000-ih Dudić preuzima jednu od strateških tački na našem primorju - Luku Risan. Šta je kvalifikovalo Dudića da preuzme Luku Risan - iskustvo mornara ili kafedžije? Ili, možda, čvrsto uporište u vlasti koja je odabranima davala najbolje.

Dudić je preuzeo Luku Risan dok je na čelu Vlade bio **Filip Vujanović**.

„Ovakvi primjeri moraju imati maksimalnu podršku, zbog opšteg interesa građana i kao obilježje našeg opredjeljenja za reformske procese", ocijenio Vujanović dok je, skupa sa Dudićem je presijecao crvenu vrpцу u Risnu. Vujanović je nekoliko mjeseci ranije kao premijer potpisao Odluku o ispunjenju uslova Luke Risan za otvoreni javni pomorski saobraćaj.

Dudiću nije bilo dovoljno što je preuzeo Luku. Htio je monopol. Tražio je mjere protiv „nelojalne konkurencija" (luka u Kotoru i Zelenici), pa je Vujanović, prema pisanju našeg lista, posredovao. To nikada nije demantovano.

I zaista, Dudić ubrzo kontroliše cijeli prostor. Njegovoj firmi *Bastion komerc*, prema pisanju *Pobjede* iz janara 2002, odobreno je obavljanje lučke pilotaže u lukama Zelenika, Lipci, Risan, Kotor i Tivat. Vlasti su mu izdale rješenje za proširenje poslova na pet godina.

Za samo pola godine u Luku Risan, koja je bila potpuno zamrla, stiglo je 14 brodova, a prevezeno 27,028 tona razne robe - većinom građevinskog materijala. Dudić se specijalizovao za prevoz cementa. Narko grupe cement često koriste kao robu kojom se pokriva šverc. Zanimljivo, u inostranstvu je sa

cementom radio i Rodoljub Radulović, a Šarić i Dudić su u Pljevljima pokušavali sa ortakom **Al Memari Fardom** da izgrade cementaru, što je vlast hvalila kao dobru investiciju.

Da je u Luci Risan bilo sumnjivih tereta pokazuje i događaj sa kraja 2005. Tada je crnogorska policija danima pregledala 30 hiljada džakova cementa, na brodu koji je u luku doplovio pod

sjevnokorejskom zastavom. Carinski nadzor uveden je nakon policijske dojave da je u džakovima cementa sakrivena droga. Dudić je tada kazao da će se nakon što policija obavi svoj pasao, oglasiti. Nijesu se oglašavali ni on ni policija.

Zgodno, Dudić je imao luku, a Rodoljub Radulović brodove. Srpska optužnica Raduloviću na teret stavlja da

je svojim preokooeanskim brodovima *Golden* i *Verti* prokrijumčario više tona kokaina iz Južne Amerike u Zapadnu Evropu, kao i da je učestvovao u pranju tako zarađenog novca. Radulović je u bjekstvu kao i Darko Šarić.

Nije samo lijepim riječima i odlukama vlade Vujanović pružao podršku Dudiću. Vujanović je, što je Skupštini potvrdio ministar pravde u

SRBIJA I AFERA ŠARIĆ

Lomljenje premijera

Još jedna oluja u čijem je „oku“ bio narko bos Darko Šarić protutnjala je Srbijom, rastakajući njene državne institucije. Ovog puta je olujni talas dospio do samog vrha

Premijer i ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić priznao je krajem prošle nedjelje da se nekoliko puta vidio sa Rodoljubom Radulovićem, poznatijim i kao Miša Amerika, jednim od ključnih ljudi narko klanu Darka Šarića. Dačić, predsjednik SPS, druge po značaju u vladajućoj koaliciji, optužio je vlastitu policiju da ga nije obavijestila da je riječ o mafijašu.

U nedavnom intervjuu, bivši koordinator tajnih službi **Miodrag Rakić**, a sada potpredsjednik opozicione DS objelodanio je da „ima dokaze o kontaktima nekih vladinih zvaničnika sa Šarićevim narko-klanom“. Neki mediji iz toga su zaključili da se radi o orkestriranom napadu DS i vladajuće SNS na Dačića. Za veze sa Šarićevim klanom optužen je i **Branko Lazarević**,

bivši šef Dačićevog kabineta.

O vezama Dačića i Radulovića, koji je u Šarićevom klanu, navodno, bio zadužen za transport kokaina, policija je, kako objavljuju mediji, sačinila obimnu dokumentaciju koja uključuje i 120 diskova prisluškivanih razgovora. Dokumentaciju o tim kontaktima, navodi list *Informer*, proslijeđena je Tužilaštvu i Birou za koordinaciju rada službi bezbjednosti.

Zbog svega što se dešava, predsjednik DS **Dragan Đilas** zatražio je raspuštanje parlamenta i raspisivanje prijevremenih izbora. Istovremeno je DSS **Vojislava Koštunice** zatražila da premijer Dačić podnese ostavku.

Ima mišljenja kako bi temeljno pravosudno pročešljavanje svih biznisa ovog narko bosa po Srbiji moglo dovesti u tešku nepriliku i aktuelnu opoziciju. Kako Koštunicu, za vrijeme čijeg vakta je narko baron opraio najviše kokainskog novca u srpskoj prljavoj privatizaciji, tako i Tadića i njegove nasljednike u DS Đilasa i **Bojana Pajtića**, premijera vlade Vojvodine, u čije vrijeme Šarićeve firme takođe neometano pazare hotele, preduzeća i vojvođanske oranice.

Očekuje se da bude pokrenut prekrivični postupak protiv Branka Lazarevića i još najmanje pet visokih rukovodilaca MUP-a Srbije koji su imali kontakte sa Radulovićem.

Po *Večernjim novostima*, rukovodioci MUP-a, o čijim kontaktima sa Radulovićem postoje i službeni podaci, i dalje su na visokim pozicijama u policiji, ali i u samom Ministarstvu. *Blicov* izvor tvrdi da je Dačić u MUP i Policijskoj upravi Beograd postavljao ljude za koje je utvrđeno da su imali učestalu komunikaciju sa Radulovićem.

Po *Blicu*, i **Svetislav Bata Đurović**, rodnom iz Pljevalja, postavljen je za načelnika Službe za borbu protiv organizovanog kriminala, na insistiranje premijera. Đurović je postao načelnik prije nego što je za to data neophodna saglasnost specijalnog tužioca. O vezama Šarića i Đurovića dovoljno govori podatak o zajedničkom ljetovanju.

Milan BOŠKOVIĆ

njegovoj Vladi **Miraš Radović**, u junu 2009. godine, samo nekoliko mjeseci prije nego što je pokrenuta akcija *Balkanski ratnik*, pomilovao Dudića, kojeg je kotorski sud osudio na kaznu zatvora od četiri mjeseca. Vujanović se sažalio na vlasnika Luke Risan jer, kako je pisalo u obrazloženju, ima staru majku i psihički rastrojenu suprugu, koja je otišla u Grčku.

FILIP VUKOVIĆ: DPS nije poslove klana Šarić pomagao samo na jugu. Služba za unutrašnju reviziju podnijela je u maju prošle godine krivičnu prijavu protiv gradonačelnika Pljevalja **Filipa Vukovića** zbog zloupotrebe službenog položaja i nesavjesnog rada. Vuković se tereti da je bez odluke lokalnog parlamenta, ekspropisao za oko milion eura opštinskog kredita parcele u Otilovićima – gdje je bila planirana gradnja velike cementare. Vuković je u ime opštine kupovao parcele koje prethodno od mještana nije uspio da otkupi **Josif Mićković**, Šarićev advokat.

Nije to jedini posao tadašnjeg gradonačelnika sa predstavnicima narko kartela. Tokom 2008. godine Šarićeva *Mat* imala je više poslova sa opštinom Pljevlja. U aprilu 2008. godine na tenderu dobija posao tamponiranja više puteva, vrijedan preko 120 hiljada eura, a u decembru iste godine posao izgradnje i rekonstrukcije saobraćajnice vrijedan blizu milion eura. Tu su i drugi, manji poslovi za JP Komunalno Pljevlja.

Vuković je poznat po izjavi da su Šarići „korektni momci“ i da ne bi odao gdje se Darko Šarić nalazi i da zna. Kao što ne bi radio ni govorio što partijski šef ne aminuje.

ĐUKANOVIĆ I OSTALI: Prema nedavnim pisanjima srpskih medija Darko Šarić se krije u Crnoj Gori. Jedan *Monitorov* izvor tvrdi da je tekst o tome objavljen u beogradskim medijima prije nekoliko dana, u stvari samo upozorenje Darku Šariću da se skloni iz Crne Gore, u kojoj ga navodno čuvaju isti ljudi koji su nekada čuvali ovdje **Radovana Karadžića**. Prema drugoj verziji Darko Šarić je Crnu Goru napustio odmah pošto je za njim

raspisana međunarodna potjernica, 2009. On je navodno pobjegao sa podgoričkog aerodroma gdje ga je na takozvanom vladinom terminalu čekao avion privatne avio-kompanije. Na tom terminalu nema kontrola, a za ulazak je potrebna samo saglasnost moćnih ljudi iz vrha vlasti. Šarić je navodno odletio u Ženevu, gdje ga je, prema pisanju srpskih medija čekao **Stanko Subotić Cane**, još jedan „kontroverzni biznismen“ i prijatelj premijera **Mila Đukanovića**. Da je Šarić povezan sa Subotićem, naročito oko transakcija sa *Štampom*, saopštilo je i srpsko tužilaštvo.

„Ovakvi primjeri moraju imati maksimalnu podršku, zbog opšteg interesa građana i kao obilježje našeg opredjeljenja za reformske procese“, ocijenio **Filip Vujanović** dok je **Draganu Dudiću** predavao u ruke stratešku Luku Risan, preko koje je kasnije ušlo mnogo sumnjivih tovara. Ovog uglednog preduzetnika Vujanović je kasnije pomilovao

Crnu Goru su potom nesmetano napustili i brojni Šarićevi saradnici. Doduše, ovdje je podignuta optužnica protiv Darkovog brata **Duška** i **Jovice Lončara**, ali ne zbog šverca narkotika, već samo zbog pranja novca preko dvije crnogorske banke *Hipo Alpe Adria* i *Prve*, u većinskom vlasništvu **Aca** i **Mila Đukanovića**. I to pošto su protiv tog klana u okruženju tekli sudski procesi, a crnogorski mediji pisali o ogromnim

sumnjivim transakcijama kompanija povezanih sa Dudićem i Šarićem.

Ko je omogućio nesmetano djelovanje ovih ljudi u Crnoj Gori? Opštinski funkcioneri nižeg ranga, bez znanja šefa DPS-a?

Premijer Crne Gore Milo Đukanović javno se zalagao za ljudska prava Darka Šarića, za pravo na izdavanje pasoša ovom preduzetniku, koje ima sve „dok ne bude pravosnažno osuđen“.

„Eliminatorni razlog za sticanje državljanstva Crne Gore je pravosnažna sudska presuda“, pojašnjavao je Đukanović. *Monitor* je prvi objelodanio da je *Prva banka* braće Đukanović kreditirala sa pet miliona eura Šarićevu kompaniju *Mat*. I to kada je toj banci bila zabranjena kreditna aktivnost. „Imam crno na bijelo da *Prva banka* u slučaju kompanija koje je osnovao Šarić, nije tražila ni registracijska dokumenta za te kompanije, ni lične podatke osoba koje su otvarale račune. To govori da su znali ko su oni. Zakon o sprečavanju pranja novca kaže da ako neko donese 15 hiljada eura u banku ili napravi transakciju u tom iznosu, to se mora prijaviti Upravi za sprečavanje pranja novca. Banka je i na sudu potvrdila da nije prijavljivala takve transakcije“, izjavila je nedavno **Miranda Patručić**, novinarka OCCRP, obraćajući se državnoj tužiteljici **Ranki Čarapić**.

Monitor je u proljeće 2010. objavio seriju tekstova o sumnjivim transakcijama koje je klan Šarić vršio posredstvom *Hipo Alpe Adrie*, a preko svog poslovnog partnera Dragana Dudića i njegovog sina **Damjana**, kasnije uhapšenog u Atini zbog pranja novca. U *Hipo* su upumpavane desetina miliona eura preko

of šor firmi, ali i iz grčkih banaka na račune pokojnog Dudića i njegovih saradnika

Vijesti su objavile da je *Prva* dodijelila kredit Šarićevoj firmi i više od pola godine nakon što je podignuta optužnica protiv ove grupe u Beogradu. Tako je u avgustu 2010. odobren kredit od fantastičnih 15 miliona eura, a kao hipoteka dat je luksuzni hotel *Maks prestiž* u Budvi koji se formalno vodi na srpskog državljanina **Bojana Stanojkovića**, ortaka Darka Šarića, optuženog u Srbiji za šverc kokaina.

Zagrebački *Jutarnji list* objavio je nedavno da postoje osnovane sumnje da su Duško i Darko Šarić povezani sa ubistvom vlasnika *Nacionala* **Iva Pukanića** i **Nike Franjića** u oktobru 2008. *Jutarnji* navodi da je do novih saznanja o ubistvu Pukanića **USKOK** došao putem međunarodne saradnje, a riječ je o podacima o više novčanih

transakcija između Duška Šarića i pripadnika klana **Sretena Jocića** zvanog Joca Amsterdam, optuženih za Pukanićevo ubistvo, uplaćenih uoči atentata. Ubistvo Pukanića dovodilo se u vezu sa tekstovima *Nacionala* o duvanskoj mafiji, u kojoj je jedan od aktera bio crnogorski premijer Milo Đukanović.

Prema pisanju *Blica* koji se poziva na podatke iz tamošnje istrage, ključna karika između Šarića i Joce Amsterdama navodno je bio upravo Rodoljub Radulović.

Crnogorsko pravosuđe je prvo odbilo da Srbiji izruči **Blaža Dedića**, još jednog Šarićevog saradnika, ali je ta odluka kasnije promijenjena. Specijalno tužilaštvo u Beogradu utvrdilo je da su transakcije sa ofšorova, preko *Mat company* završavale na račun *Maestraltursa*, odnosno da je prljav novac iz Crne Gore ubacivan u Srbiju.

Duga je lista naših Dačića. **MANS** je podnio krivičnu prijavu protiv ministra uređenja prostora **Branimira Gvozdenovića** zbog sumnje da je zloupotrijebio službeni položaj prilikom izdavanja više građevinskih i upotrebnih dozvola za rekonstrukciju benzinske pumpe u vlasništvu Šarićeve *Mat Company*.

Igor Lukšić i **Milan Roćen** su demantovali da su kontaktirali sa Darkom Šarićem, odbjeglim narko bosom. Njihova se imena nalaze na listingu telefonskih razgovora Šarića koji je objavio *Dan*.

Potpredsjednik srpske Vlade Vučić saopštio je da imaju podatke o brojnim kontaktima Šarićeve grupe sa ličnostima iz politike i bezbjednosnih službi. Ne samo iz Srbije.

Nijesu potrebni snimci iz Beograda, obilje naše dokumentacije o vezama ove grupe sa crnogorskim vrhom, ovdje tužiteljica neće da vidi.

IONI DALI DOPRINOS: Filip Vuković i Branimir Gvozdenović

**Milena
PEROVIĆ-
KORAČ**

Uzalud je čekati Šarića

Afera Šarić trese Srbiju. Očekivanje da će, kao zemljotres, potresti Crnu Goru je uzaludno. Srbija, iako sputana prošlošću, ima političku i socijalnu dinamiku. Više puta je promijenila vlast postajući sposobna da se i sama mijenja. Crna Gora je umrtvljeno društvo. Dvije i po decenije poslije propasti starog režima nije uspjela da se integriše ni politički, ni ekonomski, ni socijalno. Društveni poredak koji su stvorili AB revolucionari početkom 1990-ih nema drugu svrhu osim zloupotrebu vlasti.

„Tiranija, ta užasna i gnusna bijeda, obavezna je svom porijeklu samo time što su ljudi prestali da osjećaju potrebu za zakonom i pravom koji bi bili opšti i jednaki za sve. Čim nestane potrebe za jednim zakonom i jednim pravom za sve, na mjesto zakona i prava dolazi pojedinac... i neograničena vlast u njegovim rukama.” Ove riječi jednog autora s kraja petog vijeka nove ere gotovo podjednako opisuju stanje nestabilnosti i bezakonja između propasti starog i uspostavljanja novog poretka u mnogim krajevima tadašnje Evrope, kao i današnju Crnu Goru.

Za dvije i po decenije, režim predvođen jedinom voljom koja je supstituisala sve institucije koje čine državu, rastočio je Crnu Goru moralno, politički, ekonomski, kulturno i civilizacijski. Režim opstaje zbog toga što se njegovi protivnici nijesu složili ni o čemu drugom, izuzev da treba promijeniti vlast. Ni o načelima na kojima bi se Crna Gora integrisala iznutra, ni o mjestu Crne Gore u regionu, ni o njenom mjestu u modernom svijetu.

Stoga u uspostavljenom vrednosnom sistemu i nepromijenjenom odnosu političkih i društvenih snaga, hapšenje Šarića neće samo od sebe biti prelomna tačka. Koje god veze Šarića sa crnogorskom vlašću da se ogole, nećemo saznati ništa što već ne znamo ili ne očekujemo. Niti će Šarići postati manje poželjan društveni status, niti će kriminalci biti manje spregnuti s crnogorskom vlašću nego što je to bilo do sada.

Zemlja u kojoj se vrhovna državna tužiteljica divi moralu kriminalaca i montira slučajeve kritičarima režima ne može se zatresti zbog toga što će se negdje drugo, svejedno da li je to Amerika ili Srbija, otkriti da je crnogorska vlast korumpirana i protkana organizovanim kriminalom.

Da bi se saveznici Miloševića, Karadžića i Mladića, prijatelji Šarića, Kalića, Keljmenđija i Subotića, sa privatnim ANB-om, policijom, tužiteljicama i sutkinjama svih vrsta, i stotinama raznih tjelohranitelja i žbirova, razvlastili od pravljenja istorije, mora se postići konsenzus oko minimalnih ciljeva oko kojih

će se okupiti svi protivnici režima.

Momentum kojim su snage koje traže promjenu proizvele do oktobarskih izbora, usporen je postizbornim opozicionim događajima, naročito u Nikšiću. Novi izbori u nikšićkoj opštini, predsjednički izbori i zahtjev EU za ustavne promjene bazirane na preporukama Venecijanske komisije, su prilika da opozicija povрати inicijativu.

Suma opozicionih zajedničkih interesa je minimum zajedničkih interesa svih crnogorskih građana. Nikšić je simbol umiruće Crne Gore i lokalni izbori će se voditi oko pitanja kako preživjeti i kako u uslovima obnovljenog siromaštva rješavati osnovne životne probleme ljudi.

Predsjednički izbori su jedinstvena prilika da Crna Gora prvi put nakon stotinu godina dobije predsjednika svih građana, koji nije lutka koja uljepšava diktaturu, bilo da se radi o karadževićkoj, komunističkoj ili diktaturi današnje *Familije*. Takav predsjednik bi bio jak psihološki faktor obnavljanja državnog jedinstva, bez kojeg Crna Gora i normalni politički život u njoj nijesu mogući.

Opoziciono zajedništvo koje bi dovelo do ponovne pobjede u Nikšiću i na predsjedničkim izborima bilo bi znak da jesenji poraz vladajuće koalicije nije bio incident, već da je riječ o procesu koji vlast ne može da zaustavi.

Promjene ustava koje bi značile deprivatizaciju tužilaštva i sudstva, bile bi značajni prvi korak ka uspostavljanju vladavine prava, moralnoj obnovi i dekriminalizaciji crnogorskog društva.

Od opozicije i alternativnih grupa zavisi da li će Crna Gora produžiti da (od)umire ili će početak pregovora o pristupanju EU rezultirati ubrzanjem preporoda. Nikada nije bilo potrebnije da opozicija djeluje usaglašeno. Ako to ne uradi, neka se ne čudi ukoliko na aferu Šarić režim odgovori novom batinom protiv nekog neistomišljenika. Diktature se zakonomjerno hrane nesolidarnošću žrtvi i njihovom nespremnošću da sarađuju.

Piše: Miodrag PEROVIĆ

Hapšenjem Šarići neće postati manje poželjan društveni status, niti će kriminalci biti manje spregnuti s crnogorskom vlašću nego što je to bilo do sada

Računajte na veće iznose...

CKB keš kredit

● čak i do **10.000 EUR**
bez žiranata

● **do 7 godina**
rok otplate

● **do 15.000 EUR**

- Potpuno novi **CKB keš kredit** izračunat je prema vašim potrebama, sa većim iznosom i dužim rokom otplate... Aplikirajte za iznos čak i **do 15.000 EUR** uz mogućnost odobravanja **do 10.000 EUR** bez žiranata i dužim rokom otplate, i **do 7 godina**.
- Novi CKB keš kredit donosi posebne povoljnosti i duže rokove otplate i za **zaposlene na određeno vrijeme**.
- Već danas aplikirajte u najbližoj poslovnoj jedinici Vaše Banke... I računajte na veće iznose...

CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA
member of **otp** group

www.ckb.me

*Informacija o ovom proizvodu nije potpuna. Nominalne kamatne stope (NKS) nisu jednake efektivnim (EKS) i na godišnjem nivou iznose od 11,99%. Odobravanje CKB keš kredita zavisi od bodovanja prema internim kriterijumima Banke i Opštih uslova poslovanja. Banka zadržava pravo promjene uslova tokom trajanja promotivne akcije kao i pravo promjene perioda trajanja. Za više informacija o CKB keš kreditima, uslovima i načinu apliciranja posjetite najbližu filijalu CKB-a, naš website www.ckb.me ili pozovite CKB Call Centar 19894.

NAJMOĆNIJI BRAČNI PAROVI U CRNOJ GORI

Na parove razbrojs

O čemu sve odlučuju najpoznatiji bračni parovi režima

Najnoviji rezultati istraživanja urađenog u Finskoj pokazuju da vjenčani imaju manji rizik od srčanog udara. Najkraće: brak je dobar za srce. Da su naučnici sa Univerziteta Turku, kojim slučajem, ispitivali supružnike iz vrha crnogorskog režima došli bi do novih saznanja: brak je itekako dobar za - održanje vlasti!

Recimo: bračna zajednica **Jelić. Zoran** i supruga **Vukica** u preraspodjeli posla unutar Demokratske partije socijalista, čiji je Zoran istaknuti član, zaduženi su za jedan od najvažnijih ekonomskih indikatora države - zapošljavanje.

Zoran je, najprije, bio prvi čovjek Biroa rada Podgorica. Januara 2008. godine, rješenjem premijera **Mila Đukanovića**, postaje direktor Zavoda za zapošljavanje. Zoranovo mjesto preuzima supruga Vukica. Mala rokada. Četiri godine nakon toga, februara 2012. godine, Jelić prelazi u

POSVEĆENOST ZAJEDNIČKOJ POLITIČKOJ STVARI: **Branislav Mićunović**, ministar kulture i **Radmila Vojvodić**, rediteljka

poslanike pa, kako ne bi kršio Zakon o sprječavanju sukoba interesa, podnosi ostavku na funkciju direktora Zavoda. Velika rokada: Jelićka zauzima i tu fotelju. Da se ne ohladi. Na njihovu sreću - to nije sve. Zoran je i dalje u Zavodu. Sada u svojstvu savjetnika svoje nježnije polovine.

Otome kako Jelići vode Zavod pisali smo detaljno više puta. Bez demantija. Prema rezultatima istraživanja *Monitora* stopa nezaposlenosti Zavoda je krivotvorena, sa ciljem prikazivanja znatno niže stope od one realne.

Dobro im ide. Vukica Jelić mjesečno prihoduje 1.068,13 eura (u Zoranovom imovinskom kartonu stoji da supruga prima 698,46 eura; vjerovatno neažurnost), a svom savjetniku, preciznije - mužu, mjesečno

isplati 653,19 eura. Po osnovu poslaničkog paušala suprug primi dodatnih 557 eura. Jelić, predsjednik skupštinskog Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje, bivši predsjednik borda direktora *Ulcinske rivijere*, član je i Odbora za reviziju *Prve banke Crne Gore osnovane 1901. godine* (vlasnik banke, premijerov brat **Aco drhti** od straha). Tako u kućni budžet kapne još 800, ili, od marta 2012. godine - 700 eura. Vukica, u bordu direktora *Plantaža 13. jul*, društvo pravi **Veselinu Vukotiću** (predsjednik Odbora). Svakog mjeseca još 650 eura.

Jelići osim što uzimaju, i daju. Partiji. Zabilježeno je da su 2010. godine bili među 2.000 građana koji su finansijski podržali Đukanovićevu partiju. Prosjek donacija - 363 eura. Jelići su iznad njega: Zoran - 800,

MONITORING

Vukica – 450 eura.

Gospođa Jelić zadužena je za nekretnine. Prema podacima iz Komisije za sprječavanje sukoba interesa, Vukica u stoprocentnom vlasništvu posjeduje dva stana: 97m² i 71,69m². Ipak, u papirima druge institucije, Uprave za nekretnine, na njeno ime vodi se samo drugopomenuti stan (tamo piše: 72m²) stečen po osnovu „odluke državnog organa“.

Jelićev kolega po partiji je vječiti poslanik, predsjednik skupštinskog Odbora za međunarodne odnose i iseljenike **Miodrag Vuković**. Supruga **Svetlana**, na čelu je Uprave za kadrove.

Ni Vukovići ne zaostaju. Miodrag mjesečno prihoduje 1450 eura plus paušal od 300 eura. Angažovan je, moderno je to među funkcionerima DPS-a, na Fakultetu za državne i evropske studije (dekan: **Đorđije Blažić**) gdje po semestru dobije 620 eura. Predaje i na Fakultetu za poslovni menadžment. Tamo semestar naplaćuje 590 eura. Supruga Svetlana skromnijih je primanja - 748,40 eura. Uz to, u okviru drugih djelatnosti „u raznim institucijama“ godišnje inkasira (2011. godina) – 3800 eura (316 eura mjesečno).

Bračni par Vuković, koji živi u stanu površine 135m², zavedenom na supruga, nema problema sa žirantima. Imaju samo pet podignutih kredita. Miodrag tri: 7.000 eura (rok otplate pet godina), 8.000 eura (rok sedam godina) i 35.000 eura (rok 15 godina). Svetlana dva: 6.000 eura (rok pet godina) i 30.000 eura (rok 15 godina). Sitnica. Prema podacima Centralne banke svaki stanovnik Crne Gore prosječno je zadužen 1.300 eura.

Za ministarku odbrane **Milicu Pejanović-Đurišić**, Vuković je skoro,

U mnoštvu rodbinski povezanih Radovića tu su i **Stojanka i Novo**. Ona je zamjenica državne tužiteljice, Ranke Čarapić, on - pomoćnik direktora Poreske uprave, ujedno rođeni brat Miraša Radovića bivšeg ministra pravde

rekao: „Predlažući Milicu Pejanović-Đurišić za jedno od najviđenijih mjesta u Vladi Crne Gore naša partija i vlada su pokazali za ovo vrijeme očekivani senzibilitet kada je crnogorska žena u pitanju“. Pokazali su senzibilitet i kada je crnogorski muškarac u pitanju - postavljajući Miličinog supruga **Zorana** za direktora *Montenegro airlines*-a.

Ide im u braku. Zoran, vodeći nacionalnu kompaniju mjesečno prihoduje 4.000 eura. To je dovoljno da se, nekako, sastavi kraj sa krajem. U tome pomaže i supruga, ministrica, bivša ambasadorica SCG u Briselu i Luksemburgu, Crne Gore u Parizu, koja kao prvi vojnik države prima 1.160 eura. Tu su i 500 eura po osnovu angažmana na Univerzitetu Crne Gore. Na svoje ime Zoran posjeduje stan

površine 164m². Supruga Milica kvadraturi doprinosi sa svojih 93m². Tolika je površina stana (u istoj zgradi, pod Goricom, gdje stanuje i sedmostruki premijer) zavedenog na njeno ime.

Osim međusobne ljubavi, ministra kulture **Branislava Mićunovića** i rediteljku **Radmilu Vojvodić**, spaja i posvećenost zajedničkoj političkoj stvari. U raspodjeli posla njima je zapala kultura. Ministar je, tako, ne iz ljubavi (profesionalac je u pitanju!), suprugu predložio za dobijanje statusa „istaknutog kulturnog stvaraoča“, čija su djela i stvaralaštvo od izuzetnog značaja za Crnu Goru. Ministarstvo predložilo, vlada odobrila. Rezultat: doživotna mjesečna naknada, do dvije prosječne neto zarade. Kulturno.

Pisali smo nedavno: supruga Mićunović je i na Fakultetu dramskih umjetnosti. Dodatnih 1.200 eura. Jedan je od direktora i vlasnika (udio: 12,96 odsto, iako je u javnosti, ne bez razloga, samo ona prepoznata kao vlasnik) agencije MAPA (*Montenegro advertising and production company*) za reklamiranje i produkciju. Mjesečno još 1.800 eura. MAPA ima poseban odnos sa Đukanovićevom partijom i vladom. Najviše posluje sa DPS-om, Ministarstvom turizma i Nacionalnom turističkom organizacijom. Ne zaostaje ni NATO. Ni Glavni grad. Ni muževljevo Ministarstvo kulture. Stotine hiljada eura od projekata.

Sasvim slučajno baš ona je režirala prvu crnogorsku operu *Balkanska carica* koju je sa 100 hiljada eura sponzorirala *Prva banka*, gdje je Radmila bila u Upravnom odboru, i gdje sada posjeduje 0.064 odsto vlasničkog udjela. Slučajno je mladi sin **Veljko** režirao *Otelo*, medijski veoma praćen projekat vrijedan, procjenjivano je, oko 300.000 eura.

Slučajno je Vojvodička radila spot za Crnogorsko narodno pozorište, kojem je nadređeni njen – suprug. Slučajno je upravo ona snimala je spot za *Kotor art* festival čiji je počasni predsjednik – suprug. Slučaj je čudo.

Branislav iz ministarstva kući mjesečno donese 1.215,04 eura, s tim što je, recimo, u periodu od januara do septembra 2011. godine primao i posebnu naknadu u iznosu od 1.198,35 eura. Kao profesor na Fakultetu

Bračna zajednica Jelić, Zoran i supruga Vukica

u preraspodjeli posla unutar Demokratske partije socijalista, čiji je Zoran istaknuti član, zaduženi su za jedan od najvažnijih ekonomskih indikatora države - zapošljavanje

dramskih umjetnosti, gdje mu je nadređena dekan - supruga, za prošlu godinu prijavio je šest honorara po 317,75 eura i četiri po 377,52 eura.

Osim garsonjere u Budvi od 22m² Mićunović u Podgorici, zgradi *Vektre* posjeduje i stan od skromnih 187m². Pošto je riječ o kvadraturi nedovoljnoj za istinsku kontemplaciju, Vlada Crne Gore, marta prošle godine, Mićunoviću u zakup, bez oglašavanja, dodjeljuje 75m² radnog prostora u univerzitetskoj zgradi kod *Delte*. Predsjednik komisije za stambena pitanja, ministar **Slavoljub Stijepović**, zna zašto. I kako.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** i prva dama **Svetlana** odavno su opjevana priča. Vujanovićka je predsjednica Apelacionog suda, članica Sudskog savjeta i predsjednica Disciplinske komisije tog tijela. Prema

zakonu, predsjednik proglašava izbor Savjeta i predlaže dva njegova člana. Jasno: on predlaže nju. Svetlana je i u Vrhovnom sudu. Članica Koordinacionog odbora centra za obuku sudija. Rješava Svetlana i priliv predmeta.

Toliki trud nije za džabe. Kad se sve zbroti, Svetlana nakuca preko tri hiljade ura mjesečno. Službeno, Predsjednik joj zavidi – on prihoduje samo 1.891,56 eura. Stanuju skromno. U zgradi *Vektre*, stan površine 157m², zaveden je na Predsjednikovo ime. Na Svetlanino je zapisan stan od 68m².

Mnogo je više neopjevanih primjera. Na primjer: bračni par **Radović**. Brinu o našoj bezbjednosti i pravdi. Suprug **Vlado** generalni je inspektor Agencije za nacionalnu bezbjednost dok je supruga **Duškanka** sudija Vrhovnog suda. Lijepo ide: Vlado mjesečno prihoduje 1.420 eura (posjeduje stan 133m²), Duškanka 1.781,72 eura, plus naknada od dodatnih 5.426 eura za rad u drugim sudovima uključujući i ostala primanja.

Ima mnoštvo rodbinski povezanih Radovića. Tu su **Stojanka** i **Novo**. Ona je zamjenica državne tužiteljice **Ranke Čarapić**, on pomoćnik direktora Poreske uprave, ujedno rođeni brat **Miraša Radovića** bivšeg ministra pravde.

Ili, sjevernije. Recimo: porodica **Sujković**. Supruga **Amra** radi u Osnovnom državnom tužilaštvu, Berane. Suprug **Hilmija** predsjednik je Osnovnog suda u obližnjem Plavu. Sve u istoj kući: ona tuži, on sudi. Efikasnost. Za takvo pregnuće zajedno prebace 3.000 eura.

Kod **Međedovića** je suprotno: on tuži, ona sudi. **Jasim** je zaposlen u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju. Supruga **Fetija** sudija je Ustavnog suda Crne Gore. I oni mjesečno premaše 3.000 eura.

Puna je Crna Gora sličnih primjera. *Kada bračni drugovi žive u slozi, kadri su i vodu iz mora iscrpiti* – kaže vijećnamska poslovice. Eh, da crpe samo vodu.

Marko MILAČIĆ

Ranka Amerikanka

Traženi podaci iz SAD još nijesu stigli, pohvalila se vrhovna državna tužiteljica Ranka Čarapić. Uz obećanje – dok ona bude na tom mjestu, oni neće doći

Vrhovna državna tužiteljica **Ranka Čarapić** nastavlja rad po zadatim smjernicama, a sve u skladu sa vlastitom spoznajom da „kriminalci u Crnoj Gori imaju moral i cijene to što im nikad nijesam na teret stavila nešto za šta nema dokaza“. A dokaza, uglavnom, nema. Makar ne dok se drugačija ne naredi.

„U slučaju navodne korupcije u privatizaciji *Telekoma* nemamo osnova da pokrenemo krivični postupak protiv bilo koje osobe“, ponovila je Čarapić na saslušanju pred skupštinskim Odborom za antikorupciju. Crnogorski parlamentarci se, inače, već mjesecima bave *navodnom korupcijom* tokom prodaje *Telekoma*. Istom pričom su se – negdje od sredine 2006. - bavili i mađarski, njemački i američki istražitelji. Od internih revizora, preko američke *Komisije za hartije od vrijednosti* (SEC) do Ministarstva pravde SAD.

Prva, za sada i jedina žrtva *navodne efere Telekom*, kako ovu priču zovu režimski ljudi i mediji, bio je predsjednik Borda *Mađar Telekom* **Elek Štraub**. On je, suštinski, bio primoran da podnese ostavku kako bi koliko toliko zaštitio sistem koji je vodio.

Krajem 2011. iz Njujorka stiže informacija da su tokom privatizacije *Telekoma* partneri iz Budimpešte i Bona (*Mađar i Dojče Telekom*) uz najprofitabilnije ovdašnje preduzeće kupili i neke (para)državne moćnike. Amerikanci su bili precizni: „Dva crnogorska zvaničnika i jedna advokatica, sestra visokog državnog zvaničnika, podmićeni su sa više od sedam miliona eura“. Domaćoj javnosti nije trebalo mnogo da prepozna **Anu Kolarević** kao jednog od glavnih aktera ove priče.

U prikupljanju dokaza o *navodnoj korupciji* najdalje su, izgleda, otišli službenici američkog Ministarstva pravde. Zato su čelnici *Mađar Telekom* sa njima dogovorili poravnanje vrijedno 96 miliona dolara, kako bi izbjegli sudski proces. To, zanimljivo je, ne sprečava SEC u naumu da pred sud izvede Štrauba i njegove nekadašnje saradnike **Tamaša**

Marvaija i Andraša Balogu.

Ranki Čarapić to nije dovoljno. „Uputili smo zamolnice vezano za dokumente i informacije u slučaju *Telekom* kod VDT Mađarske i u SAD, ali još nemamo odgovore”, saopštila je Čarapić. Pa pojasnila: „Da bi se dostavile zamolnice, ponekad su potrebne i godine”. Možda to pojašnjenje ne znači mnogo. A možda ga treba razumjeti kao signal vrhovne državne tužiteljke da će, ukoliko joj izvršna vlast na proljeće povjeri novi mandat, epilog efere *Telekom* biti odloženo makar do njenog odlaska u penziju.

Na ovakve pretpostavke navodi spoznaja da se od prvog dana *afere Telekom* Ranka Čarapić prema njoj postavila ne kao VDT, već kao advokat **Mila Đukanovića** i pravni tumač onoga što je on govorio o tom poslu

Od prvog dana afere **Telekom Ranka Čarapić** se prema njoj postavila ne kao VDT, već kao advokat Mila Đukanovića i pravni tumač onoga što je on govorio o tom poslu i međunarodnoj istrazi koja ga je pratila

i međunarodnoj istrazi koja ga je pratila.

„Prodaja *Telekoma* Crne Gore obavljena je na zadovoljstvo svih strana u tom poslu”, saopštio je Đukanović 6. aprila 2005. nakon susreta sa Elekom Štraubom. Istog dana *Mađar Telekom* je Ani Kolarević i njenim saradnicima uplatio 580 hiljada eura za „konsultantske usluge”. Dakle, već tada je u prodaju *Telekoma* bilo uključeno više strane. Za razloge (i količinu) zadovoljstva nekih od njih, crnogorska javnost nije znala još nekoliko godina.

Kasnije sumnje i optužbe Đukanović komentariše na poznat način. „Eksplisito ću vam reći da je u pitanju jedna notorna glupost. Gorim od nestrpljenja da američka agencija pošalje informacije našem tužilaštvu jer znam da ćemo se slatko nasmijati tome”, pripovijedao je Đukanović. Aktuelni premijer tokom prošle godine nije propuštao priliku da

kritičare iz opozicije, civilnog sektora i medija optuži kako „štete nacionalnim interesima napadajući investitore i pokušavajući iskonstruisati tezu da su DPS, njihov lider i prethodna Vlada korumpirani”. Kao da je slijedila uputstva dobijena od predsjednika DPS, Ranka Čarapić i njeni saradnici su u jednom momentu, sredinom prošle godine, bili na korak od odluke da procesuiraju novinare i medije koji otkrivaju nove detalje o *aferi Telekom*.

Izvršni direktor Crnogorskog Telekomu **Rudiger Šulc** nije u priči o privatizaciji *Telekoma* uspijevaao da pronade bilo šta smiješno: „Prema mojim saznanjima, u cijelom ovom poslu postoje određeni elementi koruptivnih uplitanja ... ali to je stvar tužilaštva”. Na istom fonu bio je **Balaš Mate**, direktor Sektora za pravne i korporativne poslove *Telekoma CG*. On je u razgovoru za *Minu* citirao dio Izvještaja interne istrage *Mađar Telekom* prema kome ne postoje dokazi da su spornih sedam miliona eura

isplaćeni „za legitimne poslovne svrhe”. Naprotiv, Balaš je precizirao da postoje „pozitivni dokazi da su te isplate služile za neadekvatne svrhe”.

Naivni bi pomislili da je to dovoljno za reakciju crnogorskog tužilaštva. Ni slučajno. „Krivični postupak ne možemo pokrenuti na osnovu saslušanja”, ne da se Čarapić, „već na osnovu dokaza i tek kad sud podigne optužnicu, a do toga je dug put”.

U priličnoj mjeri, stav crnogorskog VDT prema aferi *Telekom* podsjeća na slučaj o kojem ruska štampa piše kao o „kockarskoj aferi”. *Istražna komisija* (upućeni je opisuju kao rusku verziju FBI) je prije dvije godina uhapsila izvjesnog **Ivana Nazarova** pod optužbom da je organizovao mrežu ilegalnih kockarnica i podmićivao policajce i tužioce koji su žmurili na njegove poslove. Nazarov je priznao krivicu svjedočeći kako je za tri godine dao 26 miliona dolara mita. Primanje

mita priznalo je i 15 osoba iz tužilaštva i policije, uz spremnost da svjedoče kako su veći dio dobijenog novca davali svojim šefovima. Međutim, rusko državno tužilaštvo ne želi da Nezorov izađe na sud. To što Nazarov priznaje da je davao mito, a optuženi državni službenici da su ga uzeli – nije dovoljno za optužbu. Tako makar tvrde ljudi za koje se u Moskvi sumnja da su bili uključeni u koruptivnu mrežu ispletenu oko ilegalnih kockarnica.

Naravno, nema dokaza da je neko iz crnogorskog tužilaštva korumpiran u aferi *Telekom* - ali njihovo ponašanje čudi. Na primjer, za Ranku Čarapić i njene saradnike nije indikativno ni to što su u Mađarskoj odlučili da dio informacija koje su im tražene iz Podgorice tretiraju kao državnu tajnu!

Nešto slično zvanična Budimpešta radila je tokom suđenja nekadašnjem hrvatskom premijeru **Ivu Sanaderu**. Sanader je, između ostalog, suđen i nepravosnažno osuđen i za to što je omogućio mađarskom MOL-u da nekontrolisano upravlja kompanijom INA iako nije njen većinski vlasnik. Mađare je, navodno, ta privilegija koštala 10 miliona eura mita. Na zvaničan poziv hrvatskog pravosuđa nije se odazvao predsjednik uprave MOL-a **Zoltan Hernadij**, dok je mađarska vlada za državnu tajnu proglasila dokumentaciju vezanu za kupovinu INA-e. Pravnici imaju razumijevanja za taj potez, pošto bi pravosnažna presuda Sanaderu stvorila mogućnost da Hrvatska povрати u svoje vlasništvo kompaniju koja je privatizovana uz davanje mita.

Iste posljedice mogla bi, jednog dana, imati i *afera Telekom*. Podsjetimo – Tužilaštvo u Zagrebu prihvatilo se posla tek pošto je Sanader otišao sa vlasti. Đukanović voli da s vremena na vrijeme priprijeti „ljudima koji imaju sumanutu ideju da hapse po Crnoj Gori da bi se dodvorili nekoj evropskoj adresi”.

Svi oni što su zavisni od njegove (ne)milosti s pažnjom osluškuju i vagaju. Do jedne ure.

Zoran RADULOVIĆ

Prekinuti svađu Srba i Crnogoraca

Demokratski front je dokaz da se možemo pomiriti i raditi zajedno za dobro svih građana Crne Gore. U prvom redu, neophodno je prevazići nelogičan spor između Srba i Crnogoraca, a tu podjelu produbljuje i koristi režim

MONITOR: *Predsjednički izbori su sada najaktuelniji politički događaj u Crnoj Gori. Dok se opozicija opet međusobno svađa, Vi tvrdite da nikada nije imala veće šanse za pobjedu kao na aprilskim predsjedničkim izborima.*

MANDIĆ: Miodrag Lekić može da pobijedi kandidata DPS-a. To je činjenica koju znaju svi u Crnoj Gori, a naročito ljudi koji se bave politikom. I u opoziciji je preovladalo takvo mišljenje, pa sada Miodraga Lekića, osim DF-a, podržava i SNP, što je veoma važno. Ako je izbor Pozitivne Crne Gore da se na izborima promijeni loša vlast, onda je potpuno prirodno da i oni podrže g. Lekića, čime se dodatno povećavaju njegove šanse za pobjedu. Čini mi se da se, vremenom, pojedine sporne stvari između opozicionih stranaka brišu i da se polako bližimo istom cilju, a to je pobjeda opozicionog kandidata.

MONITOR: *SNP je optužio Demokratski front da je jedan od krivaca za neuspjeh opozicije na prošlogodišnjim oktobarskim izborima.*

MANDIĆ: Neuspjeh na posljednjim izborima ostvarila je koalicija DPS-SDP, koja je, prvi put poslije više od deset godina, ostala bez natpolovične podrške u parlamentu, pa je bila primorana da pravi koalicije kako bi se spasila poraza. Demokratski front je, kao nova snaga, na posljednjim izborima osvojio oko 24 odsto glasova, što je zavidan rezultat.

MONITOR: *Varniči i između Nove i SNP-a povodom izjave predsjednika Srbije da Srbi u Crnoj Gori treba da budu dio vlasti. Lider SNP-a tvrdi da je Tomislav Nikolić mislio na Novu. Hoćete li Vi ući u vlast sa DPS-om?*

MANDIĆ: Ovo je trenutak kada sve nesporazume u opoziciji treba izbrisati i posvetiti se zajedničkom cilju – pobjedi Miodraga Lekića na predsjedničkim izborima. NOVA je utemeljena u Crnoj Gori i ima veoma prepoznatljivu politiku. Mi smo

politički predstavnici Srba u Crnoj Gori, naš narod je stvarao Crnu Goru i svi naši preci su se borili za njenu slobodu. NOVA će vlast u Crnoj Gori preuzeti na isti način kao i naši prijatelji iz SNS u Srbiji - pobjedom na izborima. Oslanjamo se na vlastite političke procjene, a prijatelje i partnere izuzetno poštujemo, posebno one iz Srbije i Republike Srpske.

MONITOR: *Da li su Srbi u Crnoj Gori stvarno ugroženi, kako se to često čuje iz pojedinih prosrpskih stranaka i nevladinih organizacija?*

MANDIĆ: Ako ste mislili na nas, mi nijesmo prosrpska nego srpska stranka, a to da su Srbi ugroženi i diskriminirani u Crnoj Gori je poznata i dokazana stvar. Da ne idemo dalje u analizu, dovoljno je pogledati procentualnu zastupljenost pojedinih nacionalnih zajednica u organima državne uprave, pa ćete se uvjeriti da je Srba ispod pet odsto, iako ih u Crnoj Gori ima preko trideset odsto.

Nadalje, srpskim jezikom govori ubjedljivo najviše građana Crne Gore, ali se on nasilno izbacuje i iz Ustava i iz škola. Krajevi u kojima dominantno živi srpski narod su zaboravljeni što se tiče novih investicija, razvoja infrastrukture i popravljavanja kvaliteta života ljudi. Ugalj, drvo i druge sirovine koje se baš nalaze u takvim opštinama predmet su brutalne pljačke raznih monopolista koje je instalirala centralna vlast iz Podgorice. Upravo zbog te i takve diskriminacije Srbi su najupornija, najdosljednija i najbrojnija opoziciona grupa u Crnoj Gori.

GODINAMA SE ZATAŠKAVAJU VEZE SA ŠARIĆEM

MONITOR: *Srbija se trese zbog afere Šarić. Šta će preduzeti opozicija u Crnoj Gori da se rasvijetle veze Šarića i crnogorske vlasti?*

MANDIĆ: Godinama se zataškavaju prijateljski odnosi i poslovne veze Darka Šarića i Miša Banane sa crnogorskim funkcionerima, bezbjednosnim službama i ovdašnjim šefovima podzemlja. Zašto se to radi najbolje znaju oni koji su navodno u ime "države" i zbog viših interesa godinama servisirali potrebe narko klana u Crnoj Gori. Danas kada sve međunarodne službe bezbjednosti potražuju Šarića i Bananu, postoji niz indicija koje ukazuju na to da je upravo jedna od najsigurnijih baza za skrivanje ovih osoba baš Crna Gora. Ubistva najbližih saradnika Šarića precizno ukazuju na činjenicu da je nalogodavac negdje u blizini i da direktno upravlja i kontroliše kriminalnu organizaciju. DF će nastaviti da razobličava veze organizovanog kriminala, državnih funkcionera i bezbjednosnih službi, kao i da uporno podstiče policiju, tužilaštvo i sudstvo da napokon otpočne beskompromisnu borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

MONITOR: *Da li sazrijeva stav da treba što prije prevazići polarizaciju između Crnogoraca i Srba u Crnoj Gori, koju vješto koristi crnogorski režim?*

MANDIĆ: Demokratski front kao jedan od svojih glavnih ciljeva vidi pomirenje u Crnoj Gori. Stvaranje i djelovanje DF-a dokaz je da se možemo pomiriti i raditi zajedno za dobro svih građana Crne Gore. U prvom redu, neophodno je prevazići nelogičan spor između Srba i Crnogoraca, a tu podjelu produbljuje i koristi režim. Ponovicu nešto što sam nedavno kazao na jednom skupu - NOVA kao srpska stranka i Pokret za promjene kao crnogorska, kroz formiranje Demokratskog fronta pokazali su da je moguće i da je neophodno da se prekine sa praksom zavađivanja Srba i Crnogoraca.

MONITOR: *Vlast najavljuje akcije za suzbijanje sive ekonomije i preispitivanje sumnjivih privatizacija. Da li je to politički marketing DPS-a?*

MANDIĆ: Teško može suzbijati sivu ekonomiju vlast koja je stvorila preduslove za takvu situaciju. Ne može valjano preispitivati sumnjive privatizacije vlast koja je direktno učestvovala u tim poslovima i čiji su predstavnici odgovorni za pljačku građana Crne Gore. U DPS-u pokušavaju da se maskiraju, da građani ne bi prepoznali ko ih je 23 godine

ĐUKANOVIĆ JE ZAŠTITNIK TAJKUNA

MONITOR: *Kako komentarišete tvrdnju premijera Đukanovića da u Crnoj Gori nema bogataša?*

MANDIĆ: Premijer Đukanović je zaštitnik tajkuna i ljudi koji su se obogatili pljačkom građana Crne Gore, zato što je i sam do svog ogromnog bogatstva došao na isti način. To što on tvrdi da u Crnoj Gori nema bogataša je samo poruka građanima da on može biti bezobziran i bezobrazan i više nego što su to od njega navikli. Mi smo bezbroj puta isticali, a i sad ću ponoviti, da će nakon promjena u Crnoj Gori jedna od važnih mjera biti oduzimanje imovine stečene kriminalom. Crna Gora je u svijetu prepoznata po povezanosti vlasti i organizovanog kriminala i neophodne su promjene, a one mogu uslijediti već nakon pobjede Miodraga Lekića na predsjedničkim izborima.

VUJANOVIĆ FLAGRANTNO KRŠI USTAV

MONITOR: Kako tumačite činjenicu da je DPS po treći put kandidovao Filipa Vujanovića za predsjednika Crne Gore?

MANDIĆ: Jedino Filip Vujanović u Crnoj Gori ne zna da je već dva puta bio predsjednik Crne Gore. Ako još pokušava da se šali sa građanima, onda neka samo odgovori koje je radno mjesto pokrивao od 2003. do 2008. godine. Ovo flagrantno kršenje Ustava koje je sebi dopustio samo pokazuje da se radi o osobi koja se u javnosti lažno predstavljala kao veliki legalista. Danas svaki građanin u Crnoj Gori može da ospori tu kandidaturu, ali moramo imati u vidu da se u kampanju za kandidata DPS-a već uključio Ustavni sud, a uskoro će i tajna policija, organizovani kriminal i druga logistika, ali će sve to ovoga puta biti nedovoljno.

vukao na dno. Neće baš tako lako proći taj pokušaj manipulacije, jer svi u Crnoj Gori znaju da iza urušavanja ekonomije, svake sumnjive privatizacije i afere stoji premijer Đukanović, njegovi najbliži saradnici, a naročito prijatelji iz svijeta organizovanog kriminala. Uvođenjem kriznog poreza vlast je priznala da ne umije da izađe iz haosa u koji je uvukla građane, ali zato su veoma pažljivi prema imovini i prihodima ekstraprofitera, tajkuna i kriminalaca bliskih režimu.

MONITOR: Anketni odbor pri crnogorskom parlamentu, čiji ste Vi predsjednik, započeo je istragu povodom korupcionaške afere Telekom. Dokle ste stigli i kakvom se rezultatu nadate?

MANDIĆ: Korupcija prilikom privatizacije Telekoma je školski primjer zlorabotrebе vlasti u procesu privatizacije. Anketni odbor je došao do niza novih saznanja vezanih za korupciju u tom poslu. Jasno smo utvrdili puteve novca, imena direktnih izvođača radova kao i kurira i angažovanih posrednika. Dosta je o tome pisao i Vaš list i vjerujem da je svaki čitalac stekao jasnu sliku o tome kako je grupa crnogorskih korupcionasa naplatila i podijelila 7,35 miliona evra.

Nedostatak originalnih izjava mađarskih direktora, koje su dali pred nadležnim organima u Americi, bio je ključni problem za usvajanje zaključka koji bi vodio konkretnoj akciji tužilaštva

i lišavanju slobode organizovane kriminalno-korupcionaške grupe. U tim izjavama oni precizno opisuju čitav postupak korupcije, sa konkretnim dokumentima, prepiskom sa nadležnim crnogorskim funkcionerima, opisujući do posljednjeg detalja postupak „privatizacije“. Ta dokumentacija je uporišna tačka u postupku dokazivanju krivičnog djela, a imali smo uvjeravanja od strane Ambasade SAD da će je Ministarstvo pravde te države dostaviti crnogorskom tužilaštvu. Nažalost, do roka u kome je radio Anketni odbor ta dokumentacija nije stigla u Crnu Goru, a zašto nije, ja vam nijesam dobra adresa za odgovor na to pitanje.

MONITOR: Demokratski front se zalaže da krivična djela iz oblasti privatizacije i organizovanog kriminala ne mogu zastariti. Takođe tražite opšti reizbor sudija i tužilaca. Kakve su šanse da to bude verifikovano u parlamentu?

MANDIĆ: Svi oni koji žele da Crna Gora postane pravna i demokratska država, u kojoj će postojati nezavisno sudstvo i pravosuđe, prihvaćće predloge DF-a. Već decenijama DPS drži pod kontrolom kompletan državni aparat, a naročito su u njihovoj stalnoj „upotrebi“ sudstvo, tužilaštvo i tajna policija. Iz jednog takvog, partijski kontrolisanog sistema, vremenom je napravljena mreža saradnika u državnom aparatu, koja je direktno podređena partiji i vodi, a ne zakonima i Ustavu. Zato je neophodno stati na put takvoj praksi i stvoriti preduslove da se na najodgovornija mjesta biraju najbolji, koji svoje mišljenje neće tražiti po partijskim ćelijama. Takođe, za državu kakva je Crna Gora, u kojoj već godinama postoji čvrsto partnerstvo između vrha režima i šefova organizovanog kriminala, i gdje se korupcija na najvišim nivoima ne kažnjava, neophodno je da djela iz oblasti organizovanog kriminala i ona vezana za proces privatizacije ne zastarijevaju. Na taj način će se spriječiti da pravdi izmaknu osobe odgovorne za mnoga krivična djela, a naročito oni koji su svih ovih godina pljačkali građane Crne Gore.

Veseljko KOPRIVICA

FAMILIJA MILOŠEVIĆ I GALERIJA LIKOVA

MOĆ I POSLJE NJE: Slobodan Milošević, Marija Milošević, Mirjana Marković i Marko Milošević

Crnogorski epilog

Koje su sve kadrove iz Crne Gore, Srbije i Rusije povezivala braća Milošević, Slobodan i Borislav

U Ljevorečkim Tuzima – selu Uvač je 1. februara sahranjen **Borislav Milošević**, stariji brat **Slobodana Miloševića**. Uz nekoliko bivših i sadašnjih crnogorskih i srpskih političara, sahrani su prisustvovala i delegacije *Dume* i Ministarstva odbrane Ruske Federacije (RF).

Borislav Milošević je posljednjih dvadesetak godina stalno živio u RF-u. Iako mu je ambadorski mandat u Moskvi trajao relativno kratko, od 1998. do januara 2001, tamo je uživao doživotni VIP status.

Karijeru je počeo 1950-ih, najprije kao studentski aktivista na beogradskom Pravnom fakultetu. Izgleda da se istakao, odmah se zaposlio u aparatu CK SKJ. Po potrebi službe je usavršio ruski jezik, kasnije i francuski. Specijalnost su mu bili odnosi sa Komunističkom partijom SSSR-a.

Prevodio je **Titu** *tête-à-tête* razgovore sa šefovima država ili partija SSSR-a **Brežnjevom**, Bugarske **Živkovom**, Poljske **Gjerekom**, ČSSR-a **Husakom**, liderima komunističkih partija Italije i Francuske **Berlinguerom** i **Maršekom**, itd. Nedavno je objasnio da je, po naredbi, putovao u Moskvu i starao se o egzistencijalnom statusu Titove prve supruge **Pelagije Belorusove** (1904-1968).

U klasičnu diplomatsku službu Milošević je stupio 1969. kao savjetnik ambasadora u SSSR-u **Veljka Mićunovića** (1916-1982) – crnogorskog generala, autora bestseler *Moskovske godine*.

Milošević je aktivan u pregovorima o prodaji licenci sovjetskog naoružanja. U Moskvi je do 1974. Vraća se u Beograd, postaje izvršni sekretar Odjeljenja za međunarodne odnose CK SKJ. Ambasador je u Alžiru

1985-1989. Početkom 1990-ih napušta diplomatsku službu.

U Parizu i Moskvi preuzima ograna *Inex-Intereporta*, kvazifirme koju su utemeljile i kontrolisale tajne službe sa ekskluzivnim pravom trgovine u SSSR-u i kasnije RF-u. Njegovi aranžmani od tada su vezani i za povjerljive transakcije sa srpskim državnim novcem.

Naime, 9. oktobra 1997. osniva of-šor firmu *Neokom* na Kipru. MUP Srbije je 2001. podnio krivičnu prijavu protiv njega, **Mihalja Kertesa** i još dvojice saradnika Slobodana Miloševića.

Osporena je transakcija sa helikopterima vrijedna 3,36 miliona dolara. Borislav Milošević je navodno uzeo proviziju od 700.000 dolara. On nije dematovao da je preko svog *Neokoma* trgovao helikopterima, ali je 2007. kazao: „Ja od tih poslova, koji

DRUŠTVO

su bili u interesu države, kunem vam se, nisam uzео ni dinara". Izgleda da su mu povjerovali; afera nije imala sudski epilog.

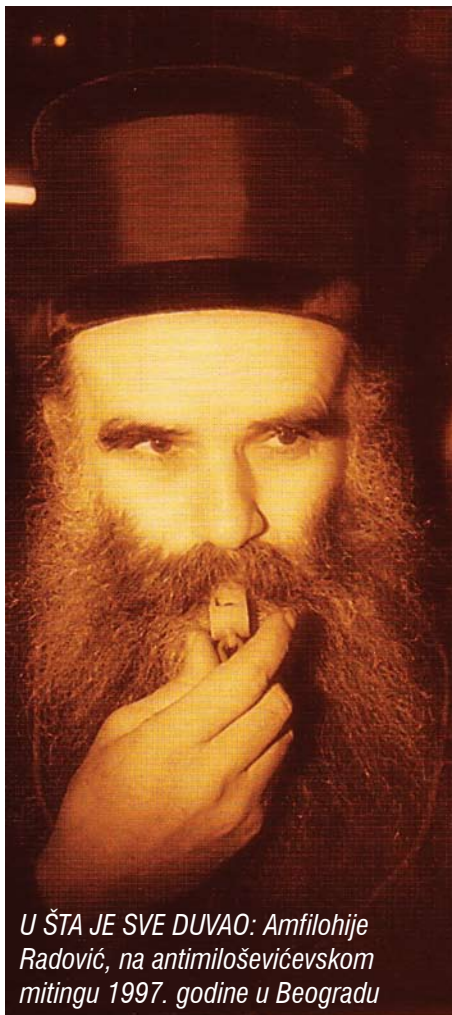
Ambasadu SRJ u Moskvi je od juna 1993. vodio otpravnik poslova **Milan Roćen** a ambasador **Danilo Ž. Marković** je imenovan tek 1994, no Milošević je bio glavni „oficir za vezu" Kremlja i Andrićevog venca.

Kada je njegov mlađi brat 1995. i 1998. u Moskvi imao susrete sa ruskim predsjednikom **Borisom Jeljcinom**, bio je prevodilac. „Ja sam pomagao Titu, zašto ne bih pomogao svog brata", izjavio je.

Onda je postao ambasador i „legalizovao" status u Moskvi. Angažovao se 1999. u pokušaju uvlačenja RF-a u sukob Srbije i NATO-a oko Kosova.

„Sve vreme sam bio u kontaktu sa oba generalštaba: i sa ovim u Moskvi i sa onim u Beogradu", kazao je za ruski časopis *Odnako*. „Videlo se da je Rusija slaba, da ne može da pomogne Jugoslaviji. A i da neće".

Petooktobarska smjena vlasti i mogućnost krivičnog progona su

U ŠTA JE SVE DUVAO: Amfilohije Radović, na antimiloševićevskom mitingu 1997. godine u Beogradu

KNEZ LAZAR ILI VUK BRANKOVIĆ?

Mitropolit crnogorsko-primorski SPC **Amfilohije (Radović)** šokirao je besjedom nad odrom Borislava Miloševića. Pokojniku je čak dva puta pogrešno izgovorio ime („Branislav").

Žurio je, zapravo, da objavi da je Slobodan Milošević – karijerni komunista, šef raznih komiteta, ili u amfilohijevskim rječnikom notorni „bezbožnik" – „sebe upisao neizbrisivim slovima u knjigu vječnoga života" i da mu je „život i djelo u duhu velikomučenika kosovskog **Lazara**".

Pred okupljenim se „ispovijedio" da ga je Slobodan zvao za svjedoka pred Haškim sudom. Iako je u to vrijeme, kao šef Sinoda („crkvene vlade") vedrio i oblačio, neimenovani „nadležni" u SPC-u su mu navodno kazali da to „za mene kao mitropolita ne bi bilo dobro".

„Boli me što mi nijesu dali da svjedočim", kazao je.

Da su ga puštili, Amfilohije bi u Hagu bivšeg srpskog lidera možda branio tezom da je bio „izdajnik"? Onomad ga je upravo tako kvalifikovao. U Tuzima Ljevorečkim ga je oplakao, a za života proglašavao „živim mrtvacem"!

U knjizi *Jagnje Božije i Zvijer iz bezdana*, zborniku sa 2. bogoslovsko-filosofskog simpozijuma održanog na Cetinju 1996, zapisane su Amfilohijeve riječi:

„Ukoliko je izdaja dublja, ukoliko je ona bez pokajanja, ukoliko je ona izdaja i Boga, odnosno svetinje, odnosno duše, odnosno vjere, onda je takav izdajnik jednostavno sebe pretvorio već ovdje na zemlji u živoga mrtvaca. Nije onda čudo što ga ljudi zaboravljaju, nije onda čudo što ga ni Bog ne upisuje u defter, u svoju knjigu žrtava. Recimo, **Vuk Branković**: on je zaista jedan od takvih. U naše vrijeme rekao bih da je to Slobodan Milošević" (str. 265-266).

razlozi zbog kojih godinama nije dolazio u Srbiju. „Što se Moskve tiče, bezbedan sam, ali tu bezbednost treba zaslužiti", objasnio je Borislav funkcioneru srpske tajne službe **Zoranu Mijatoviću** pokazujući mu tokom jednog sastanka u Moskvi na svoje ruske tjelohranitelje (*Opelo za državnu tajnu*, 2004).

Snahu **Mirjanu Marković** i sinovca **Marka** sa porodicom je zbrinuo u RF-u. Dobili su status političkih izbjeglica, čime je i pravno onemogućeno njihovo izručenje Srbiji.

Pomogao je bratu u procesu pred Haškim sudom, iako ga nikad tamo nije posjetio. **Nikolaja Rižkova**, **Jevgenija Primakova** i **Leonida Ivašova** je „pripremio" za svjedoke odbrane. Zbog bolesti nije prisustvovao Slobodanovoj sahrani.

Kasnije je Milošević rekao da bi možda bilo bolje da je njegov brat prihvatao sve što su „svetski moćnici" od njega tražili: „Makar bi danas bio živ, a Srbija bi bila tu gde jeste, ni manja, ni veća, ni bogatija". Svoje intervju e i članke je objavio na ruskom u knjizi *Balkanski izlom*. Bio je posrednik u nekim ruskim investicijama u Srbiji.

Pozlilo mu je početkom oktobra 2012. u Reževićima. Vlada Crne Gore je angažovala helikopter MUP-a da ga transportuju na kliniku u Beogradu. Po njegovoj želji, sahranjen je u postojbini.

Miloševići su davnim porijeklom iz sela Lopate, odakle su se odselili desetak kilometara dalje u Uvač – Ljevorečke Tuzi. Đed po ocu Borislava i Slobodana, **Simeun Mirkov**, bio je oficir crnogorske vojske.

Njihov otac **Svetozar Milošević**, rođen 1907, završio je Bogosloviju na Cetinju, koja je, paradoksalno, u tom međuratnom vremenu bila infiltrirana vatrenim simpatizerima ilegalne KPJ. Nije se zamonašio, već oženio učiteljicu **Stanislavu Koljenšić** iz Bjelopavlića. U Nikšiću, gdje je Borislav rođen 1936, predavao je katihizis.

Potom je upisao Bogoslovski

Zbog čega su se Borislav i Slobodan drukčije nacionalno izjašnjavali? Odgovor iz prve ruke je saopšten u Borisavljevom vjerovatno posljednjem intervjuu emitovanom na beogradskoj TV Happy 22. septembra prošle godine.

TV HAPPY: Kako je moguće, Boro, da ste Vi postali Crnogorac, a Vaš brat Slobodan najveći Srbin?

MILOŠEVIĆ: Pa vidite, ja sam Crnogorac, i Slobodan, od oca i majke Crnogoraca. Ja rođen u Nikšiću, a Slobodan u Požarevcu. Slobodan je rastao u srpskoj sredini. I prirodno je. On je počeo da se bavi politikom, kako bi se reklo, još u studentskim danima, bio sekretar univerzitetskog komiteta svojevremeno. Imao je 22-23 godine kad je postao svojevrstan političar. I znate kako je bilo u SFRJ, bile su kadrovske liste, ja sam ostao Crnogorac, bio sam dva puta ambasador – oba puta je Podgorica davala svoju saglasnost; i za druge moje poslove u aparatu CK SKJ je Podgorica davala saglasnost.

TV HAPPY: A je li moguće da Vas Slobodan šalje za ambasadora u Moskvi, a Vi kažete svom bratu: „Ne mogu, moram da čujem šta kaže Crna Gora?“

MILOŠEVIĆ: To je više moj sin mene nagovorio da prihvatim, jer bilo je za mene i drugih alternativnih poslova. Ali, rekao sam: „Neka Podgorica to potvrdi, onda ja hoću“. I Milo je tada bio glavni, i on je to potvrdio. I bio sam u Crnoj Gori i njega sam video, i Filipa Vujanovića... Tako da sam ja Crnogorac. Ali, ne znači to da se ja sa svim tačkama crnogorske politike sada slažem. Ne slažem se, recimo... ne moram da pričam sa čime se ne slažem, to je, ovaj, to vas ne interesuje, ni publiku to ne interesuje.

Slobodan u vojnom odmaralištu u Kuparima, dok je Borislav 1990. kupio apartman u Novalji, na ostrvu Pag.

Od cjelokupne familije je samo Slobodanova kćerka **Marija Milošević**, pokušala da obnovi dedovinu. Optužena zbog pucnjave u vili *Mir* na Dedinju, kada su joj 1. aprila 2001. uhapsili oca, sklonila se u Crnu Goru i nastanila na Cetinje gdje uglavnom i sada živi.

Otkupila je u Ljevorečkim Tuzima, zaseoku Čestogaz, dio imanja koji su Svetozar i njegova sestra Darinka svojevremeno prodali. Dedu je dala pomen u Crnogorskoj pravoslavnoj crkvi.

Marija se protivila 2006. da se njen otac sahrani u Požarevcu: „Ne slažem se da se tata bilo gde drugde sahranjuje osim u Lijevoj Rijeci, gde počiva njegov otac Svetozar i svi preci“.

Novinar **Slavoljub Đukić**, biograf

fakultet u Beogradu i dobio premještaj u Požarevac, gdje je 1941. rođen Slobodan. Porodica je tu provela rat. Interesantno, Svetozar je na Bogoslovskom fakultetu diplomirao 1942. u generaciji sa **Gojkom Stojčevićem**, koji je kasnije postao patrijarh srpski **Pavle**.

Nakon rata, Svetozar i Stanislava su se razveli. Stanislava sa decom ostaje u Požarevcu. Svetozar se vraća u Crnu Goru, zapošljava kao profesor ruskoga jezika u Titogradu.

Najviše citirana verzija zbog čega je Svetozar 1962. izvršio samoubistvo je prethodno samoubistvo jednog njegovog učenika zbog dobijene slabe ocjene. Sahrnjen je u rodnom selu. Nadgrobni spomenik, kako na njemu piše, podigli su mu sinovi i njegova sestra **Darinka**.

Možda iz razloga što je duže rastao uz oca, Borislav mu je bio privrženiji. Jedincu (iz drugog braka), koji je rođen 1978, dao je ime **Svetozar**. U svakom slučaju, sa Crnom Gorom je neprekidno održavao veze – emotivne, rodbinske, političke. Nacionalno se izjašnjavao kao Crnogorac. U CK SKJ i diplomatiji je na dužnosti uvijek kandidovan kao

BRAĆA S RAZLIČITIH LISTA: Borislav Milošević i Slobodan Milošević

crnogorski kadar.

Svega dan po obnovi nezavisnosti Crne Gore, Borislav je dao izjavu *Jutarnjem listu*: „Treba podržati odluku građana Crne Gore na referendumu i trezveno gledati na stvari. Državna zajednica ionako nije bila sposobna za život. Bio je to teški invalid“. Tada je Slobodan već bio pokojnik.

Uoči raspada SFRJ, braća Miloševići čak ni ljetnje odmore nijesu provodili u Crnoj Gori, već u Hrvatskoj –

Slobodana Miloševića, objasnio je da on „svoju dedovinu nije obilazio, niti je pokazivao interesovanje za svoje poreklo“.

„Deklarisao se kao Srbin, nasuprot roditeljima i bratu, Crnogorcima“, primijetio je Đukić, „ali nikada nije rekao 'mi Srbi' ili 'mi Crnogorci'; samo je jednom javno rekao da su Srbi i Crnogorci dva oka u glavi“.

Vladimir JOVANOVIĆ

U repu vjetra

Uvijek spreman na braniku domovine i partije, odlučan u borbi protiv unutrašnjih neprijatelja, efikasan u lijepljenju etiketa, ispravan prilikom glasanja. Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova sada treba da se dokaže predlaganjem ispravnog kandidata za direktora Uprave policije

Blistava je to karijera. Prije samo desetak godina **Raško Konjević** je bio tek menadžer za odnose sa javnošću *Centra za demokratsku tranziciju*. Sad krase čelo Ministarstva unutrašnjih poslova.

U njegovoj biografiji, odmah nakon podatka kad je rođen, piše da je po nacionalnosti Crnogorac. Da se zna, i da se zna šta je najvažnije.

Ne zna se tačno kad se odigrao, očito kosmički predodređen, susret Konjevića i SDP-a. Pričalo se neko vrijeme da je CDT, realizujući neke od projekata u saradnji sa Skupštinom, ostvarivao dobre rezultate. Naravno, u korist demokratizacije Crne Gore.

Kao čovjek od povjerenja **Ranka Krivokapića**, Konjević je od 2003. do 2006. radio u Skupštini Crne Gore. Od 2007. je član predsjedništva SDP-a, u julu 2011, dakako na predlog Krivokapića, izabran je za četvrtog potpredsjednika stranke.

Poslanik u crnogorskom parlamentu Konjević je bio od 2009. do 2012. godine. Uvijek spreman na braniku domovine i partije, odlučan u borbi protiv unutrašnjih neprijatelja, efikasan u lijepljenju etiketa, ispravan prilikom glasanja. Sad još jedino treba da se dokaže predlaganjem ispravnog kandidata za direktora Uprave policije.

Dok je Raška Konjevića, znaće se kako je ko glasao na najdemokratskijem od svih referenduma. „SNP bi sada da se zaborave grijesi njihove borbe protiv Crne Gore prodajući svoju navodnu

evropsku orijentaciju. Nakon ratnih poziva u boj sa cijelim svijetom i borbe protiv obnove nezavisnosti do posljednjeg daha sada ih navodno brine ugled crnogorskih institucija i države Crne Gore koju su htjeli da utule. Neće proći. Niti su ih stvarali niti mogu sačuvati njihov ugled.”

Konjević je u vrijeme AB revolucije bio je u nižim razredima osnovne škole, pa grešan ne zna kako su na vlast stigli njegovi koalicioni partneri. Zato, valjda, opoziciji razjašnjava: „Sa ulice ne možemo usvajati evropske zakone i

Jednom je *Monitor* napisao da bi Konjević, kad poraste, mogao postati Rajko Kovačević. Vrijeme nas je demantovalo. Da je uspio u životu, Kovačević bi bio Raško Konjević

standarde”.

Konjević nije bio punoljetan kad je njegova stranka posljednji put na republičkim izborima nastupila samostalno. Zato, valjda, predsjedniku Pokreta za promjene poručuje: „**Medojević** pokušava da uz podršku **Mandića** bude predsjednik barem nečega, jer sa svojom politikom teško da bi zavrijedio podršku i većine članova neke mjesne zajednice, a ne većine građana Crne Gore”.

Kad se jednom **Andrija Popović**

iz Liberalne partije pobunio što je Zakon o lustraciji „zatočen u ladici predsjednika parlamenta Ranka Krivokapića”, Konjević je objasnio da je Savjet SDP-a stručno ukazao da predloženi zakon o lustraciji ima mnogo nedostataka. Uočavajući mnoge nedostatke lustracije kao takve, založio se za formiranje dokumentacionog centra koji bi „stvorio formalno pravne i druge neophodne pretpostavke za utvrđivanje istine o događajima sa mogućim elementima zločina i slučajevima kršenja ljudskih prava”. Preteška je i sama riječ „lustracija” za Konjevićevo okruženje.

Vrhunske domete Konjević je zabilježio u drugoj priči. Ginuo je za svako slovo himne, grmio na svaki pomen neregularnog pravoslavlja. „Zar stihove iz himne ‘Dok lovčenskoj našoj misli’.... ‘Biće gorda, biće slavna domovina naša mila’..... ‘Da je vječna Crna Gora’, koje bi predsjednik **Vujanović** da izbriše, mogu ‘slijediti’ neku drugu ideologiju osim one koja slavi državu Crnu Goru” Opet: „Nepojmljivo je da predsjednik države ima iste stavove sa onima koji su bili protiv obnove crnogorske nezavisnosti i nijesu glasali za Zakon o državnim simbolima”.

„Ministri SDP-a od četvrtka prisustvuju sjednicama Vlade budući da je realizovana prethodno donijeta Odluka o rušenju nelegalno sagrađenog objekta na Svetom Stefanu”, obavijestio je javnost Raško Konjević onda kad je SDP smislio izum da iz vlade izađe - do u hodnik.

SDP je, kad je DPS odlučio da se bez **dr Miomira Mugoše** ne može, napustio vlast u Podgorici. Raško Konjević prethodno je bio izabran za predsjednika gradske Skupštine. Pale su teške riječi. Konjević je kazao da je Mugoša ključni akter političke korupcije, da formiranje izvršne vlasti od gubitnika na izborima predstavlja klasičnu izbornu prevaru građana, te da je riječ o „biznis provizorijumu”. Ipak: „Ne smatram ipak da je gospodin Mugoša cijela Demokratska partija socijalista, ali svakako je imao njihovu podršku, tako da će koalicija na državnom nivou, rekao bih funkcionisati

Poslanik Konjević je tvrdio da je kupovina motela **Zlatica** za potrebe policije neracionalan trošak za državu. Ministar Konjević ima pravu priliku da raščisti stvari

na aparatima”.

Konjević je jednom na svojim leđima osjetio i djelovanje službi kojima se sada formacijski primakao. Kada je prijavio da mu vlasnik **Carina Čedomir Popović** prijeti, **Pobjeda** je očas posla objavila transkript telefonskog razgovora Konjevića i Popovića. Završilo se krivičnom prijavom za koju Konjević sada kaže da mu nije prioritet. Biće zbog skromnosti i da mu neko ne kaže da zloupotrebljava položaj. A možda i zbog koalicijske ljubavi.

Iz sukoba SDP-a sa Miomirom Mugošom proisticala su i neka zanimljiva zapažanja poslanika Konjevića: „Kupovina motela **Zlatica** sa pripadajućim zemljištem, za gotovo osam i po miliona eura, uprkos tome što postoji potreba da se trajno riješi pitanje smještaja specijalne i posebne jedinice Uprave policije, je neracionalan trošak za državu u ovom trenutku i sa tim novcem se moglo sagraditi nekoliko savremenih obrazovnih institucija,

poput druge gimnazije u Podgorici, koja se čeka više od pola vijeka, ili novog kardio centra u Kliničkom centru”. Konjević je tada precizirao da ne vidi finansijski interes države i građana nakon što je za 4,7 miliona eura prodato 51 odsto akcijskog kapitala UTIP **Crna Gora**, u čijem su vlasništvu bili motel na Zlatici, hoteli **Crna Gora** i **Ljubović**, da bi se poslije pet godina kupovao objekat na Zlatici za duplo veći iznos. Sad, kao ministar, Konjević ima pravu priliku da raščisti stvari.

Još je čudesniji slučaj u kojem **Aco Đukanović** treba da zaradi desetak miliona jer mu je država prodala zemlju na kojoj se i danas nalazi zgrada sa policijskim šalterima. Konjević je zasad konstatovao da je njegov partijski kolega i prethodnik na mjestu ministra **Ivan Brajović** o poslu sklopljenom 2008. zvanično obaviješten tek 2011, te da je Uprava policije tada bila samostalan organ.

Dani pred nama nose rješenje važnog pitanja – ko će biti prvi čovjek Uprave policije. Za mjesto direktora

konkurisali su **Zoran Ulama**, **Vladan Joković** i **Radivoje Merdović**. Režimski mediji su već ustoličili Jokovića, zasad upamćenog po tome što je zbog afere **Listing** nestao sa mjesta šefa Agencije za nacionalnu bezbjednost. Sad je na potezu Raško Konjević: ministar unutrašnjih poslova predlaže vladi rješenje, koje ona upućuje na raspravu nadležnom odboru u Skupštini, nakon čijeg neobavezujućeg mišljenja, vlada bira. Kao i obično, nije pitanje koga će DPS izabrati, nego koga će SDP aminovati.

Ili rezultati ili odgovornost. To su osnovni principi koji se moraju više afirmisati”, govorio je poslanik Konjević. Sad samo ostaje da pravilo potvrdi. Premda, uvijek postoji i treći put: da se SDP prilagodi. To su bar usavršili.

Jednom je **Monitor** napisao da bi Konjević, kad poraste, mogao postati Rajko Kovačević. Vrijeme nas je demantovalo. Da je uspio u životu, Kovačević bi bio Raško Konjević.

Miloš BAKIĆ

HIT NEDJELJE

„Priznajem da sam dok sam radio u državnoj upravi bio u 15 odbora i znam kako tamo stvari funkcionišu po pitanju novca“.

Šaleta Đurović, predsjednik Odbora direktora Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Dejan Kostić

Direktor Agencije za mirno rješavanje sporova u Srbiji:

- Obična rečenica upućena kolegici „kako ste lepi danas“ može biti i kompliment i mobing, zavisno od načina na koji je to rečeno, ali i shvaćeno. Ne ulazeći ni u jedan predmet konkretno, danas nije poželjno da se jedan lekar sestrama obraća sa „lutko“.

(Politika)

Goran Ješić

Potpredsjednik Vlade Vojvodine:

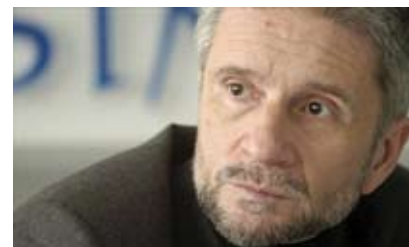
- Odbornici više ne rade u korist građana, nego za račun partija, a kada im se to ne sviđa, preko noći promene stranku... Tako danas imamo gradonačelnike za koje ne bi glasale ni njihove žene, i odbornike koji za 10-15 hiljada evra menjaju stranke.

(Danas)

Krešimir Sever

Predsjednik Nezavisnih sindikata Hrvatske:

- Ova vlada ne vodi dijalog. Vlada dekretima. Predsjednik vlade se ukazuje rjeđe nego Djevica Marija u Međugorju.

(Večernji list)

Heinz Fischer

Austrijski predsjednik, na pitanje koristi li elektronsku poštu za dopisivanje sa kolegama:

- S tim sam loš. Sitna su mi slova pa mi sporo ide. Draži mi je telefon.

(Globus)

Miodrag Živanović

Profesor na banjalučkom Univerzitetu:

- Kad pogledamo ulogu našeg šefa države, dakle tročlanog Predsjedništva BiH, članovi Predsjedništva, svako od njih ponaosob, jednostavno uopšte ne dolaze na polovinu teritorije svoje države, a kamoli da u ime države sarađuju sa susjednim državama i sa drugim zemljama u Evropi. To je taj teški strukturalni poremećaj - i poremećaj u glavama ljudi.

(RFE)

Aleksandar Vučić

Prvi potpredsjednik srpske vlade na pitanje hoće li se tokom posjete Njemačkoj sresti sa kancelarkom:

- Ja sam mali čovek po značaju i funkciji da se sretnem sa Angelom Merkel.

(Blic)

Yannis Stavrakakis

Profesor na Fakultetu političkih nauka u Solunu:

- Različiti politički projekti koriste slabost ljudi koji osjećaju posljedice krize na svojoj koži. Sve ukazuje na to da od cijele situacije najviše profitiraju nacionalistički pokreti. No, s druge strane, tu je i lijevi populizam. Nemoguće je predvidjeti koji od njih će u konačnici privući više ljudi.

(H-alter)

Tomislav Nikolić

Predsjednik Srbije, tokom posjete Turskoj:

- Nema Balkana bez Srbije, ali ni Srbija ne može sve na Balkanu da uradi bez Turske.

(B92)

Dragoljub Đuričić

Bubnjar, objašnjavajući kako će se jednoga dana posvetiti slikarstvu:

- Za bubanj je potrebno da živite brzo, aktivno, uzburkano, potrebna je fizička energija. Slikarstvo je za mirnog čoveka. Bože zdravlja, kad završim sa ovim skakanjem kao

jarac na bini, eto mene da na miru zabeležim sve ono što godinama skupljam u sebi. Ostaćemo sami papir i ja.

(Večernje novosti)

ANDRIJA MILOŠEVIĆ

Glumac:

- Ranije ste glumca znali samo kroz uloge, a danas ne znam šta bi ljudi radili da nema Tvitera i Fejsbuka. Ne mogu da shvatim da okvir telefona ili kompjutera može nekom da bude ceo život.

Bulji u ekran i svađa se, ne zna ni on sa kim i zašto. Nekom nešto dokazuje, a da pritom sedi u kući, u stolici i ne pomera svoje noge.

To je potpuna opsena koja vam daje lažnu sliku da ste bitni u virtuelnom prostoru, u kojem može i moja baba Sofija da bude „faca“.

(Večernje novosti)

REBEKA DAKIN

Bivša britanska prostitutka:

- Momak u banci mi je odmah odobrio kredit kada je čuo čime se bavim. Rekao mi je da nikada u karijeri nije imao problem sa klijentima iz moje branše.

(Alo!)

SILVESTER STALONE

Glumac, zalažući se za novi zakon o kontroli korištenja oružja:

- Jezivo je to što se dešava. Mislim da najveći problem nije oružje, već što su svi ti ljudi koji su činili takve stvari u posljednjih 30 godina bili ljudi. Stvarno ljudi. Mentalno zdravlje je polje gdje smo ispustili loptu.

(Oslobođenje)

HIPOTEKARNA BANKA Vama POSVEĆENA!

„AKTIVIRAJ SITNIŠ“ je Vaša štednja, koju ostvarujete korišćenjem debitnih platnih kartica.

Pri svakoj kupovini karticom, iznos sa računa koji plaćate karticom, zaokružuje se na prvi veći iznos i to na:

♦ 0.50 €, 1,00 €, 2.00 € ili 5,00 € - po Vašem izboru.

Razlika između iznosa na računu i zaokruženog iznosa, automatski se uplaćuje na Vaš štedni račun i još se vremenom uvećava za kamatu.

„AKTIVIRAJ SITNIŠ“ je još jedan razlog više da koristite debitne kartice Hipotekarne banke: VISA Electron, Premium ili Premium Plus.

Call Centar **19905**
www.hb.co.me

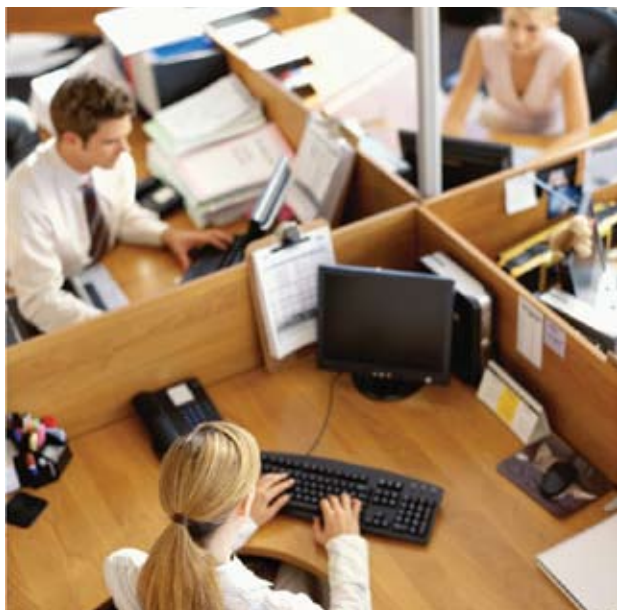
Topi se srednji sloj

Društveni srednji sloj je kičma države. U Njemačkoj se taj srednji sloj sve više smanjuje i to izaziva zabrinutost kod mnogih stručnjaka

Danas 58 posto stanovnika Njemačke pripada tzv. srednjem sloju. 1997. godine bilo ih je 65 posto. Te brojke proizlaze iz studije *Sveučilišta u Bremenu* i *Njemačkog instituta za gospodarska istraživanja*, koju je naručila zaklada *Bertelsmann*. Pojam srednjeg sloja određen je na temelju zarade. Za orijentaciju služi prosječni prihod. Stanovništvo se s obzirom na tu brojku dijeli na dvije skupine: onu s nižim i onu s većim prihodima. Ova znanstvena studija u srednji sloj ubraja one koji imaju na raspolaganju 70 do 150 posto tog prosječnog prihoda. Kod četveročlane obitelji radi se o 2.400 do 5.000 eura mjesečno.

Osim toga, studija kao daljnje kriterije uzima obrazova-

Srednji sloj uglavnom sluša glas razuma, ne iskorištava siromašne i ne zavidi bogatima na njihovom blagostanju, obrazložio je još grčki filozof Aristotel. To mišljenje sociolozi dijele i danas: „Kada veći dio srednjeg sloja zapadne u poteškoće, dolazi do političke destabilizacije”

nje i zanimanje, objašnjava **Olaf Groh-Samberg**, profesor sociologije na *Sveučilištu u Bremenu* i jedan od autora studije. Njegov zaključak: „Raspodjela prihoda u Njemačkoj se sve više polarizira i sve su manje mogućnosti prelaska iz nižeg u srednji sloj.” Za profesora Groh-Sambergta taj je razvoj zabrinjavajući. On pri tome podsjeća da je srednji sloj u Njemačkoj u samo pet godina smanjen za čak 7 posto. No njegov kolega sociolog **Stefan Hradil** to ne smatra tako dramatičnim: „Dijelovi srednjeg sloja imaju odlične šanse za društveni uspon. Dakle, ako je srednji sloj smanjen, onda to nije automatski loša vijest.”

Već je grčki filozof Aristotel rekao da se široki i stabilni srednji sloj pozitivno odražava na razvoj društva. Srednji sloj uglavnom sluša glas razuma, ne iskorištava siromašne i ne zavidi bogatima na njihovom blagostanju, obrazložio je grčki filozof.

To mišljenje dijeli i profesor Hradil: „Kada veći dio srednjeg sloja zapadne u poteškoće, dolazi do političke destabilizacije. Tada ti ugroženi dijelovi srednjeg sloja naginju relativno radikalnim izjašnjavanjima na izborima.” Kao primjer je naveo nastanak nacionalsocijalizma u Njemačkoj, koji je prema njegovom mišljenju posljedica slabljenja srednjeg sloja u gospodarskoj krizi 20-ih godina prošlog stoljeća.

Bez obzira na negativni trend, u Njemačkoj se još uvijek više od polovice stanovnika ubraja u srednji sloj. To je u usporedbi s drugim zemljama dobar rezultat. U državama koje imaju slabiji srednji sloj češće se javljaju određeni problemi. Profesor Hradil ističe: „Što su veće socijalne razlike, to je više problema s kriminalom i drugim negativnim pojavama.”

Zbog sve većeg broja onih koji raspolažu s nižim primanjima i koji imaju slabe šanse za uspon u srednji sloj, Olaf Groh-Samberg smatra da bi njemačka vlada što prije trebala poduzeti ozbiljnije mjere kojima bi omogućila taj uspon. On istodobno traži i uvođenje mjera kojima bi se spriječilo sve osjetnije smanjivanje solidarnosti kod bogatog sloja građana. Jer, kako je već davnih dana utvrdio i Aristotel, važno je pronaći pravu sredinu između dva ekstrema.

(DW.DE)

Novi vjetrovi iz gradske uprave

Za očuvanje bogatog parka *Slovenske plaže* zainteresovala se nedavno i Opština Budva. Njegov dio od oko 20.000 kvadrata mogao bi biti trajno zaštićen od gradnje i proglašen javnim, gradskim parkom

Sve je veći broj građana Budve, Bečića, Svetog Stefana i Petrovca koji javno putem peticija dižu glas protiv totalne urbanizacije prostora tih turističkih mjesta. Od Skupštine grada traži se stavljanje van snage detaljnih urbanističkih planova, koji su od njih napravili naselja sa višespratnicama i soliterima planiranim na svakoj slobodnoj parceli, u parkovima i na plažama, uz zidine Starog grada, po brdima i selima, putevima i trotoarima, pa čak i u dvorištima starih crkava.

Među glasovima otpora betonizaciji budvanske rivijere izdvaja se inicijativa koja stiže iz gradske uprave da se

od gradnje zaštite dijelovi zelenih površina u gradu, koje naručioci i autori kontroverznog DUP Budva-Centar nisu poštedjeli.

Plemenita ideja predsjednika Opštine Budva **Lazara Rađenovića** da se dio prostranog parka turističkog naselja *Slovenska plaža* sačuva i pretvori u javni, gradski park, uskoro će, prema saznanjima *Monitora*, biti realizovana.

Turističko naselje *Slovenska plaža*, jedno od najpoznatijih hotelskih kompleksa te vrste u bivšoj Jugoslaviji, izgrađeno je 1984. godine. Moderni turistički resort podignut je pet

Niko više ne pominje arapske šeike, kraljevsku porodicu iz Ujedinjenih Emirata i gradnju hotela sa 6-7 zvjezdica u neboderima sa preko 25 spratova. Ništa od hotela *Hilton* na Slovenskoj plaži, investicione grupe *Soravia*, ruskog *Metropola* i nekih domaćih tajkuna

godina nakon razornog zemljotresa iz 1979. godine u kome je na tom istom mjestu, do temelja porušeno šest hotela *Montenegroturista*, čuveni hotel *Internacional*, tri hotela *Slavija*, hoteli *Adriatik* i *Plaža*.

Unarednom periodu dugom 33 godine, država Crna Gora uspjela je da na toj lokaciji podigne samo dva hotela - *Slovensku plažu* i *Aleksandar*.

Taj jedinstveni turistički grad izgrađen je po projektu slovenačkog arhitekta **Janeza Koba**, čije je rješenje završilo prvu nagradu na međunarodnom konkursu koji je raspisan nakon zemljotresa. Zahvaljujući rigoroznim seizmičkim uslovima, koji su se u to vrijeme morali poštovati, **Slovenska plaža** je projektovana kao hotelsko naselje niske spratnosti koje svojom arhitekturom, kamenim ulicama i pjacetama te velikim zelenim površinama podsjeća na mediteranske gradove.

Naselje se prostire na 16 hektara zemljišta pored istoimene plaže, na potezu između *Jadranskog*

sajma i fudbalskog stadiona *Lugovi*. Oko 2.000 ležajeva imaju apartmani i sobe sa pratećim sadržajima izgrađeni na 60.000 kvadrata, dok je preostalih 100.000 kvadrata pod zelenilom, raskošnim parkom primorskog rastinja i travnjaka.

Park *Slovenske plaže* postao je rijetka zelena oaza u srcu Budve. U njegov razvoj i održavanje HG *Budvanska rivijera* ulaže znatna finansijska sredstva i angažuje stručne institucije i pojedince iz oblasti hortikulture. Izgrađen je i specijalni sistem za zalivanje, koji koristi vodu iz posebnih bunara.

Iz hotelske uprave ukazuju da je *Slovenska plaža* među prvima u Crnoj Gori dobitnik *Ecolabel sertifikata*, priznanja koje dodjeljuje Evropska unija za brigu i očuvanje životne sredine. Ono obavezuje korisnika da svoje poslovanje bazira na održivom razvoju uz minimalno ugrožavanje prirodnih resursa.

Po biljkama u parku nazvani su hotelski objekti. Nekadašnji numerisani blokovi i vile imaju nove nazive - vile *Čempres*, *Palma*, *Kamelija*, *Mirta*, *Maslina*, *Magnolija*... Nova moda uzela je maha, pa su na sličan način imenovane ulice u obnovljenom gradu-hotelu Sveti Stefan.

Za očuvanje bogatog parka *Slovenske plaže* zainteresovala se nedavno i Opština. Njegov dio površine oko 20.000 kvadrata na parceli koja se graniči sa *Jadranskim sajmom* mogao bi biti trajno zaštićen od gradnje i proglašen javnim, gradskim parkom.

Ideju gradonačelnika Rađenovića podržao je menadžment *Budvanske rivijere*, pa preostaje da se iznađe pravno rješenje za realizaciju ove, za Budvanske urbanističke prilike, neobične namjere.

To je jedna, ona ljepša strana priče koja ima i svoje drugo lice. Dok mediteranske biljke bujaju na zemljištu kojim gazduje *Budvanska*

rivijera, pomenuti urbanistički plan DUP Budva-Centar za taj prostor dao je sasvim drugačije smjernice.

Sve parcele koje pripadaju TN *Slovenska plaža* planom su hiperurbanizovane. Postojećim vilama i kućama cvjetnih naziva spratnost je duplirana sa novim gusto ucrtanim blokovima do sedam etaža.

Na slobodnim površinama u naselju predviđena je gradnja četiri solitera sa preko 11 spratova od kojih je jedan kružnog oblika planiran na lokaciji postojećeg bazena *Rondo*. Zelenih pasaža prema važećem DUP-u na *Slovenskoj plaži* gotovo da nema. Ambijent pitomog, sa prirodom sraslog privlačnog turističkog grada planom je preoblikovan u čudovišni betonski konglomerat nizova blokova i višespratnica koji sa primorjem i Mediteranom nemaju ničeg zajedničkog.

Stroga pravila planiranja i gradnje objekata u zoni pojačanog seizmičkog rizika odavno su zaboravljena.

U parku koji Rađenović namjerava da zaštiti i pokloni građanima Budve, ucrtane su dvije zgrade - četvorospratnica i poveći soliter. Zato je ova namjera pažnje vrijedna.

Za očuvanje bogatog parka

Sve parcele koje pripadaju TN *Slovenska plaža* planom su hiperurbanizovane. Postojećim vilama i kućama cvjetnih naziva spratnost je duplirana sa novim gusto ucrtanim blokovima do sedam etaža

Slovenske plaže zainteresovala se nedavno i Opština. Dio parka površine oko 20.000 kvadrata na parceli koja se graniči sa *Jadranskim sajmom* mogla bi biti trajno zaštićena od gradnje i proglašena gradskim parkom.

Budvanska rivijera za sada je jedini vlasnik zemljišta koji je izašao sa idejom o reviziji planskih rješenja za koja se pokazalo da su neprihvatljiva. Većinski vlasnik ove hotelske grupe je Vlada Crne Gore od koje se očekuje podrška.

Da li se mijenja stav o kvalitetu turističke ponude koja ne podrazumijeva veliku gustinu izgrađenosti, beton i solitere ili na tržištu nema potencijalnih investitora za kupovinu *Slovenske plaže*, nije poznato. Tek četiri godine nakon donošenja plana i investicione euforije, tokom koje su nagurani onoliki kapaciteti, od mnogo čega se postepeno odustaje.

Prilikom donošenja DUP-a koji je do neba podigao urbanističke parametre na *Slovenskoj plaži*, kao uostalom u cijelom priobalnom pojasu Budve, u *Budvanskoj rivijeri* sjedjela je ista upravljačka garnitura čije je želje i potrebe plan uvažio. Za neke investitore iz egzotičnih dalekih zemalja koji su u međuvremenu odustali.

Niko više ne pominje arapske šeike, kraljevsku porodicu iz Ujedinjenih Emirata i gradnju hotela sa 6-7 zvjezdica u neboderima sa preko 25 spratova. Ništa od hotela *Hilton* na *Slovenskoj plaži*, investicione grupe *Soravia*, ruskog *Metropola* i nekih domaćih tajkuna.

Umjesto prodaje hotela koji uspješno posluju, strateško opredjeljenje vodeće hotelske grupe u Crnoj Gori usmjereno je na podizanje kvaliteta usluga i broja zvjezdica u njima, adaptacijom postojećih i izgradnjom novih savremenih sadržaja u koje spadaju zelene oaze i bujni parkovi čije blagodeti prepoznaju turisti.

Branka PLAMENAC

Para malo, ambicija i obećanja premno

UOČI SVAKIH IZBORA ZIDA KULE U OBLACIMA: *Miomir Mugoša*

Promaja u opštinskom budžetu nije omela gradonačelnika **Miomira Mugošu** da ove godine planira ambiciozne investicije – za to su predviđena čak trideset i tri miliona eura, trinaest više nego prošle godine

Odbornici u podgoričkoj skupštini naredne nedjelje raspravljaju o programu rada za ovu godinu. Na dnevnom redu će se naći i Predlog Programa uređenja prostora Glavnog grada za 2013.

Promaja u opštinskom budžetu nije omela gradonačelnika **Miomira Mugošu** da i ove godine planira ambiciozne investicije – za tu svrhu predviđena su čak 33 miliona eura. Suma je za 13 miliona veća od prošlogodišnje, a predviđeno je da se novac za investicije namakne iz budžeta Glavnog grada, kredita, donacija, sredstava gradskih preduzeća,

te privatno-javnog partnerstva.

U opoziciji sumnjaju da se ovaj program može smatrati ozbiljnim dokumentom.

„Program nije ni pisan sa namjerom da se ostvari, nego je cilj tek da se ispunji forma. I oni koji će ga usvojiti znaju da on ne može da se realizuje”, kaže za *Monitor* **Goran Radonjić**, predsjednik Kluba odbornika Nove u SO Podgorica.

I predsjednik Odborničkog kluba SNP-a **Vladimir Vujović** smatra da Program uređenja prostora nije realan niti izvodljiv: „Činjenica je da nijesu ostvarena planirana sredstva u iznosu od 19.718.539 za prošlu godinu, niti je u Podgorici izgrađen u 2012. godini nijedan ozbiljniji projekat izuzev *Bazara*, gdje je preovladao interes privatnog investitora, koji je iz tog privatno-javnog partnerstva izašao kao veliki dobitnik. Ostala planirana sredstva uglavnom su utrošena za izradu planske dokumentacije. Ako se pođe od činjenice da su planirana sredstva za 2013. godinu veća za 13 miliona, jasno je da je ovaj

program nerealan i neizvodljiv”.

Gradonačelnik Mugoša je skrenuo i sa kursa Vlade o nezaduživanju, pa je ovogodišnjim planom predviđeno da se opština ove godine kreditno zaduži preko osam miliona eura. Prošle godine planirana su bila samo dva miliona. Inače, za 13 godina od kada je Mugoša na čelu glavnog grada dug je porastao na 32 miliona eura. Masovna prodaja gradskog građevinskog zemljišta i nekadašnji godišnji budžeti od 100 miliona eura nijesu pomogli gradonačelniku da posluje rentabilno.

Ovogodišnjim Programom je planirano da se najviše para potroši na izgradnju hidrotehničke infrastrukture - preko 13 i po miliona eura. Decenijska saga o izradi novog postrojenja za tretman otpadnih voda se nastavlja, pa je ove godine za tu svrhu planirano pet miliona. Fekalnu kanalizaciju bi u drugoj deceniji 21. vijeka trebalo da dobiju naselja Zagorič, Murtočina, Pobrežje, Konik, Karabuško polje, a problem vodosnabdijevanja da se riješi u gradskim opštinama Golubovci i Tuzi, Zagoriču, Kućama Rakića...

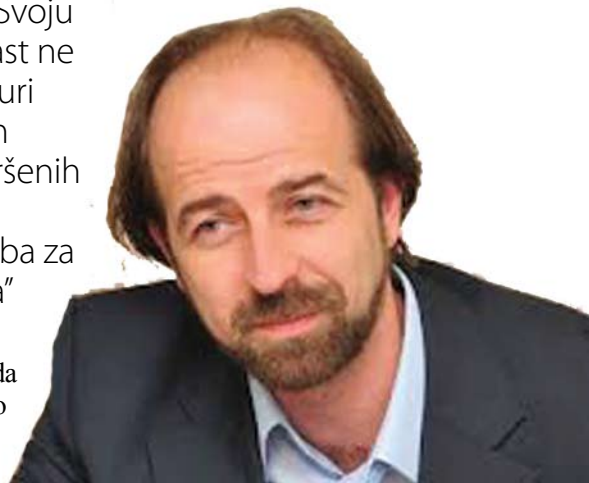
Problem kanalizacije će i dalje ostati gorući u mnogim djelovima

glavnog grada. Samo 32 odsto površine Podgorice povezano je na kanalizacionu mrežu! Jedni od onih koji će morati još malo da sačekaju su i mještani Ulice Miladina Popovića na Zabjelu. Oni duže od tri decenije čekaju gradnju fekalne kanalizacije. Često upozoravaju da se septičke jame u dvorištima izliju kada pada kiša, pa, svjedoče mještani, roditelji djecu moraju da nose do škole ili vrtića. Peticije, medijski napisi, javna upozorenja i gradonačelnikova obećanja nijesu pomogla. Izrada kanalizacije za ovaj i mnoge druge djelove grada nije uvrštena u plan za ovu godinu.

oni koji čekaju pare od eksproprijacije moraće i dalje da budu strpljivi. Opština Podgorica na ime imovinsko-pravnih odnosa treba da isplati preko 15 miliona eura. Planirano je da ove godine isplati dva i po miliona, a veći dio obaveza biće riješen zamjenom za druge nepokretnosti. Opštini bar stanova ne fali.

Za izgradnju pijaca na Koniku i Tuzima planirano je šest i po miliona eura. U izgradnju i rekonstrukciju saobraćajnica, mostova i garaža potrebno je uložiti preko pet i po miliona eura, ali budžetom je predviđeno milion i 700 hiljada. Jedna od najvećih stavki u okviru ovog plana, 600.000 eura, je – nastavak radova na rekonstrukciji saobraćajnice Podgorica-Mareza, sa

Goran Radonjić: „Svoju jalovost ni sama vlast ne pokušava da zabašuri kao nekad fiktivnim otvaranjem nedovršenih objekata. Ostala je samo ogoljena borba za očuvanje privilegija”

biciklističkom stazom. Za sada na Marezi postoji nekoliko metara biciklističke staze, u blizini kuće gradonačelnika Miomira Mugoše koji, javili su mediji, i sam često koristi bicikl kao prevozno i rekreativno sredstvo.

U ovogodišnjem programu ni slova, a ni eura za gradonačelnikova spektakularna predizborna obećanja. Nema bazena, vrtića, sportskih sala, domova za stare...

Vujović smatra da je „Program, kao i raniji programi u značajnom dijelu spisak želja i predizbornih obećanja. Istina je da za ovu godinu gradonačelnik nije najavio ulaganje ni u jedan veliki projekat, jer je ostalo nezapočetih i nezavršenih veliki broj”.

„Ništa od projekata, obećanja, tolikih kamena temeljaca, hotela, bazena,

biciklističkih staza. Zgrada Skupštine je kao Skadar na Bojani. Izdvojio bih Gradsko pozorište, čiji je temeljac prvi put položen 1997, a zgrade nema ni na vidiku, već je, usput, srušen i bioskop *Kultura*. Svoju jalovost ni sama vlast ne pokušava da zabašuri kao nekad fiktivnim otvaranjem nedovršenih objekata. Ostala je samo ogoljena borba za očuvanje privilegija”, kaže Radonjić.

Ovogodišnjim Programom planirano je 700.000 eura za rekonstrukciju starog puta ka Danilovgradu. I ranije je Mugoša obećavao da će put biti proširen, pa završen, te da će biti priključak na

OPERETA OD OBEĆANJA

JUBILEJ: Rupa za de luks hotel
zjapi od 2003. godine

Manir gradonačelnika Miomira Mugoše da lako obećava počeo je otkako je raspoređen na funkciju prvog čovjeka Opštine Podgorica 2000. godine. U to vrijeme počela je i izgradnja Sportske hale u Zeti. Godinama kasnije Mugoša je najavljivao i bazene u okviru te sale. Trenutno je hala konzervirana.

U istom stanju su i obećanja o čuvenim bazenima „u dvorištu OŠ *Vlado Milić* u Donjoj Gorici, u Tološkoj i Zlatičkoj šumi, na brdu Gorica, na Starom aerodromu, ali i u Budvi”, koje Mugoša obeća građanima i vaterpolistima nakon javnog dočeka i zvižduka 2008.

Rupa za de luks hotel zjapi iza RTVCG od 2003. godine, a parking na mjestu planiranog *Milenijum siti centra*, na obali Morače, neposredno uz most *Milenijum*. U parking je pretvoren i nekadašnji bioskop *Kultura*.

Obećavao je Mugoša i izmještanje kolektora, novo gradsko groblje, lokalnu televiziju, tramvaje...

Sada mašta o tunelu kroz Goricu. A ni ostvarenim projektima nije sve želje ispunio. Podzemni prolaz kod zgrade *Maksim* sa liftovima koštao je 1,2 miliona eura. Mugoša je otvarajući ga 2008. godine priznao da mu je žao što projekat

podzemnog prolaza nije apsolutno realizovan: „Nije se ostvario u našoj želji da bude i pješački i za automobile”.

Riješio je gradonačelnik da poslije višegodišnje uprave ispravi nepravdu prema zanemarivanju kulture. Najavljeno je da će se istraživati brojni arheološki lokaliteti i sanirati podgoričke znamenitosti. A do 2017. obećano je da će Podgorica dobiti nove objekte kulture sa baletom i operom. Pa ko voli - nek vjeruje.

budući auto put... Uoči oktobarskih parlamentarnih Mugoša je obišao gradilište i upriličio predizborno „otvaranje”.

I pored manjka para i viška planova ne treba sumnjati da će gradonačelnik

Vladimir Vujović: „Program, kao i raniji programi u značajnom dijelu je spisak želja i predizbornih obećanja. Istina je da za ovu godinu gradonačelnik nije najavio ulaganje ni u jedan veliki projekat, jer je ostalo nezapočetih i nezavršenih veliki broj”

i ove godine sjeći vrpcu na mnogim objektima. Biće izbora.

Uoči proteklih izbora Mugoša je izjavio: „Koliko god da me kritikujete, građani i ja mislimo da jako dobro u datim uslovima vodimo ovaj grad”.

A jedan od načina kako se gradonačelnik hrve sa datim uslovima je i stalno izbjegavanje zakona. Tako će pomenuti Program odbornicima biti ponuđen na usvajanje iduće nedjelje, iako još ni u proceduru nije ušao Prostorno-urbanistički plan Podgorice kao akt većeg reda.

Predrag NIKOLIĆ

ŠTA ĆE BITI S RUDNIKOM UGLJA U BERANAMA

Restis diže sidro

Milo Đukanović je kao krajnji rok odredio maj 2009. kao datum do kojeg Grci treba da se odrede da li će pokretati proizvodnju u Beranama. Sve je starog-novog premijera sačekalo kako je ostavio. Grci nijesu izvadili ni grumen uglja, a pri tome su potrošili oko pet miliona eura. Kakva je računica u pitanju? Osim ako se ne radi o klasičnom pranju novca

Dešavanja u vezi sa beranskim Rudnikom mrkog uglja govore da je grčki milijarder **Viktor Restis** možda već digao ruke od ovog posla u Crnoj Gori. Radnicima je tek ovih dana, nakon štrajka, isplaćena jedna od četiri zaostale plate, a radni staž im nije povezan od novembra 2011.

Dvadesetak radnika je konačno prekinulo tišinu. Oni u pismu ministru ekonomije poručuju da je jedino njima stalo da se ovaj rudnik održi i da se pokrene proizvodnja, jer od toga zavisi sudbina i njih i njihovih porodica.

„Prošlo je više od pet godina od kada je Rudnik privatizovan, a do danas se nije krenulo ni sa geološkim istraživanjima, koja je trebalo da se završe za šest mjeseci, dok se o pokretanju proizvodnje i ne razmišlja“, pišu beranski rudari.

Oni svjedoče da se za održavanje rudnika ne uplaćuju ni minimalna sredstva. Na pogonu separacije već mjesecima nema struje niti minimuma uslova da se oprema sačuva od otuđivanja. Zbog neulaganja u održavanje i nemogućnosti da se

pravovremeno reaguje, dovedene su u pitanje vitalne funkcije rudnika. Radna snaga se ne obnavlja, tako da od trideset sedam zaposlenih radnika, sada radi njih svega dvadeset pet, što nije dovoljno za održavanje kompanije i pokrivanje dva stražarska mjesta.

Da je poštovan kupoprodajni ugovor, u beranskom rudniku sada bi radilo dvjesto radnika koji bi iskopavali dvjesto hiljada tona uglja. Bila bi izgrađena termoelktrana. Taman da nadomjesti deficit struje i ublaži situaciju koja je zadesila sjever Crne Gore zbog nedavnih vremenskih nepogoda

KAD OBEĆANJA UTIHNU: Zaboravljeni rudnik i rudari u Beranama

Stražari rade po dvjesto pedeset sati i više, što po zakonu nije dozvoljeno“, navode rudari u pismu resornom ministru **Vladimiru Kavariću**.

Oni upozoravaju vlasti i Upravni odbor, na čijem čelu je **Predrag Drecun**, da će, ukoliko se ubrzo ne nađe neko rješenje, biti prinuđeni da radikalizuju proteste silaženjem i štrajkom u jami.

„Kako smo Vas više puta opširno upoznali sa veoma teškom situacijom u *Balkan enerđi* PJ Rudnik mrkog uglja Berane, a do sada nijesmo imali Vašu podršku, nadamo se da ćete se sada lično zauzeti kako bi se ova neodrživa situacija prevazišla“, pišu rudari svome ministru.

Nevolja je što ministar ne zna šta da im odgovori. To očigledno ne zna ni premijer **Đukanović**, a kamoli njegov podređeni. Treba se podsjetiti da je u prethodnom mandatu lično on kao krajnji rok odredio maj 2009. godine da se Grci odrede da li će pokretati proizvodnju u Beranama ili neće. Đukanović se u međuvremenu povlačio sa mjesta premijera, a sve ga je dočekalo onako kako je ostavio.

Daje poštovan kupoprodajni ugovor, u beranskom rudniku sada je trebalo da radi dvjesto radnika i da se iskopava dvjesto hiljada tona uglja. Trebalo je već i da bude izgrađena termoelektrana. Taman da nadomjesti deficit električne energije i ublaži situaciju koja je zadesila sjever Crne Gore zbog nedavnih vremenskih nepogoda.

Umjesto milionskih investicija, na koje su se obavezali u vrlo preciznim rokovima, kupci i dalje navodno vrše „geološka ispitivanja“, uz potpunu i prećutnu saglasnost Vlade, iz koje je obično dobijan komentar tipa - „bolje bilo kakav investitor neko nikakav“.

Rudnik uglja u Beranama Grcima je prodat poslije devet neuspjelih tendera. Djelovalo je previše lijepo da bi bilo istinito. Milion i po eura je odmah uplaćeno i najavljena velika investiciona ulaganja. Ni manje ni više nego 120 miliona. Dvadeset u prve četiri godine, a preostalih stotinu miliona za izgradnju termoelektrane snage 110 megavat sati.

Grci su najavili pokretanje proizvodnje u roku od šest mjeseci, čim završe geološka ispitivanja. Onda je

MINISTAR NE ZNA ŠTA DA ODGOVORI RADNICIMA: Vladimir Kavarić

prošlo prvih šest mjeseci, a proizvodnja nije pokrenuta. Zatim je prošlo još šest mjeseci, a od proizvodnje opet nije bilo ništa. Grci su saopštili da im je potrebno još neko vrijeme za „dodatna geološka ispitivanja“. Tako, sve do danas. Novi vlasnici su u nekoliko navrata sami kod sebe uzimali kredit da bi od toga navodno isplaćivali plate radnicima, a kao zalogu davali imovinu rudnika.

Grčka firma *Balkan enerđi* je malo prije kupovine rudnika u Beranama, avgusta 2007. godine, registrovana u Podgorici za poslove proizvodnje, prometa i usluga. Zvanično je saopšteno da je to navodno podružnica grčkog koncerna *Restis Group* čiji je vlasnik milijarder Viktor Restis. Grčki milijarder istovremeno je osnivač i vlasnik *First financial bank* AD Podgorica. Drugi po redu manjinski vlasnik banke **Petros Statis** je jedan od upisanih osnivača *Balkan enerđi*. Kod ove banke, vrata do vrata u Podgorici, firma *Balkan enerđi* podizala je kredite i bez problema zalagala rudnik, iako je to bilo u suprotnosti sa kupoprodajnim ugovorom.

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora je prije godinu, u januaru 2012, podnijela krivične prijave specijalnom državnom tužiocu za organizovani kriminal protiv više bivših i sadašnjih visokih javnih funkcionera zbog sumnje da su zlorabljivali službeni položaj u korist kompanija grčkog biznismena Viktora Restisa kroz dva privatizaciona aranžmana - na ostrvu Sveti Stefan i u beranskom rudniku uglja. „Dokumentacija koju posjedujemo ukazuje da je *Restis grupi*, kao novom vlasniku Rudnika uglja i kao zakupcu Svetog Stefana, omogućeno da ne poštuje zakonske obaveze, da ne investira sredstva. Naprotiv, investitoru su činjeni ustupci i naknadno su donošeni aneksi kojima su im pomjerani rokovi za završetak obaveza. Ovakvo ponašanje Vlade, koja mora da kontroliše ugovorne obaveze, je nedopustivo i ukazuje na spregu pojedinaca iz Vlade sa navodnim strateškim investitorom“ – rekao je tada zamjenik izvršnog direktora MANS-a **Dejan Milovac**.

Uprava policije je nedugo potom saopštila da nije dobila nikakav nalog od Specijalnog tužioca u vezi sa ovim krivičnim prijavama i ispitivanjem privatizacije beranskog Rudnika uglja. Iz MANS-a je rečeno da bi za njih bila novost da je **Ranka Čarapić** odlučila da se umiješa u svoj posao.

Kakve su namjere firme *Balkan enerđži*, teško je doznati. Sve je manje izvjesno da će ikada biti pokrenuta proizvodnja u beranskom rudniku. Ono što su neki od rudara odavno pričali, zaposleni u rudniku u pismu ministru ekonomije su nedavno potvrdili. Nikada nije bilo nikakvih geoloških ispitivanja i nikada za protekle četiri godine nije zabodena ni jedna sonda.

Zašto bi se i zabadala kada se zna: sa 167 miliona tona u čitavom basenu, Berane je grad koji bukvalno leži na

Radnici upozoravaju vlasti i Upravni odbor, na čijem čelu je Predrag Drecun, da će, ukoliko se ubrzo ne nađe neko rješenje, biti prinuđeni da radikalizuju proteste silaženjem i štrajkom u jami

uglju. Čitav grad leži na velikoj ugljenoj ploči debljine 4,5 do devet metara, pa i više na pojedinim mjestima. Ploča je na dubini od oko dvjesto metara. Na toj dubini su i rudarski hodnici jame Petnjik.

Odavno su domaći stručnjaci precizno izračunali kolike su dostupne rezerve na svim nalazištima. Grci, kojima je po ugovoru bilo dozvoljeno da samo iz jame Petnjik u narednih dvadeset godina izvade tek 3,8 miliona tona uglja, pri čemu o potrebi novih geoloških ispitivanja samo su zamajavali javnost i kupovali vrijeme. Za pet i po godina nijesu izvadili ni grumen uglja, a pri tome su potrošili oko pet miliona eura! Kava je računica u pitanju? Osim ako se ne radi o klasičnom pranju novca, na šta sve ponajprije miriše.

Tufik SOFTIĆ

HANKA PALDUM NA NIŠANU SRPSKIH NACIONALISTA

Kurir jaše crnog konja

Mirnodopska strategija i taktika beogradskog tabloida je second hand metodologija državnih medija u vrijeme ratova. Na meti je trenutno Hanka Paldum, pjevačica omiljena širom bivše Jugoslavije

Zločin i Srbija su se nagodili: nema više prašnjavih, anonimnih, ubistava koja se slabo pamte. Na redu su glamurozna, blještava, ubistva pod reflektorima. Beogradski tabloid *Kurir* nastavlja 2013. tamo gde su se 2000. zagrnuli mediji sa pedigreeom: državna televizija i radio, *Politika*, *Politika ekspres*, *Večernje novosti*.

Kurir, koji su stvorili maja 2003. kadrovi *Nacionala*, 20-ak dana nakon što je *Nacional* zabranjen zbog likovanja nad ubistvom premijera **Zorana Đinđića**, najavio je 29. januara na naslovnoj strani tekst pod oznakom Jezivo! i nastavio: „Pevačica narodnih pesama H. P. vodila je 'bordžel' na železničkoj stanici u Sarajevu, u koji su dovođene srpske devojkice od 12 i više godina, silom odvajane od roditelja“.

Deset dana ranije, ali pod oznakom Ekskluzivno, isti tabloid je objavio da je „pevačica **Hanka Paldum** mučila srpske zatvorenike u januaru 1993. godine u logoru Silos u Bosni. Advokat **Dušan Tomić**, branilac **Gorana Goluba** iz Bratunca (ne kaže se zašto je ovaj predratni Sarajlija, sada stanovnik RS zabiti, najbliže mezarju srebreničkih

žrtava optužen, opaska T. K.), rekao je da je Paldum bila strah i trepet u logoru. Došla je do mog klijenta i pitala ga: 'Šta me gledaš?' Pošto joj on nije ništa odgovorio, pevačica ga je potom pitala: 'Je l' bi ti mene da je...š?' Goran je i dalje ćutao. Onda mu je rekla da sedne na pod i raširi noge. Svom snagom mu je nagazila polni organ i počela da se smeje na sav glas“, rekao je Tomić za *Kurir*. Tomić kaže da će od Paldum tražiti odštetu jer je Golubu „uništila genitalije, zbog čega nije mogao da oformi porodicu i ima decu“.

Tužilac BiH **Behaija Krnjić** izjavio je da Golub nije spominjao pevačicu, jedino je rekao da je 21. januara Tomić tražio od Goluba da potpiše neki papir.

Paldum je prvi put posle rata otišla u Beograd 2001. U oktobru 2010. učestvovala je u emisiji Pisma i bingo na nacionalnoj televiziji Srbije.

Da „kraljici sevdaha“ treba suditi slaže se i predsednik RS **Milorad Dodik**: „U Sarajevu je bilo mnogo logora u kojima su mučeni Srbi. Dešavale su se masovne likvidacije, a viđeniji Srbi su zakopavani ispod asfalta. I ovaj slučaj

govori u prilog tome da taj stereotip, da su samo Srbi činili zločine, mora da se promeni“. Istovremeno je u Beogradu Specijalnom tužilaštvu za organizovani kriminal podneta krivična prijavu protiv Dodika zbog „nezakonitog izvlačenja novca iz javnih budžetskih sredstava RS i organizovanog pranja tako nezakonito stečenog novca u Srbiji“.

Dodik pod šatorom na narodnom veselju povodom borbe bikova peva u duetu sa „Čupom“ i **Bajom Malim Knindžom**, autorom „hitova“ za ukus srpskih vojnika i

paravojnika: *Ne volim te Alija zato što si balija, Stan'te paše i ustaše, Vратиće se Novak sa minobacača, Vрати se vojvodo...*

Sevdalinka je bosanska, gradska, ljubavna pesma. „Sevdalinka“ potiče od arapske reči „sawda“ što znači „crna žuč“. Paldum je u aprilu 1992. godine u Sarajevu na mitingu protiv rata otpela pesmu čiji je refren: Bosna je majka moja/ I ja sam bosanki soy/ Musliman, Srbin i Hrvat/ Sve je to narod moj. „Hanka“ je arapskog porekla. Značenje imena je „žena koja razume“.

Mirnodopska strategija i taktika beogradskog tabloida je second hand metodologija državnih medija u vreme ratova: „Lekar **Željko Sikora** onesposobljavao je novorođene bebe za potomstvo. Činio je to 'uvrtanjem', bolje rečeno gnječenjem jajašca kod novorođenih muškarčića. Ko zna dokle bi ovaj lekar radio na smanjenju nataliteta kod Srba u Potkozarju da nije otkrivena arhiva SDA. Nakon hapšenja, okoreli hadezeovac izjavio je da je sve radio po nalogu nekakve centrale za likvidaciju Srba iz Zagreba“, piše 17. jula 1992. u beogradskoj *Politici* **O. Kesar**. Dr Sikora, Čeh, uhapšen je na radnom mestu, u prijedorskoj bolnici leta 1992.

Hanka Paldum je održala stotine humanitarnih koncerata. Preživjela je u Sarajevu, na koji je dnevno prosječno padalo 329 granata, svih 1.425 dana rata. Prvi solistički koncert Paldum je imala u Beogradu. Prije rata je za sedam dana imala 14 solo koncerata u beogradskom Domu sindikata. Ove godine Beograđani joj aplaudiraju ćutnjom. Beograd je kao Rim prije nove ere. Publika okreće palac na dolje, odabrana mora biti ubijena

Nestao je u logoru Keraterm u 35. godini. Ekshumiran je iz sekundarne masovne grobnice u rudniku Ljubija posle 12 godina. *Kozarski vjesnik* i Radio Prijedor uredno su obavještavali da je dr Sikora s kolegama dr **Osmanom Mahmuljinom** i dr **Mirzom Mujadžićem** „izazivao abortuse kod Srpkinja koje nose mušku djecu, kastrirao srpske muške bebe“.

Kozarski vjesnik je 10. juna, a beogradska *Politika* 17. jula 1992. godine objavila da je „brigu o lečenju doktora **Živka Dukića** preuzeo kolega dr Mahmuljin. On je bolesnom kolegi

umesto morfijuma davao 'lekove' koji su dovodili do usporavanja i umrtvljavanja rada srca". Dr Mahmudjin je u julu 1992. nestao u logoru Omarska.

Paldum je rođena u Čajniču. Puto-
pisac **Evlija Čelebija** je utvrdio da je u Čajniču 1664. godine bilo pet muslimanskih i tri hrišćanske mahale, tri medrese, pet mekteba, četiri tekije i tri hana, kuhinja za sirotinju, hamam i oko 200 dućana.

Pokolj u čajničkom, fočanskom i pljevaljskom kraju je najmasovnije četničko etničko čišćenje u

stanovništvu da preda oružje. Čajničani beže u Goražde ili prema Pljevljima. **Vitomir Kajević**, upravnik obližnjeg logora Mostine je jurio preživelog svedoka logorskih likvidacija Bošnjaka do Pljevalja, država Crna Gora. Tamo ga je uhapsio i svedoku se gubi trag.

Braču **Medošević** te **Sabita Čolaka** je iz autobusa na graničnom prelazu Metaljka izveo crnogorski policajac i vratio u Mostinu. Streljani su 2. juna 1992. godine.

Etničko čišćenje regije Bukovica u opštini Pljevlja 1992. godine je

opštine i ministar u samozvanoj vladi samozvane SAO Stara Hercegovina. Ostao je gradonačelnik Čajniča do 2004. godine, radio u bolnici kao internista. BiH je napustio 2006. U aprilu 2012. „doktor smrti“ i lice sa međunarodne poternice je živio i radio u Novom Sadu.

BiH sudi **Dušku Tadiću** zbog zločina u Čajniču. On čeka presudu jer je u logoru Mostina bacio bombu na zatvorenike, a preživeli je čuo kako Tadić kolje **Fehima Oruča** „govoreći da mu je jabučica tvrda”.

U čajničkom logoru ubijena je **Zlatija Bungur** sa detetom od pet godina i drugim od šest meseci. U Čajniču je spaljena živa slepa nana od 92 godine, a **Tajib Musabašić** je ubijen u svojoj kući. Imao je 82 godine. Ubijena je i porodica **Amira Mahmutovića** (31). Njega, njegovu suprugu **Hajriju** (29), decu **Amru** (4,5) i **Amrudina** (1,5 godine) četnici su ubili u šumi. Amrudin je izrešetan u majčinom naručju. Amir je pronađen 50 metara dalje od porodice, a pored njega žica kojom je vezan.

Za Paldum je pobeda na amaterskom festivalu Pevajmo Danu mladosti 1975. značila snimanje prve singl ploče. Spojila je folk i rok. Album *Sanjam* 1982. godine je prodat u više od milion i po primeraka. *Crne kose, Zbog tebe, Čeznja* i *Zbogom* su u kolekciji evergreen-a. Pesma *Voljela sam oči zelene* se čuje od Vardara do Triglava i prevedena je na slovenački.

Održala je stotine humanitarnih koncerata. Preživela je u Sarajevu, na koji je dnevno prosečno padalo 329 granata, svih 1.425 dana rata. Prvi solistički koncert Paldum je imala u Beogradu. Pre rata je za sedam dana imala 14 solo koncerata u beogradskom Domu sindikata. Ove godine Beograđani joj aplaudiraju ćutnjom. Beograd je kao Rim pre nove ere. Publika okreće palac na dole, odabrana mora biti ubijena.

Tamara KALITERNA

Drugom svetskom ratu. Ubijeno je oko 9.200 muslimana, od toga oko 8.000 žena, staraca i dece. Približno – 8.372, ali samo muškaraca, ubijeno je u novočetničkom, srebreničkom masakru 1995. **Draža Mihailović** je uoči pokolja obelodanio pripreme za "raščišćavanje Turske u oblasti Čajniča". Masakr je trajao od 5. do 10. februara 1943. „Tetkići (Italijani) mole i preklinju da se prestane“, saznaje Mihailović iz depeše svojih komandanata na terenu.

Prema popisu iz 1991. godine, u Čajniču je živelo 52,57 odsto Srba i 44,93 odsto Bošnjaka. U Čajniču više nema ni Bošnjaka ni džamija. Opština je u sastavu RS.

U aprilu 1992. objavljen je ultimatum bošnjačkom

udruženi zločinački poduhvat Podgorice, Pljevalja i Čajniča. Čajniče je u operaciji predstavljao **Duško Kornjača**, čelnik SDS-a, predsednik

Kurir, koji su stvorili 2003. kadrovi *Nacionala*, zato što je *Nacional* zabranjen zbog likovanja nad ubistvom Zorana Đinđića, najavio je 29. januara na naslovnoj strani tekst pod oznakom Jezivo : „Pevačica narodnih pesama H. P. vodila je 'bordžel' na železničkoj stanici u Sarajevu, u koji su dovođene srpske devojčice od 12 i više godina, silom odvajane od roditelja“. Deset dana ranije, pod oznakom Ekskluzivno, isti tabloid je objavio da je „pevačica Hanka Paldum mučila srpske zatvorenike u januaru 1993. godine u logoru Silos u Bosni”

Kantov testament

Piše: Ferid MUHIĆ

**Istina svuda oko nas.
Najveća je greška
onih koji putuju što
profućkaju život jureći
za stvarima i ljudima
koje bi ulovili samo da
su ostali tamo gdje jesu**

Tri godine smo profućkali na Pacifiku, uglavnom na bezbrojnim ostrvima Melanezije. Ne znam da li smo propustili i jedno jedino, moj prijatelj Serđo i ja, ali znam da smo taj najčudesniji arhipelag svijeta upoznali vjerovatno bolje nego iko drugi. Svakako mnogo bolje nego što nude i najsofisticiraniji turistički paketi, bolje i od lokalnog stanovništva i putopisaca! – Pogled mog sagovornika samo ovlašno preleti preko mog znatiželjnog lica. Iako je od samog početka, kada je prihvatio diskretni prijedlog da sjednem za njegov stol dat od vlasnike ove konobe u Osoru – gradiću od petnaestak velikih kamenih kuća na samoj prevlaci otoka Cresa prema Malom Lošinj – odavao utisak neskrivenog neprijateljstva, svaki njegov gest i sve što je govorio, pretvaralo se nekim čudom u empatiju. Gotovo u prijateljsku povjerljivost. Već spomenuti vlasnik konobe (koji je mog sagovornika očito ne samo dobro poznao nego, po svemu sudeći, bio njegov dugogodišnji prijatelj ako ne i brat), donese novi bokal domaćeg vina, i odmah nas ostavi, očito siguran da kosmički zakoni prijateljstva i dalje vladaju u njegovoj konobi.

- Svi hvale, ili su barem čuli za otočja Rarotonga i Mururoa, ali ja vam kažem, prijatelju, (onaj prvi pomirljivi gest kojim je primakao pepeljaru mojoj havani – sada je već prerastao u psihološki fleksibilno raspoloženje koje je nedvosmisleno naginjalo prisnosti!) da su otoci Aitutaki, Aipataki i Pukapuka, pravi biseri!

Zagleda se u mene, kao da očekuje hoću li mu protivriječiti. Nisam bio u tom filmu. Odmahnuh pomirljivo rukom u znak da cijenim što je sa neznancem kakav sam ja podijelio tako dragocjenu informaciju o kojoj ni vodeće svjetske turističke agencije nemaju pojma, a na njegov pogled koji je i dalje izražavao očekivanje, rekoh da ću to dobro upamtiti i svakako imati na umu, osmijehne li mi se sreća da uzmognem putovati toliko daleko.

- Cijelo vrijeme ti pokušavam reći da ne vrijedi pu-

tovati. Zašto sam ti inače naglasio da smo Serđo – to je ovaj vlasnik ko-

nobe – i ja profućkali tri godine putujući!? Htio sam ti reći da smo ih upropastili, potrošili u ništa, a ne da ti se hvalim. I u gradu La Serena, gdje smo stigli poslije posjete otocima San Feliks i San Ambrosio, u jednoj konobi, upravo kao ova, sreli smo jednog čovjeka koji nam je ispričao čudnu priču. Povjerio se da je cijeli život proveo u gradu u kom se i rodio. 'Malog rasta, slabog zdravlja, šta sam mogao uraditi?' – kao pita nas, a već sve zna šta će nam reći. Nisam se ženio, niti sam ikada bio sa nekom djevojkom ili ženom. 'Meni je – kaže – od djetinjstva smetalo i ako se oznojim!' I tako, cijeli je život proveo u gradu La Serena, u Čileu, na obali Pacifika. I opet je shvatio život bolje od svih onih koji su i putovali, i ženili se i imali djecu, i znao je više o svijetu od svih koji su decenijama vodili ekspedicije i naučna istraživanja. I zaista, svi u La Sereni su ga smatrali najmudrijim čovjekom Čilea, Južne Amerike, a možda i cijelog svijeta. 'Ovo je moj testament – rekao nam je – da je istina svuda oko nas i da je najveća greška onih koji putuju što profućkaju život jureći za stvarima i ljudima koje bi ulovili samo da su ostali tamo gdje jesu!

- Ko je bio taj veliki mudrac? – upitah iskreno radoznao, uz prijeteći jasnu slutnju.

- Nikada to nisam doznao. Rekao je da se zove Mihael Kant i da je praukun sugrađanina nekog drugog Kanta, Nijemca ili tako nešto, filozofa, šta li. Njegov pradjeda je uzeo to prezime, kada se, sa oko tri stotine sljedbenika tog filozofa preselilo u Argentinu i Čile.

Sljedbenici Imanuela Kanta, filozofa koji ni sam nikada nije napustio rodni Kenigsberg, na obali Baltika! – pomislih. Zaista, čovjek ide s mjesta na mjesto, ali samo njegova misao putuje.

Glavni problem leži u opštoj klimi, koja je klima eksponiranja - ljudi mahom ne žele da stvaraju zato što je to njihov način artikulisanja sebe, nego zato da bi koji reflektor bio uperen u njih. A reflektori bi zapravo morali biti posljedica vašeg rada, a ne razlog da uopšte nešto radite

RIJEČ KAO ARTILJERIJA

Marko Šelić poznatiji kao Marčelo, reper i pisac karijeru je započeo 1997. u Paraćinu, a ozbiljnije se počeo baviti repom 1999. Nastupao je s grupom *Rhyme Animal*. Samostalno je počeo pisati pjesme 2001. godine. Dvije godine kasnije izlazi njegov debi album *De Facto*. Publiku ga je brzo prepoznala kao jednog od najsvežijih autora, a pjesma *Kuća na promaji* u kojoj se dotakao atentata na Zorana Đinđića i brutalnosti srpske policije je samo dodatno učvrstila njegovu poziciju. Sljedeći album *Puzzle Shock* 2006. godine je nagrađen Davorinom za najbolji rock/pop/hip-hop album godine, a ponio je i nagradu za pjesmu godine. Album *Treća strana medalje* dobio je nagradu za najbolji regionalni hip-hop album 2009. godine. Naredne godine objavio je album *Deca i Sunce*. Iza sebe ima zbirku tekstova *O ljudima, psima i mišima* i roman *Zajedno sami* koji je dobio nagradu 2008. a krajem prošle godine izašao je prvi dio trilogije *Mal-*

terego. Radi i kao urednik izdavačke kuće iz *Veseli četvrtak* Beograda.

MONITOR: *Prošle godine izašao je tvoj novi roman. Kada si odlučio da kreneš u ovu avanturu?*

MARČELO: Pisanje je moj primarni poziv, a bavljenje jezikom moja struka, za to sam se školovao. Ali razumem da u eri kad svi pišu zapravo treba postaviti takvo pitanje. Otud i odgovor: zato što mi je to u opisu zanimanja, pa sam se bavio svojim poslom, što na Balkanu verovatno dosta čudno zvuči, ali šta ću - naopak sam čovek.

MONITOR: *Koliko se razlikuje postupak pisanja knjige i pisanja tekstova za album?*

MARČELO: Postupci se razlikuju tehnički, ne idejno. Jedino možda „obim“ ideje nije isti: ponekad ti padne na pamet nešto što sasvim lepo stane na petnaestak strana, ali bi bilo suludo da stane u pesmu od petnaestak minuta. Ima i drugih razlika: iza kulisa proznog teksta uvek čuči jedna glava, dok kod

muzike to nije tako – bar u mom slučaju – to je timski rad, pa je čak i deo kada sedim i pišem zapravo sinergija sa još nekim, jer pišem tako da se uklapa na muziku koju je neko iskomponovao i svirao. Uopšte, pri pisanju teksta za pesmu uvek računaš sa činjenicom da tekst neće tvoriti kompletan utisak o pesmi, dobar deo atmosfere pripada i vokalu, kompoziciji, svim tim dodatnim faktorima kojih je pisanje proze potpuno lišeno – tu je reč sva artiljerija kojom raspolažeš i jedino sredstvo dočaravanja. Da ne propustim i šta je sličnost: igra. I jedno i drugo predstavljaju prelepe igre pokušavanja da, kako jednom reče muzičar Mos Def, učiniš da publika oseti ono isto što si ti osetio kad ti je ideja pala na pamet i kad si je oblikovao.

MONITOR: *Ti i Marko Vidojković ste dio nove snage srpske književnosti. Kako komentarišeš kvazi bestselere koji su aktuelni po televizijama?*

MARČELO: Ima sjajnih autora - Dejan Stojiljković, Vlada Kecmanović,

Pavle Zelić... to je za one što ih zanima književnost. A ovim TV-nesrećnicama ne treba davati nikakav književni kredibilitet komentarisanjem.

MONITOR: *Baš kao i književnošću i repom se danas bavi svako. Šta misliš konkretno o hip-hop sceni?*

MARČELO: Ne mislim o hip-hop sceni. Ne mislim uopšte o scenama. Žanrovanje je za na ovaj ili onaj način ograničene, a niko ne bi bio ograničen da ne mora.

MONITOR: *Kako si se zainteresovao za hip-hop?*

MARČELO: Zanimalo me pisanje, privlačilo me proučavanje jezika, a voleo sam rok. I bio sam klinac. Rep je do mojih ušiju stigao kao nešto veoma čudnovato, divlje, nije se uklapalo u moje poimanje muzike - ali nije bilo odbojno. Pa sam, nemajući čak ni polunameru ozbiljnosti, pokušao da napišem nešto na ritam. Bilo je detinje rđavo, ali me zabavilo, te sam pokušao još koji put. A onda su usledile sve one uobičajene etape: udружиš se u svom gradu sa nekim koga je to takođe osvojilo, onda se povežete sa ljudima iz drugih gradova, počnete da sarađujete i učite jedni od drugih... i tako, jednog dana se obreteš u ozbiljnijem studiju i padne ti na pamet da to više i nije baš toliko neozbiljno.

MONITOR: *Od kada nastupaš kao Marčelo i Iskaz?*

MARČELO: Naši drugari i sjajni muzičari iz benda *Iskaz* nastupaju s

Na politiku se ne utiče pesmom, knjigom, filmom, stripom, predstavom, dobrom izložbom. To se može samo pučom ili time što i sam postaneš političar (što ja ne bih bio ama baš nikad). Sve drugo je tek da se čovek isprazni, i to je zdravo, ali ne treba od toga umišljati da si neki politički faktor

nama još od 2007. godine, isprva kao naši gosti, a sada držimo zajedničke koncerte i to nam zvuči kao veoma lepa i plodotvorna saradnja. Dok sam ja često više poezija, oni su više struja i zarazna energija, pa je ršum zagaran-tovan. Momci, inače, imaju tri albuma i ideološki smo veoma bliski, o čemu svedoči i drugarstvo.

MONITOR: *Kako gledaš na alternativnu umjetnost danas?*

MARČELO: Kao na jedinu moguću. Ali je baš to, nažalost, čini i stecištem onih koji nisu neshvaćeni umetnici, nego samo neshvaćeni. Ponajpre od strane sebe, jer da su se bolje shvatili, videli bi da im tu baš i nije mesto. No, lakše je menjati definicije umetnosti nego prihvatiti da njena definicija ne odgovara opisu tvog rada. Glavni problem leži u opštoj

klimi, koja je klima eksponiranja - ljudi mahom ne žele da stvaraju zato što je to njihov način artikulisanja sebe, nego zato da bi koji reflektor bio uperen u njih. A reflektori bi zapravo morali biti posledica vašeg rada, a ne razlog da uopšte nešto radite.

MONITOR: *Koliko umjetnici moraju da se bave politikom? Da li je to naša svakodnevica?*

MARČELO: Jeste, ali se protiv toga treba boriti. Dosadno je, i nema baš mnogo veze sa umetnošću. Puko dnevno komentarisanje, koje nikoga ne tangira ni pet godina kasnije. A trebalo bi da dela budu makar malo univerzalnija i otpornija na vremensku koroziju. Osim toga, na politiku se ne utiče pesmom, knjigom, filmom, stripom, predstavom, dobrom izložbom. To se može samo pučom ili time što i sam postaneš političar (što ja ne bih bio ama baš nikad). Sve drugo je tek da se čovek isprazni, i to je zdravo, ali ne treba od toga umišljati da si neki politički faktor.

MONITOR: *Kakvi su dalji planovi u tvojoj bogatoj i raznovrsnoj karijeri?*

MARČELO: Oh, dosadno isti kao i do sada: počinjem rad na novom romanu i rad na novom albumu. Za to vreme, i dalje radim kao urednik svih edicija Dilana Doga koje strip redakcija *Veseli četvrtak* objavljuje.

Dordije NJUNJIĆ

www.doding.co.me

SHOW ROOM: Cetinjski put bb (preko puta Delta city-ja), Mob: 069 018 181 Tel: + 382 20 290 290

PROIZVODNJA: Majevička br. 18, 81000 Podgorica, Crna Gora, Tel: + 382 20 262 277

NEDELJNA ŠEMA /ntvMontena/

Pregled programa
 08:30; 11:30; 15:00; 18:00; 20:00
 08:35 Svježi u dan/Zdrava Tv
 08:50 Montena SHOP/rad.danima
 09:00 Mali oglasi/Hit dana
 09:15 Rad.danima:Crtani filmovi
 10:00 Dok.Program
 11:00;13:00;18:05;20:05/TV SHOP
 11:20 Marketing 1
 11:30 Pregled programa
 11:35 Životinjske lakrdije/insekti
 12:00 Crtani film-Mumijevi/rad.danima
 13:20 serija:Otkaćena plavuša/rad.danima /r.
 14:00 Ponedjeljkom:u 10:00 PUTOPISI/Dok. Serijal
 u 14:00 NEDELJNI PG RAPORT/r.
 u 21:40 Tekstura
 Utorkom:u 10:00 Teen Eye/r.
 U 20:20 Raport Iz Bijelog Polja
 u 21:30 Naš život/Dok. Serijal
 u 22:00 MBB MAGAZIN
 Srijedom:u 10:00 Naš život/Dok. Serijal/r.
 u 21:40 Istorijske paralele
 u 23:00 PROLOG
 Četvrtkom:u 21:35 Zelena patrola
 u 22:30 Montena Business Broadcasting
 Petkom: u 10:00 IT Networking /r.
 U 19:00 IT Networking
 u 21:30 Auto Shop/petnaestodnevno
 u 22:30 Montena Business Broadcasting /r.
 Subotom:u 10:00 Pet Show/kućni ljubimci
 u 12:30 Lili Pez-Dječija emisija
 u 14:10 MKanal/muzička emisija/
 u 16:00 PROLOG /r.
 u 17:00 Tekstura/r.
 u 19:00 RAPORT IZ BARA
 u 19:55 Auto Shop/petnaestodnevno /r.
 u 21:30 Putopisi/Dok.Serijal
 Nedjeljom: u 10:00 Pet Show/kućni ljubimci /r.
 u 12:30 Lili Pez-Dječija emisija /r.
 u 15:10 Raport iz Bara /r.
 u 15:30 Planet Croatia /r.
 u 16:00 Teen Eye
 u 17:00 KORIDORI /r.
 u 19:00 Zelena patrola /r.
 u 20:15 Planet Croatia
 u 21:00 MKanal/petnaestodnevno
 13:40 Nedjeljom: F I L M /r.
 14:50 Marketing 2
 15:05 Dokumentarni program/rad.danima
 15:50 Mali oglasi
 16:00 Dok.Program/r./rad.danima
 16:50 MONTENA SHOP/radnim danima
 16:45 serija: Otkaćena plavuša/rad.danima
 18:15 Mali oglasi/Hit dana
 18:25 Životinjske lakrdije/insekti/r.
 18:53 Marketing 3
 19:10 NEDELJNI PG RAPORT/nedjeljom
 19:30 Crtani film-Mumijevi
 20:00 PG RAPORT/rad.danima
 20:50 Marketing 4
 21:00 I N F O - informativni program/osim nedjeljom
 00:00 PONOČNI INFO/osim nedjeljom
 01:00 Repriza dnevne produkcije i serijskog programa.

KULT VODE

Na desetine uređenih česama, hamam i izvorišta vode bili su i ostali jedno od obilježja Ulcinja. Narodno predanje kaže da je bolje sagraditi česmu nego vjerski objekat. Zato ih je samo na užoj teritoriji grada prije samo jedno stoljeće bilo preko trideset. Danas upola manje

Ulcinj je grad koji leži na vodi. S tri strane opkoljen je morem i rijekom Bojanom. Tu su i Šasko jezero, kanal Port Milena, nebrojeno mnogo izvora. Jedan od zaštitnika tog grada bio je Bindus, ilirski bog vode i mora, čiji je lik isklesan na južnom bedemu Starog grada.

Česme: Sve je to kod građana Ulcinja stvorilo kulturu i kult vode, pa su česme građene praktično na svakom koraku. Prema istorijskim podacima, u tom gradu je početkom 20. vijeka bilo tridesetak javnih česama, da bi njihov broj danas iznosio tek 15. One se pominju u svim putopisima i sreću

kao motiv na umjetničkim slikama. Shvatajući da je moguće većinu tih česama rekonstruisati i restaurirati kako bi se vratio dio lijepe tradicije, te da one predstavljaju jedinstvenu vrstu spomenika u kulturnoj baštini, već godinama se, sa malo uspjeha, govori o programu njihove obnove.

Česme su naročito intenzivno građene u periodu dok je Ulcinj bio u Osmanskoj imperiji (1571-1880) kao zadužbina (*vakuf*) pojedinaca za opštu korist, ali i za duše umrlih i poginulih. Zidane od kamena sa kamenim koritima, često sa uklesanim tarihom, ulcinjske česme svojom ljepotom i ambijentom u kojem su podizane (u sjenci visokih stabala, džamijskih zidova, u Maslinadi ili pak samostalno postavljene), veoma skladno su uklopljene u ambijent. Na natpisima je uklesano ime *vakifa* (dobrotvora) koji je podigao česmu obično sa željom i porukom da mu onaj čija nafaka bude da iz te česme popije makar jedan gutljaj vode učini *dovu* i da mu *poželi mjesto u Dženetu* (Raju) *prekrasnom*. Tako je, na primjer, česma u Starom gradu izgrađena 1749-50. g. Voda je kaptirana na oko 600 metara sjeverozapadno od tvrđave, kod mjesta zvanog *Ćinari* (Javor). Na tom prostoru bilo je mnogo čistijerni, u koje se skupljala kišnica, a koja bi

služila stanovnicima u slučaju kakve opsade.

Hamam: Jedan od najinteresantnijih objekata u Ulcinju, jedini takve vrste u našoj zemlji je hamam, koji se nalazi u kompleksu Pašine džamije, podno zidina Starog grada. Sagradio ga je, najvjerovatnije, oko 1743. g. skadarski Jusuf-paša, u blizini svoje kuće. Građen je u formi jednostavne džamije, sa središnjim svodom, okružen sa više manjih kupola. U hamamu je bilo više malih prostorija u kojima su se posjetioци pripremali za kupanje i odmarali poslije kupanja. Najveća prostorija bila je mejdan, prekrivena kupolom, iz koje se ulazilo u druge manje prostorije, takođe presvođene kupolama. U sobama za kupanje nalazila su se korita u koja je tekla topla i hladna voda iz zidova. Svjetlost u ove prostorije prodirala je kroz otvore na kupolama, pa su oni koji su posjetili hamam govorili da je to „divna građevina sa puno svjetlosti“. Iza sobe za kupanje nalazio se rezervoar sa toplom vodom.

Poslije kupanja ljudi su se odmarali i pili kafu. U blizini se nalazio jedan divni platan, u čijem su hladu Ulcinjani odmarali, pričali i pušili dugačke čibuke.

Bili su određeni dani i sati u kojima su hamam koristili muškarci, odnosno žene. U dane kada su samo žene koristile hamam, one su vješale odjeću

Jedan od najinteresantnijih objekata u Ulcinju, jedini takve vrste u našoj zemlji, je hamam, koji se nalazi u kompleksu Pašine džamije, podno zidina Starog grada

preko ulaznih vrata kao upozorenje muškarcima da ne prilaze. Muškarci su išli u jutarnjim satima u hamam, a poslije kupanja na posao. Žene su obično prvo pozavršavale kućne poslove, pa onda odlazile na kupanje. Muškarci su išli pojedinačno u hamam, a žene u pravilu u društvu sa više drugih žena. Očekuje se da Turska razvojna agencija (TIKA) stavi uskoro ovaj jedinstveni objekat u funkciju, čime bi Ulcinj kvalitativno upotpunio svoju kulturnu i turističku ponudu.

Rituali: Mnogo je predanja koja govore da su ljudi liječeni od čudotvornim efektima ulcinjskih izvora. Naročito su žene-nerotkinje svjedočile o fascinantnim *Vilinin vodama* u uvali Valdanos, te izvorima sumporne vode u Borovoj šumi, odnosno danas nadaleko poznatoj Ženskoj plaži.

One bi, kako navodi hroničar **Ismet Karamanaga**, u pratnji jedne starije Ulcinjanke, rano dolazile na plažu. Poput morskih nimfi, lagano bi

ulazile u more, zaronjavale i plivale prema magičnom kamenu, koji se nalazi u sredini zaliva. Čim bi stigle do njega, napravile bi krug i plivajući oko kamena, uronjavale u dubinu mora provlačeći se kroz jedan otvor u kamenu koji je obrastao morskom travom. Taj se obred više puta ponavljao. I tako vjekovima. Nekada su se ovdje kupala i djeca, jer to, kako se smatralo, smanjuje smrtnost i pomaže liječenje raznih oboljenja. Ovaj ritual privlačio je kao magnet mlade Ulcinjanke izlažući ih istovremeno opasnostima da prilikom zaronjavanja i provlačenja kroz uzani otvor izgube život ukoliko bi se zbog nespretnosti zadržale u otvoru stijene. Ta je „igra života i smrti“ bila ravna prirodnom nagonu da se na ovaj svijet donese novi život. A predanje govori da je kupanje u ovoj vodi povećavalo plodnost žena koja je uveliko nadmašivala mortalitet djece.

Karamanaga dodaje da se taj prekrasan ritual, sa istom nadom i željom, često ponavlja i na početku 21. vijeka. „Morate vjerovati u čudesnu moć tih voda da biste pronašli lijek. I još nešto: kažu da se u *Vilinoj pećini*, koja se nalazi do *Vilinin voda*, čuva dio blaga ilirske kraljice Teute, dok se drugi dio čuva u Risnu“, zaključuje on.

Mustafa CANKA

U NAJBOLJOJ LIGI SVIJETA

Najbolji košarkaši koji su rođeni ili afirmaciju stekli u Crnoj Gori još od kraja osamdesetih odlaze u najbolju ligu svijeta – NBA. Počelo je sa Paspaljem, a sada su njih trojica dio najvećeg košarkaškog karavana – Nikola Vučević, Aleksandar Pavlović i Nikola Peković

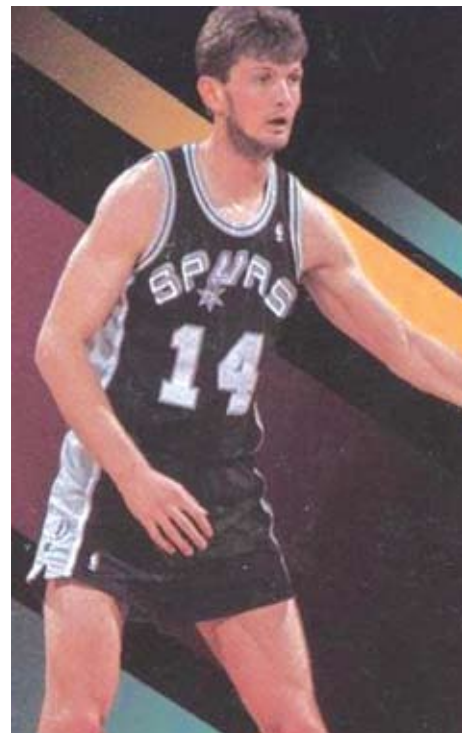

Fenomenalne partije u drugoj NBA sezoni, i u trenutku pisanja zabilježen 26. double double učinak u 47 utakmica, saldo je koji nije mogao ostati neprimijećen u zemlji koja živi za košarku. Zahvaljujući odličnoj igri pod koševima, **Nikola Vučević** će biti prvi Crnogorac koji će se pojaviti na all-star vikendu koji će biti održan u Hjustonu 15. i 16. februara.

NIKOLA VUČEVIĆ: Centar *Orlando Magica* je svrstan među 18 igrača koji će se pojaviti na „Izazovu zvijezda u usponu”, meču rukija i sofomora (košarkaši koji igraju prvu i drugu sezonu u NBA). Igrač iz Bara sa impresivnim rasponom ruku od 2,24 bilježi ove sezone prosječno 12,1 poen i 11,3 skoka po meču, što je bio razlog da bude dio košarkaškog spektakla.

Nikola Vučević je rođen u Švajcarskoj, gdje je igrao njegov otac **Boro**, jugoslovenski reprezentativac, član šampionske generacije sarajevske *Bosne*, a i majka mu je bila košarkašica. Igrao je u juniorima barskog *Mornara*, odakle je prešao u Simi Valley, u Kaliforniju, i postao najbolji strijelac

srednjoškolskog tima i kapiten. Potom je igrao četiri godine za *Troyanse*, tim Univerziteta Južna Karolina, da bi bio izabran, kao 16. pik na draftu za ekipu *Philadelphia 76ers*. U prvoj sezoni je odigrao 51 utakmicu, uz prosjek od 4,8 skokova i 5,5 poena po meču. Prošlog ljeta je kao dio trejda prešao u *Orlando*, gdje je u ovoj sezoni jedan od najboljih igrača. Bio je mladi reprezentativac Crne Gore, a sa seniorskom reprezentacijom nastupio je na Evropskom prvenstvu u Litvaniji.

ŽARKO PASPALJ: Sve je počelo sa Žarkom Paspaljem, legendom jugoslovenske i grčke košarke. Rođen je 1966. godine u Pljevljima, a nakon odličnih partija u juniorima podgoričke *Budućnosti* otišao je u *Partizan*, s kojim je u prvoj sezoni postao prvak Jugoslavije. Sa nacionalnim timom osvojio je bronzanu medalju na Evropskom prvenstvu 1987. u Atini, a sljedeće godine sjajnom partijom u finalu Olimpijskih igara najavio kraj apsolutne dominacije SAD.

Bio je jedan od prvih Evropljana koji je otišao u NBA, još 1989. godine. Postao je član *San Antonio Spursa*, ali nije uspio da se dokaže u najboljoj ligi planete. Nastupio je u dvije sezone na

samo 28 utakmica, postigavši ukupno 72 poena (2,5 po utakmici) za ukupno 181 minut igre. Opšta je ocjena da, tada vjerovatno najbolji igrač Evrope, nije dobio pravu šansu u *Spursima*.

Nakon NBA, vratio se u *Partizan*, odakle je nastavio izuzetno uspješnu karijeru u Grčkoj (*Olympiacos*, *Panathinaikos*, *Panionis*). Na Olimpijskim igrama 1996. u Atlanti, tada 30-godišnji Paspalj postigao 16 poena u prvom poluvremenu finala protiv jedinog pravog američkog "Dream teama". Utakmicu je završio kao najbolji strijelac sa 19 poena, što je podstaklo *Atlanta Hawkse* da ga vrate u NBA, ali je povratak propao iz ličnih razloga. Posljednje godine karijere igrao je za *Paris Rasing Basket*, *Aris* i *Virtus* iz Bolonje. U karijeri je osvojio zlatne medalje na Svjetskom prvenstvu 1990. godine i Evropskim prvenstvima 1989, 1991. i 1995. godine. Nosilac je i dva olimpijska srebra 1988. i 1996. godine, kao i evropske bronzine iz 1987. godine.

PREDRAG DROBNJAK:

Predrag Drobnjak je drugi crnogorski NBA ligaš. Rođen je 1975. u Bijelom Polju, a iz *Jedinstva* je kao 17-godišnjak stigao u beogradski *Partizan*, za koga je nastupao do 1998, osvojivši tri nacionalna šampionata i dva Kupa Jugoslavije, a 1998. je igrao na final-fouru Eurolige. Draftovan je 1997. u drugoj rundi kao 49. pik od *Washington Bulletsa*. Nakon tri godine provedene

igrajući za *Efes Pilsen*, prešao je u *Seattle SuperSonics* kojima su *Washington Wizzardsi* ustupili pravo.

U prvoj sezoni u NBA zadobio je povredu zgloba zbog koje je pauzirao nekoliko utakmica. U 69 mečeva je zabilježio prosječno 6,8 poena po meču, a u drugoj sezoni je odigrao 82 utakmice, uz prosjek od 9,4 poena. Aprila 2003. Drobnjak je postavio sopstveni rekord u NBA ligi od 26 poena protiv *L.A. Clippersa*, tim koji će mu biti naredna stanica. Tokom 2003. godine odigrao je 61 utakmicu i postizao prosječno 6,3 poena. Drobnjak je 2004. prešao u *Atlanta Hawkse* i u toj sezoni odigrao 71 utakmicu i postizao po 7,9 poena po meču.

Nakon toga se vratio u Evropu i od jula 2005. bio član španske *Taukeramike*, pa slijede epizode u *Partizanu*, *Akasvayu Gironi*, *Besiktasu*, *Efes Pilsenu*, *PAOK-u* i *Iraklisu*. Visoki centar bio je član jugoslovenskog tima od 1998. godine. Igrao je u Atini 1998. godine na Svjetskom prvenstvu, a na

narednom Mundijalu u Indijanolisu 2002. godine osvojio je zlatnu medalju. Najsjajnije odličje osvojio je i na Evropskom prvenstvu 2001. u Turskoj. Karijeru je okončao u dresu crnogorske reprezentacije.

ŽARKO ČABARKAPA: **Žarko Čabarkapa** je rođen 1981. u Zrenjani-nu. Počeo je da trenira u *Mašincu*, da bi nakon *Beopetrola* 2001. godine prešao u *Budućnost*, odakle je 2003. godine otišao u NBA. Draftovali su ga *Phoenix Sunsi* u prvoj rundi, kao 17. pika. U debitantskoj sezoni namjernim faulom **Denny Fortson** mu je polomio zglob ruke, tri minuta prije kraja najboljeg Žarkovog izdanja u NBA, sa postignutih 17 poena. Te i sljedeće godine odigrao je samo 49 utakmica. U 2005. *Sunsi* su ga trejdovali *Golden State Warriorsima* za koje je odigrao 98 mečeva, nakon čega je, poslije serije zdravstvenih pehova, raskinut ugovor. Zbog povrede leđa prekida karijeru na dvije godine, nakon čega se kratko vraća u *Budućnost*. Osvojio je titulu prvaka svijeta sa reprezentacijom Jugoslavije u Indijanolisu, a po osamostaljenju Crne Gore, 2006. godine, postao je reprezentativac naše države.

SLAVKO VRANEŠ: **Slavko Vraneš**, najviši evropski igrač (230 cm), rođen je januara 1983. u Pljevljima. Profesionalnu karijeru počeo je u *FMP Železniku*, da bi kao junior otišao u turski

Tofas, pa u *Efes Pilsen* i *Antayaspor*. Nakon epizode na Bosforu, bio je član *Budućnosti*, a 2003. godine draftovali su ga kao 39. pika *New York Knicksi*, ali se u tom timu nije dugo zadržao. Januara 2004. potpisao je desetodnevni ugovor sa ekipom *Portland Trail Blazers* i u tom periodu zabilježio svoj jedini meč u NBA ligi. Igrao je tri minuta protiv *Minnesote* i uspio da načini ličnu grešku.

Po povratku u Evropu, igrao je za *Crvenu zvezdu*, *Budućnost* i *Partizan*, pa ruski *Unics Kazan*, a sada je član iranske ekipe *Sanaye Petrochimi*. Sa ekipom *Budućnosti* je osvojio titulu prvaka i Kup Crne Gore, a sa *Partizanom* prvenstvo, Kup Srbije i NLB ligu po tri puta. Crnogorski je reprezentativac.

ALEKSANDAR PAVLOVIĆ: Aleksandar Pavlović je rođen u Baru 1983. godine, a prve košarkaške korake načinio je u *Mornaru*. Prije nego što

je 2000. potpisao prvi profesionalni ugovor sa timom *Budućnosti*, učio je godinu dana u Merilendu, SAD, gdje je uspio da školski tim *Archbishop Spalding Cavaliers* dovede do prve šampionske titule, a izabran je i u najbolju postavu šampionata.

Na NBA draftu 2003. godine, Pavlovića je kao 19. pika prve runde izabrao tim *Utah Jazz*, za koji je na 79 utakmica u prosjeku bilježio 4,8 poena, uz dva skoka, što upravi nije bilo dovoljno da ga zadrži. Sašu su 2004. uzeli *Charlotte Bobcats* i odmah ga prosljedili *Cleveland Cavaliersima*. U prve dvije sezone igrao je na 118 utakmica i bio 28 puta starter. Najbolja sezona je Pavloviću bila 2006/07.

Igrao je 67 mečeva (na 28 starter), uz prosjek od 9 poena, 2,4 skoka i 1,6 asistencija. Postigao je sedam puta 20 i više poena, i ostvario rekord karijere sa 25 poena protiv *Sacramento Kingsa*. Protiv *New York Knicksa* iste sezone je postigao šest trica iz sedam pokušaja. Pavlović je bio starter u svih 20 mečeva koje su *Cavaliersi* igrali u play-offu 2007. godine. U 2009. godini je odigrao u dresu *Minnesota Timberwolvesa* 71 utakmicu, a naredna stanica bili su mu *Dallas Mavericksi* za koje je potpisao desetodnevni ugovor, što čini iste godine i sa *New Orleans Hornetsima*. Od 2011. Pavlović je igrao dvije sezone za *Boston Celtics*, nastupivši 62 puta. U julu prošle godine, Pavlović je potpisao za *Portland Trail Blazerse*, gdje i danas igra.

Nastupao je za mlade selekcije Državne zajednice Srbija i Crna Gora, i bio član srpsko-crnogorskog olimpijskog tima 2004. u Atini. Nakon odvajanja dvije države, Pavlović nije igrao ni za jednu reprezentaciju.

NIKOLA PEKOVIĆ: Nikola Peković je rođen 1986. godine u Bijelom Polju, karijeru je započeo u podgoričkom *Junioru*, a 2002. seli se u *Atlas*, gdje ostaje tri sezone. Od 2005. je u *Partizanu*, s kim osvaja tri titule srpskog prvaka, dvije titule Jadranske lige i jedan Kup Srbije. Izabran je za MVP Final-Foura Jadranske lige 2008. godine. U ljeto iste godine potpisuje za grčki *Panathinaikos* i već prve godine osvaja s Greima Euroligu.

Na draftu je 2008. izabran u drugom krugu (31. ukupno) od strane *Minnesota Timberwolvesa*. Prve godine je odigrao 65 utakmica sa prosjekom 5,5 poena i tri skoka po meču, a u sezoni 2011/12. nastupio je na 47 utakmica sa dvocifrenim prosjekom od 13,9 poena i 7,4 skoka po utakmici. Pekmen i danas igra veoma zapaženu ulogu u timu *Minnesote*, jedan je od najboljih centara lige, i na meti je čuvenih *Portland Tradeblazersa*. Član je crnogorskog nacionalnog tima, i igrao je na Euro Basketu 2011. godine u Litvaniji.

Željko MILOVIĆ

Evropa po Gruču Marksu

Piše: Jacques ATTALI

Dejvid Kameron se nada da će primjenjujući doktrinu koja Britancima dobro služi od 18. vijeka (zavadi Evropljane) – dobiti neki ustupak koji će mu omogućiti pobjedu na sljedećim izborima i referendumu poslije njih

Tražeci novo pregovaranje Evropskog sporazuma pre nego što se Britanci na referendumu izjasne da li žele da ostanu u Evropskoj uniji, britanski premijer Dejvid Kameron primenjuje čuveno geslo Gruča Marksa: „Odbijam da uđem u bilo koji klub koji bi mene primio za člana.“

Koliko god nadrealno zvučao, ovaj zahtev je pre svega manevar za unutrašnju upotrebu – britanska desnica svakog trenutka može da implodira. Konzervativnu partiju sada čine dva sukobljena krila: jedno je proevropsko (i njemu pripada Kameron), a drugo je nacionalističko (po ugledu na američki Tea Party). Njegov zahtev je pokušaj da se očuva privid jedinstva ove dve frakcije i da se ublaži Kameronova nepopularnost. On se nada da će to poslužiti kao ventil onima u Britaniji koji Evropsku uniju doživljavaju kao birokratsku diktaturu, opsednutu sitničavom i detaljnom regulacijom.

Predlog se možda čini lukavo smišljenim: niko ne može biti protiv referenduma i Laburistička partija će morati da ga podrži ne želeći da ostavi utisak nepoverenja u birače. A Kameron se nada da će primenjujući doktrinu koja Britancima dobro služi od 18. veka (zavadi Evropljane) – dobiti neki ustupak koji će mu omogućiti pobjedu na sledećim izborima i referendumu posle njih.

Međutim, njegov predlog je veoma opasan: i ostale zemlje bi mogle da zatraže poseban sporazum. Partije u Švedskoj i Italiji se već kolebaju, a slediće ih i druge, čak i u Francuskoj. To bi bio kraj Evropske unije, koja ne može biti skup različitih skrojenih bilateralnih sporazuma bez ikakve uzajamne solidarnosti.

Francuska i Nemačka, dakle, moraju odgovoriti što pre u jedinstvenom frontu: treba ponovo ispregovarati ugovore tako da Unija može da napreduje. Naravno, pregovara se svakodnevno zbog uvođenja monetarne unije. Ali odobriti specijalni status Britaniji ili bilo kojoj drugoj zemlji ne dolazi u obzir. Ko god želi da dobije specijalni status prvo će morati da napusti Uniju, pa tek onda da pregovara o statusu kandidata. Ovo se mora jasno reći i to mora biti apsolutna linija razgraničenja.

Kako bi to postigla, Francuska mora da razume i drugima objasni da bi izlazak Britanije bio veoma žalostan događaj (zbog uloge ove zemlje u istoriji Evrope, naročito pobedom nad totalitarizmom koja je omogućila evropski projekat), ali da bi to bio manje tragičan ishod od ostanka Britanije u Uniji kao države sa specijalnim statusom, izuzete od svake kontrole, koja je često prva svetska lokacija za pranje novca i koja uporno podriva proces izgradnje Evropske unije, pa čak i evrozone, iako joj sama ne pripada.

Ovo je jedini način da se Britancima pošalje odlučna poruka da napuštanjem Unije gube mnogo više nego njihovi partneri: najveći deo njihove trgovinske i finansijske razmene obavlja se sa kontinentom i zahvaljujući Evropskoj uniji. Dakle, kao vrli naslednici „naroda piljara“, kako ih je po rečima Bernarda Šoa nazvao Napoleon, Britanci će uzeti plajvaz u ruke, podvući crtu i neće izaći iz Evropske unije.

(L'Express blog,
preneseno iz Peščanika)

**U PODGORICI
NA 64. KANALU**

POTRAŽITE NAS

ANTENE USMJERITE PREMA SJENICI

KAMERA

Dejan
STOJANOVIĆ

U prelijepim pejzažima Durmitora, Boke i Skadarskog jezera mnogi pronalaze inspiraciju.

Među njima i Dejan Stojanović, fotograf iz Herceg Novog koji se osim umjetničke profesionalno bavi i komercijalnom fotografijom, te snimanjem iz vazduha. Sve informacije o autoru i obimni portfolio možete pronaći na adresi www.delta-photos.com

Vujanović ante portas

Ma kakvi izbori, kakvi bakrači! Pred nama je sur-ova politička borba između dvije javno nedefinisane, ali poznate „filozofije“. DPS-a kojem je osnovni cilj očuvanje interesa grupe moćnika. Sa druge strane - tri razjedinjena protivnika, bez materijalne osnove, sa podrškom veće ili manje grupe ljudi, koji se nadaju da mogu da poraze „dokazano“ neporažene! Na ovoj premisi gospodin Vujanović zasniva svoju „snagu, popularnost, povjerenje naroda...“ i deset godina vladanja „bez greške“.

Stvarnost ga, nažalost, demantuje po svim osnovama. Država je totalno ekonomski uništena, teritorijalno, što nikad u istoriji nije bila, rasprodana i data u najam za sljedećih 90 godina i zadužena do te granice. Sve račune do danas napravljene ni naši praunuci neće uspjeti da izmire! I svemu tome svoj nesumnjivi doprinos dao je potpredsjednik nesmjennjive partije na vlasti i predsjednik države gospodin Vujanović. Uz ladovinu koju mu obezbjeđuje alfa i omega Crne Gore, kao nagradu za poslušnost!

Mimo Evrope, svijeta, Ustava sopstvene države, hoće ono što je u demokratiji nezamislivo – treći mandat! I neće Venecijansku komisiju! Onaj kome Šef stavi fantomku na glavu – samo treba da sluša naređenja i bije! Pravo, pravdu, zdrav razum, svjetsku demokratsku praksu!

I da se podrugljivo smije narodu, kojemu je gore nego ikad u novijoj istoriji. Zaslužni advokat Moma, Sveta i Mila protiv Kilibarde i Slavka Perovića izgradio je karijeru, neviđenu na ovim prostorima: uživanje u ladovini.

A šta su rekli o poznavanju prava i namjerama Filipa Vujanovića prof. dr Vojin Dimitrijević, prof. dr Đorđije Blažić, prof. i višegodišnji predsjednik Ustavnog suda dr Blagota Mitrić – javnost zna.

Možda se manje zna za misao legendarnog Valtazara Bogišića: „Ko samo riječi zakonske znađe, taj još zakona ne zna, dok mu ne shvati razum i smisao“. Otuda je napor Vujanovića da se provuče kroz najmanju rupu u Ustavu neprihvatljiv! Zato pravniče Vujanoviću naučite Vi i Vaš šef:

„Pravna i pravnička svijest moraju se oslobađati predstave da je za postojanje pravne države dovoljno što se ima neko pravo, bez obzira na njegovu sadržinu, način interpretacije i primjene. Nema sloboda i prava čovjeka i građanina u državi koja nije zasnovana na demokratiji, pravdi i pravičnosti, moralu, čovječnosti i javnoj vrlini“. To je zapisao akademik prof. dr Slobodan Blagojević o karakteru prave države 15. decembra 2004. godine. A đe smo mi, sa Vama, kukala nam majka!

Sačekajmo odluku Ustavnog suda Crne Gore da vidimo kako tumači pravo.

Od Vujanovića ne očekujmo ništa. On je ante portas!

Momir ČOLOVIĆ
Kotor

Crnogorsko proljeće

Božić je jesenji praznik, kaže se u našem narodu. To govori koliko zima ovdje zna biti nezgodna. I duga. Ono do Božića je bilo samo zagrijavanje, pravo tek slijedi. To znaju ponajbolje oni koji žive na selu. Ti ljudi se najviše raduju proljeću. „Građanima“ je lako - „vazda su u suvotu“.

Razna su proljeća dolazila ljudskome rodu... Jedno od zvučnijih je Arapsko. Nimalo obično proljeće. Naročito ne za vladare tamošnje, tadašnje. Vjerovatno bi voljeli da im zima još traje. Makar snijeg do koljena bio.

Koliko god to čudno zvučalo, i u Crnu Goru proljeće dolazi. Tamo negdje kad i mart kaže šta ima, kad baba „projavi“ jarčeve – eto aprila sa beharom, pupoljcima i pojom ptica. A ptičica kod nas raznih ima. Neke cvrkuću i zimi... Valjda im je uvijek toplo pa pjevaju, ali ne svoju pjesmu.

Ovo proljeće Crnoj Gori donosi još jedne izbore.

Predsjedničke. Teško da će se o njima u svijetu pričati kao o onima u Americi, ali kod nas hoće puno. Šta ćemo kad volimo izbore. Naročito one koji ništa ne mijenjaju. Većina naroda kod nas unaprijed zna šta će se u medijima pričati u vrijeme kampanje. Jedni će uzvikivati – Lopovi! Odlazite! Ovi drugi će uz osmijeh odgovarati – nismo, nećemo. A „njihove“ ptičice će cvrkutati o uspjesima, biće živa brana promjenama.

Još se negdje čeka proljeće i eventualne promjene. U Srbiji. Ta zemlja ima jednog ministra kome je ime Aca. Njegov duhovni otac zove se Toma. Aca je riješio da ukine korupciju i sve što joj slični. U Srbiji. Neke su glave već „pale. Najavljuje nastavak sječe. Kad bi Crna Gora kojim slučajem imala svog Acu, takav bi bio besposlen kod nas. Korupcije nema niti ičeg što na nju liči. Poštenje je zahvatilo vrh naše svijetle vlasti da prosto drhti. Od silnog poštenja. A to što neko nekad upre prst u vlastodržce pa ih optužuje za pođešta, to je samo zato što ih ne poznaje. Nikad oni na nešto loše nisu ni pomislili, a kamoli uradili. Ne, stvarno. Ko ne vjeruje

Poštovani čitaoci

Molimo Vas da nam, zbog ograničenog prostora u rubrici *InBox* i velikog broja pisama, šaljete što kraća pisma - najviše do trideset redaka. Ujedno Vas obavještavamo da ćemo Vaša duga pisma skraćivati u skladu sa profesionalnim novinarskim standardima.

Redakcija

nek pogleda jednu emisiju petkom uveče. Zaboravih kako se ono zvaše, ali u njoj će čuti živu istinu i ništa drugo.

**Aleksandar MATOVIĆ
Petrovac**

Uz ovakav vizni režim, kapital leži

Bez otvorenih granica sreće nema. Od osamostaljenja Crne Gore 2006. godine očekivalo se da će se i granice prema nama u Crnoj Gori brže otvarati, da će dolaziti ljudi i ulagati u Crnu Goru svježi kapital, a tako i mi tamo... Šengen nam je otvorio vrata, ali... Ipak, u Evropi, na svom kontinentu, državljani Crne Gore još ne mogu da putuju bez vize u pet sljedećih zemalja: Velika Britanija i Gibraltar, Irska, Azerbejdžan, Jermenija i Moldavija.

Od cijele Sjeverne, Srednje i Južne Amerike, državljani Crne Gore, bez vize, mogu putovati samo u 10 zemalja, i to: Argentinu, Čile, Peru, Ekvador, Kubu, Kostariku, Haiti, Trinidad i Tobago, Ostrvo Sv. Jelena o Ostrvo Sv. Lucija.

U cijeloj Africi državljani Crne Gore mogu putovati bez vize samo u četiri zemlje: Bocvanu, Sejše, Svazilend i Zambiju.

Vize mogu dobiti na njihovoj granici, takođe samo u četiri zemlje: Egiptu, Keniji, Maldivima i Mozambiku.

U Aziji, državljani Crne Gore mogu putovati bez vize samo u sedam zemalja: Tur-

sku, Izrael, Hong Kong (ali ne i u ostatak Kine), Singapur, Južnu Koreju, Fidži i Samou.

Na njihovim granicama, viza se može dobiti u još samo četiri zemlje i to: Libanu, Jordanu, Šri Lanki i Istočnom Timoru.

U Australiju i Novi Zeland crnogorski državljani takođe ne mogu ući bez vize.

Dakle, van Evrope, crnogorski državljani mogu bez vize ući u svega 21 državu, a u još osam se mogu nadati da će je dobiti na njihovoj granici. Zaista, od 193 članice UN, što je malo, malo je..

Neophodno je ući u diplomatske razgovore za omogućavanje putovanja crnogorskih državljana bez viza i u preostalih pet evropskih država (plus britanski Gibraltar), zatim u osam već pomenutih koje daju

vize na granici, kao i u ostalim važnijim zemljama svijeta, kao što su ovih tridesetak, npr.:

SAD, Kanada, Meksiko, Panama, Venecuela, Bolivija, Brazil, Paragvaj, Urugvaj, Australija, Novi Zeland, Kina, Japan, Indija, Indonezija, Malezija, Tajland, Ujedinjeni Arapski Emirati, Kuvajt, Kazahstan, Saudijska Arabija, Tunis, Maroko, Libija, Etiopija, Madagaskar, Obala Slonovače, Kongo, Zimbabve, Tanzanija, Južna Afrika...

Bez slobodnog kretanja ljudi nema ni kretanja robe i kapitala, a to nam mnogo znači u predstojećim vremenima, zar ne?

Ili je to možda za naše diplomate iz MVPEI teška i nemoguća misija?

**Milan Stanojević
Podgorica**

PRETPLATA * PRETPLATA * PRETPLATA

Uplatu izvršiti u korist računa:
Crnogorska komercijalna banka
A.D. Podgorica
Swift Code: CKBCMEPG
Acc.No. 400876851700 EUR
IBAN: ME2551000000000283959

Intermediary bank:
COMMERZBANK AG FRANKFURT/MAIN GER-
MANY
SWIFT CODE: COBADEFF

za "Monitor" D.O.O. Podgorica, 02373190
Kopiju uplate obavezno poslati na fax:
+382 81 231-944 i 231-955, ili na adresu:
81000 Podgorica, ul. Vuka Karadžića br.11

posjetite nas na
www.monitor.co.me

Pretovareno 3.800.000 baksi cigareta

Informacije, dokazi i zaključci do kojih je Komisija došla:

U realizaciji utvrđenog zadatka, obraćajući se svim subjektima koji su u tekstovima objavljenim u listu *Nacional* označeni kao učesnici u tranzitu i švercu cigaretama kroz Crnu Goru, Komisija se 14. avgusta 2001. godine, (sa svoje Prve sjednice), obratila preduzeću Luka Bar u Baru, odnosno generalnom direktoru ovog preduzeća **Petrašinu Kasalici** sa zahtjevom da joj dostavi potpunu informaciju sa dokumentacijom o njihovom učešću u ovom poslu, imajući u vidu da je u naznačenim tekstovima ustvrđeno da se preko Luke Bar obavljao tranzit i šverc cigaretama kroz Crnu Goru.

U odgovoru Komisiji generalnog direktora Luke Bar Petrašina Kasalice, kaže se: „Da je tranzit cigareta preko Luke Bar vršilo Preduzeće *Zetatrans* iz Podgorice i to u periodu od januara 1996. do juna 2001. godine, te da su lučke usluge prekrcanja cigareta u tranzitu naplaćivane po zvaničnoj tarifi od 2 US dolara po baksi, i da je u tom periodu pretovareno 3.860.728 baksi cigareta, i da je Luka ostvarila prihod od 7.721.456 US dolara. U prilogu odgovora Komisiji dostavljene su kopije računa Luke Bar koje su ispostavljane *Zetatransu* za izvršene usluge.

Komisija napominje da je od Ministarstva finansija dobila podatak da

TRANZITOM CIGARETA BAVIO SE ZETATRANS: Luka Bar

Povodom vijesti da je italijansko tužilaštvo zatražilo oslobađanje Stanka Subotića Caneta od optužbi za šverc cigareta preko Jadrana od 1991. do 2004. godine, *Monitor* objavljuje Izvještaj parlamentarne Komisije za utvrđivanje činjenica, okolnosti i bitnih elemenata u navodima u tekstu objavljenom u zagrebačkom *Nacionalu* pod naslovom *Glavni mafijaški bos Balkana* i drugim tekstovima objavljenim u tom listu. Izvještaj je usvojila Skupština Crne Gore 25. jula 2002. godine. Na čelu Skupštine bila je Vesna Perović, funkcioner Liberalnog saveza, a predsjednik Komisije Vuksan Simonović, poslanik SNP-a

je Ministarstvo finansija po osnovu prihoda od tranzita duvana, a na osnovu Sporazuma o poslovnoj saradnji između Ministarstva finansija i *Zetatransa* za isti period, dakle, od 1996. godine do polovine 2001. godine, prihodovalo

216.010.568 US dolara.

Nakon dobijenog Izvještaja Luke Bar, Komisija je zatražila i dobila Izvještaj Uprave carina Crne Gore – Carinarnica Bar, a koji prema dolazećim manifestima i teret-

nicama sadrži količine cigareta koje su dopremljene u Luku Bar po datumima, nezavisno od upućivanja, odnosno prispijeća, u kome se konstatuje da je od 18.08.1999. godine do 02.08.2001. godine, preko Luke Bar prispjelo 103 broda natovarenih cigaretama težine 28.884.391,53 kg cigareta.

Komisija je radi kompletiranja i poređenja podataka zatražila od Lučke kapetanije Bar da joj dostavi podatke o brodovima koji su uplovljavali i isplovljavali iz Luke Bar u periodu od 1993. do 2001. godine.

Lučka kapetanija Bar je dostavila traženi Izvještaj 29. oktobra 2001. godine, sa podacima o brodovima koji su uplovili, odnosno isplovlili iz Luke Bar u navedenom periodu.

Prilikom upoređivanja ova dva Izvještaja za period za koji je to objektivno bilo moguće, tj. od 18. avgusta 1999. godine do 26. septembra 2001. godine, Komisija je konstatovala da su prema Izvještaju Uprave carina Crne Gore u Luku Bar uplovila ukupno 103 broda sa cigaretama, dok prema Izvještaju Lučke kapetanije Bar u istom periodu, nije uplovio u ovu luku niti jedan brod sa isključivim teretom cigareta.

Iz Izvještaja Uprave carina se vidi da su cigarete prevozila tri broda: *Juniper*, *Kallirjot* i *Hornbeam*, pri čemu je *Juniper* uplovio u Luka Bar 38 puta, *Kallirojt* 62 puta i *Hornbeam* tri puta.

Prema Izvještaju Lučke kapetanije brod sa istim nazivom *Juniper* uplovio je u Luku Bar 38 puta, s tim što je teret označen kao „razno” ili „generalni teret”, od čega se datum uplovljavanja u Luku u oba Izvještaja poklapa samo u 21 slučaju. U istom izvještajnom periodu brod *Hornbeam* je uplovio 12 puta, od čega se datum uplovljavanja u oba Izvještaja poklapa samo jedanput, dok prema Izvještaju Lučke kapetanije brod *Kalliroji* nije uplovio ni jedanput.

Iz Izvještaja je takođe vidljivo da je teret koji je naznačen u Izvještaju Lučke kapetanije Bar znatno veći od tereta datog u Izvještaju Carinarnice Bar.

Komisija je konstatovala da je

prema Izvještaju Lučke kapetanije Bar evidentno da se događalo da pomorski agent propusti prijavljivanje uplovljavanja broda Lučkoj kapetaniji Bar i da u tom slučaju ona nema bilo kakvu evidenciju za taj brod.

U dopisu Lučke kapetanije upućenog Komisiji između ostalog se konstatuje: „sasvim je moguće da je bilo brodova koji su uplovljavali u Luku Bar, a nijesu prijavljeni od strane ovlašćenog agenta. Dolazak takvih brodova Lučka kapetanija nije mogla evidentirati, jer nijesu prijavljeni na uobičajen, zakonit način”.

Imajući u vidu naprijed naznačeno Komisija je konstatovala da je očigledno da je jedan značajan broj brodova natovarenih cigaretama ušao u Luku Bar ilegalno bez prijave Carini i Lučkoj kapetaniji, ili bez prijave jednom ili drugom subjektu, odnosno preko van carinskog područja, i da su ogromne količine cigareta završile na sivom tržištu.

2. Komisija se takođe 14. avgusta 2001. godine, obratila Saveznom ministarstvu za saobraćaj i veze – kontrola letenja, s obzirom na to da je u tekstovima objavljenim u listu

NIKAD SE NIJESAM BAVIO TRANZITOM
CIGARETA: Veselin Barović

Nacional, naznačeno da su tranzit i šverc cigaretama obavljani u određenom vremenskom periodu vazdušnom linijom preko Aerodroma Golubovci u Podgorici, sa zahtjevom da joj dostavi informaciju sa kompletnom dokumentacijom o ovim navodima.

U odgovoru Savezne uprave za kontrolu letenja sa pratećom dokumentacijom od 28. septembra 2001. godine navodi se da je ovaj organ u periodu od decembra 1995. zaključno sa majem 1998. godine evidentirao ukupno 433 kargo slijetanja na Aerodrom u Podgorici aviona tipa Iljušin-76 – 333 slijetanja, Iljušin-18 – 2 slijetanja, AM-12 – 127 slijetanja i B-707 – 1 slijetanje, uz konstataciju da je riječ o letovima za prevoz cigareta.

Kako za navedene količine cigareta Komisija nije dobila podatke niti od Uprave carina Crne Gore, niti od Savezne uprave carina, dakle apsolutno nije bilo legalne carinske kontrole, Komisija je konstatovala da se radilo o švercu ogromne količine cigareta koje su završile na sivom tržištu.

3. Komisija se sa svoje Prve sjednice posebno obratila preduzeću AD *Zetatrans* iz Podgorice, koje je u tekstovima *Nacionala* označeno kao jedan od učesnika u poslovima tranzita i šverca cigaretama sa zahtjevom da joj dostavi kompletnu informaciju sa odgovarajućom dokumentacijom o svom učešću u ovom poslu. Ovo preduzeće je odgovorilo Komisiji opširnom informacijom, navodeći da se bavilo tranzitom cigareta kao legalnim poslom i obavijestilo da se tranzit cigareta najvećim dijelom obavljao preko Luke Bar, a dijelom preko Luka Zelenika i Kotor, kao i preko Aerodroma Golubovci, a neznan dio dopreman je i željeznicom.

Komisija je već konstatovala da cigarete koje su dobavljane preko Aerodroma u Golubovcima nijesu prošle legalnu carinsku kontrolu i da su završile na sivom tržištu. Takođe, Komisija je konstatovala šta se događalo i kako su na nelegalan i nezakonit način uplovljavali brodovi natovareni cigaretama u Luku Bar.

(Nastavlja se)

Žene su motiv na tvojim slikama, a specifična paleta boja slavi život. Šta nam to u stvari poručuješ?

Ne bih bila iskrena ako bih rekla da se ne obraćam posmatraču. Mogla bih čitav proces da mistifikujem i govorim o intelektualno emotivnim naviranjima i previranjima. Naravno da imam potrebu da privučem pažnju. Ali ne šaljem poruke. Razmišljam o egzistenciji estetike u njenom neoskrnavljenom identitetu. Plaši me ignorisanje istine da ljudi ne žive estetiku. Ona je odavno prestala da bude element dobrog vaspitanja i obrazovanja. Estetika žene u njenoj sveobuhvatnosti je ono u čemu pronalazim identifikaciju i kao stvaralac i kao čovjek i kao žena. Taj temperamentni kolorit je bezvučni vrisak kojim valjda pozivam na malo pažnje.

Je li lako biti žena u slikarstvu Crne Gore?

Lako je biti žena. Lako je biti žena koja želi da stvara. Ako bih i pomislila drugačije priznala bih kapitulaciju. Žena svojim postojanjem nosi ljepotu koja nije porediva. Ipak, živimo vrijeme egzistencijalnog haosa i sve je postalo instant. Instant žena. Brzo pakovanje. Obavlja sve potrebne funkcije. Ja na ulici tražim ženu koja ispod svih nametnutih tripova kroz koje dnevno mora da protrči ipak miriše na ženstvenost. I šta to znači slikarstvo Crne Gore? Ja umjetnost ne živim na lokalnom nivou.

A profesorka slikarstva?

To je životno obavezujuća uloga. To nije samo profesija, to nije ni pitanje ličnog izbora, to je cilj. Mogućnost i prilika koja vam se u životu pruži kada možete da date najbolje od sebe kako biste zajednici obezbijedili mlado i zdravo tkivo koje će rasti i razvijati se da bi kvalitetno trajalo. Koliko u jednom glomaznom i nefleksibilnom sistemu kakav je prosvjeta, profesor slikarstva ima prostora da mijenja svijest, ruši predrasude, gazi provincijske rezzone drugo je pitanje, za neki drugi razgovor.

Od čega se bolje živi, od slikanja ili rada u učionici?

Živi se od dobrih emocija sa kojima se budite i odlazite na spavanje, živi se od želje da budete posvećeni i da vam se posvete, živi se od vjere da je moguće prevazići ovoliku količinu prostakluka i

SANJA RAONIĆ

Sanja Raonić je diplomirala je na Fakultetu likovnih umjetnosti na Cetinju, u klasi profesora Dragana Karadžića, odsjek slikarstvo. Prvu izložbu crteža, pod nazivom *Glave u parlamentu* imala je u Podgorici 2000. godine, u organizaciji Fondacije *Montenegro mobil art*. Njene slike izlagane su i 2004. u Podgorici na tradicionalnoj izložba ULCG, i 2010. na grupnoj izložbi slika u Kotoru. Predaje likovnu umjetnost u OŠ „Maksim Gorki” u Podgorici

neznanja kojom smo okruženi. Jer, novac je odavno potrošen i neće ga biti.

Baviš se i fotografijom.

Ako bih rekla da se bavim fotografijom, uvrijedila bih sve one čudesne stvaraoce koji su joj posvetili život. Rekla bih da se fotografija bavi mnome a ja kao opsjednuta lutam tim fantastičnim medijem. Fenomen vremena i prolaznosti, intrigira. Mogućnost kamere da zabilježi život u frejmovima, beskrajna skala žanrova kroz koje hodate, tehnologija medija koja vam stalno postavlja izazove, brzina realizacije... mnogo je razloga. Ipak za svaki ozbiljan rad potreban je i ozbiljan alat.

Dugo nijesi izlagala. Razmišljaš li o izložbi slika ili fotografija?

Ne. Razmišljam o tome koliko je ovo vrijeme koje živimo zarobilo umjetnost a sve sa namjerom da je zbrine. Nalijepili su joj etiketu i njome su ukasili salone. Umjetnost se udaljava od čovjeka a nastala je i trajala je i traje za čovjeka. Crna Gora nije tolerantna na uličnu umjetnost i to doživljam kao još jedan težak oblik duhovnog siromaštva. Svi stoje u redu na putu ka eliti. Danas svoju riječ, ideju, umjetnost možete predstaviti na Mreži. Izložbe su glomazni projekti koji zahtijevaju ozbiljan novac da bi se realizovali. A taj ozbiljan novac se traži od onih koji imaju novca. Zato, ne, ne planiram izložbe.

M. PEROVIĆ-KORAĆ